

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE

KABINET MINISTRA

Župančičeva 3, p. p. 644 a, 1001 Ljubljana

T: 01 369 6600
E: gp.mf@gov.si
www.mf.gov.si

**GENERALNI SEKRETARIAT VLADE
REPUBLIKE SLOVENIJE**
gp.gs@gov.si

Številka: IPP 007-79/2017/
Ljubljana, 8. 11. 2017

**ZADEVA: Popravek gradiva št. 1 - Predlog Zakona o postopku sodnega varstva imetnikov
kvalificiranih obveznosti bank**

1. Navedba gradiva, ki se popravlja:

Predlog Zakona o postopku sodnega varstva imetnikov kvalificiranih obveznosti bank.

2. Obrazložitev:

Na podlagi dodatnih pripomb Ministrstva za pravosodje z dne 23. 10. 2017 (št.: 004-10/2017/30), so bile opravljene naslednje glavne spremembe in dopolnitve:

- drugi odstavek 27. člena je črtan. Ureditev po prvem odstavku 27. člena predloga zakona zadostuje, zato je, v izogib nejasnostim, črtan drugi odstavek;
- preoblikovan je 41. člen predloga zakona, ki ureja način določanja elektronske oblike zapisa dokumentov in katere namen je s tem razbremeniti sodišča.

Opravljene so bile tudi nekatere manjše redakcijske dopolnitve vladnega gradiva.

3. Priloga:

V skladu s pripombami Ministrstva za pravosodje popravljen Predlog Zakona o postopku sodnega varstva imetnikov kvalificiranih obveznosti bank, s prilogami.

mag. Mateja Vraničar Erman
ministrica za finance

Številka: 007-79/2017
Ljubljana, 8. 11. 2017
EVA 2017-1611-0004
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si
ZADEVA: Predlog Zakona o postopku sodnega varstva imetnikov kvalificiranih obveznosti bank – predlog za obravnavo
1. Predlog sklepov vlade:
Na podlagi 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 - uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 - ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 - ZDU-1G in 65/14) je Vlada Republike Slovenije na .. seji dne ...sprejela naslednji
SKLEP:
Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o postopku sodnega varstva imetnikov kvalificiranih obveznosti bank – prva obravnava (EVA 2017-1611-0004) ter ga pošlje v obravnavo in sprejem Državnemu zboru RS po rednem postopku.
mag. Lilijana Kozlovič generalna sekretarka
Sklep prejmejo:
- Državni zbor Republike Slovenije- ministrstva- Služba Vlade RS za zakonodajo
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
/
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
- Gorazd Renčelj, državni sekretar- Urška Cvelbar, generalna direktorica Direktorata za finančni sistem- Janja Jereb, vodja Sektorja za finančni sistem- Leon Brčina, svetovalec
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:
/
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

- mag. Mateja Vraničar Erman, ministrica
- Gorazd Renčelj, državni sekretar
- mag. Miranda Groff Ferjančič, državna sekretarka
- Tilen Božič, državni sekretar
- mag. Saša Jazbec, državna sekretarka
- Urška Cvelbar, generalna direktorica Direktorata za finančni sistem
- Janja Jereb, vodja Sektorja za finančni sistem
- Leon Brčina, svetovalec

5. Kratek povzetek gradiva:

V odločbi U-I-295/13 (Uradni list RS, št. 71/16) je ustavno sodišče za neustaven spoznalo 350.a člen Zakona o bančništvu (Uradni list RS, št. 99/10 – uradno prečiščeno besedilo, 52/11 – popr., 9/11 – ZPlaSS-B, 35/11, 59/11, 85/11, 48/12, 105/12, 56/13, 63/13 – ZS-K, 96/13, 25/15 – ZBan-2, 27/16 – ZSJV in 44/16 – ZRPPB), ker ni urejal nekaterih vprašanj, ki bi jih po odločbi ustavnega sodišča moral urediti. Ta vprašanja se nanašajo na pravico do dostopa do podatkov, ki bi tožnikom omogočili pripravo tožbenega zahtevka, dokazno breme in združevanje pravnih postopkov.

S predlaganim zakonom se določa postopek sodnega varstva imetnikov kvalificiranih obveznosti, ki bo upošteval odločbo U-I-295/13, s čimer se urejajo zgoraj izpostavljena vprašanja.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	DA
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: - nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja - razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna - razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

Nominalna vrednost kvalificiranih obveznosti, ki so prenehale, je 963.197.453,89 evrov. Pri tem poudarjamo, da odškodnina najverjetneje ne bo enaka nominalni vrednosti kvalificiranih obveznosti. Po odločbi U-I-295/13 sta namreč obstoj in višina odškodnine odvisna od tega, ali so bili nekdanji imetniki na slabšem in za koliko. Odgovor na navedeno pa je odvisen od premoženjskega stanja banke v času izdaje odločbe Banke Slovenije, ni pa odvisen od nominalne vrednosti kvalificiranih obveznosti, ki so prenehale.

V primeru, da bo sodišče ugotovilo, da nekdanjim imetnikom pripada odškodnina, bo le ta izplačana s strani Banke Slovenije, kateri bo denarna sredstva začasno založila Republika Slovenija iz postavk Ministrstva za finance.

Pri tem poudarjamo, da bo v primeru, da bo sodišče ugotovilo, da nekdanjim imetnikom pripada odškodnina in bo ta tudi izplačana, bo Republika Slovenija v ločenem postopku uveljavljala zahtevke zoper Banko Slovenije za povrnitev začasno založenih denarnih sredstev za izplačilo odškodnine, v deležu za katerega je le ta odgovorna.

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1	
SKUPAJ				

OBRAZLOŽITEV:

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu

V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):

- prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov,
- odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov,
- obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

(Samo če izberete NE pod točko 6.a.)

Kratka obrazložitev

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: NE
- Združenju občin Slovenije ZOS: NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

DA

Javna objava predloga zakona je potekala od 13. marca 2017 do 13. aprila 2017. Predlog zakona je bil objavljen na

- spletni strani Ministrstva za finance:
http://www.mf.gov.si/si/o_ministrstvu/direktorati/direktorat_za_financni_sistem/sekter_za_financni_sistem/predpisi_v_pripravi/; in
- spletnem portalu e-demokracija: <https://e-uprava.gov.si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov/predlog-predpisa.html?id=7983>.

V roku so komentarje, mnenja, predloge in pripombe dali:

- Ministrstvo za pravosodje,
- odvetnik Peter Prus Pipuš,
- odvetnik Andrej Pipuš,
- VZMD – Vseslovensko združenje malih delničarjev,
- MDS – Društvo Mali delničarji Slovenije,
- Odvetniki Šelih & partnerji, o. p., d. o. o.,
- odvetnik mag. Igor Karlovšek,
- Koalicija civilne družbe Sinteza – KCD,
- Državno pravobranilstvo Republike Slovenije,
- Civilna iniciativa »Izbrisani mali delničarji NKBM«,
- Slovensko zavarovalno združenje – GIZ,
- odvetnik Mitja Vidmar,
- Odvetniška družba Brulc, Gaberšček in Kikelj, o. p., d. o. o.,
- Banka Slovenije,
- Evropska centralna banka,
- Vrhovno sodišče Republike Slovenije in
- Okrožno sodišče v Ljubljani.

Po poteku roka za oddajo mnenj, predlogov in pripomb so potekala še dodatna strokovna usklajevanja. Ministrstvo za finance je v ta namen organiziralo usklajevalne sestanke z:

- Ministrstvom za pravosodje,
- Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije,
- Okrožnim sodiščem v Ljubljani in
- Državnim pravobranilstvom Republike Slovenije.

Upoštevani so bili:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje (združeno po vsebini):

- Rok za vložitev tožb naj znaša eno leto

Pripomba ni upoštevana. Rok za vložitev tožbe znaša šest mesecev. S tem se tožnikom omogoča zadosten čas za proučitev podatkov in dokumentov in pripravo tožbenih zahtevkov. Treba je poudariti, da je z zakonom predvidena možnost stopničaste tožbe. Kot je že bilo opisano pri razlagi k 6. členu predloga zakona, bo sodišče določilo še dodaten primeren rok, v katerem bodo lahko tožniki pridobljene dokumente in podatke proučili in opredelili zahtevek, ki se glasi na povrnitev škode, ter navedli dejstva in dokaze, na katere opirajo ta zahtevek. Prav tako je šestmesečni rok primeren in zadosten za obveščanje in organiziranje nekdanjih imetnikov, ki bi izrazili interes, da bi (organizirano) sodelovali v pravdi.

- Odbor izvedencev za strokovna vprašanja naj se odpravi

Pripomba ni upoštevana. Odbor izvedencev za strokovna vprašanja je posvetovalno telo sodišča in je smiselno povzet po 609. členu ZGD-1. Z uzakonitvijo odbora izvedencev se nikakor ne posega v ureditev glede izvedencev, ki velja po pravilih pravnega postopka. Sodišču (in strankam postopka) se tako le daje dodatna možnost, da k sodelovanju v sporu pritegnejo strokovnjake, za katere sodišče oceni, da so najprimernejši. Ali bo sodišče postavilo izvedenca v skladu z zakonom, ki ureja pravdni postopek, ali odbor izvedencev v skladu s tem predlogom zakona ali pa bo uporabilo obe možnosti, je samostojna odločitev sodišča. Zaradi obsežnosti in strokovne zahtevnosti problematike je primerno, da ima sodišče na voljo možnosti, ki lahko učinkovito pripomorejo k razjasnitvi strokovnih vprašanj in s tem k pravični odločitvi v sporu.

– Postopek naj poteka pred arbitražnim tribunalom

Pripomba ni upoštevana. Izhodišče priprave predloga zakona je dejstvo, da je ZBan-1 vsem, v katerih pravice naj bi odločba Banke Slovenije posegla, zagotavljal odškodninsko sodno varstvo. Pri čemer velja, da je ustavno sodišče ureditev sodnega varstva iz ZBan-1 pripoznalo kot primerno.

Bistvo arbitražnega postopka je, da v sporu odloči (nedržavno) arbitražno sodišče, pri čemer to deluje na podlagi pooblastila strank. To pomeni, da je arbitražni postopek mogoč le, če se z njim strinjajo vse stranke. Če se stranke z njim ne strinjajo, arbitražni postopek ni mogoč. V danem primeru je potencialnih tožnikov zelo veliko. Celo tako veliko, da je razumno pričakovati, da vsi ne bodo želeli sodelovati v arbitražnem postopku, ki bi tekel pod za vse enakimi pogoji. Teoretično bi sicer arbitražni postopek lahko predpisali z zakonom. Toda tako bi zaobšli bistveni element arbitraže, to je soglasje strank, da se spor reši pred arbitražo. Če bi to storili, bi tudi posegli v ustavno varovano pravico, da v sporu odloča neodvisno sodišče. Tej pravici se posameznik s sklenitvijo arbitražnega sporazuma res lahko odpove, ne sme pa mu je odvzeti zakon.

– Vzpostavi naj se virtualna podatkovna soba, v kateri so osebam, ki izpolnjujejo pogoje za vložitev tožbe, dostopne vse informacije (tudi zaupni in tajni podatki ter poslovne skrivnosti)

Pripomba ni upoštevana. Virtualna podatkovna soba ni primerna rešitev, saj ne omogoča primerne zaščite zaupnih in osebnih podatkov ter poslovnih skrivnosti. Ta rešitev omogoča tudi neselektivno zbiranje podatkov. Dostop do zaupnih in osebnih podatkov ter poslovnih skrivnosti je obrazložen v uvodnih obrazložitvah predloga zakona (točka 2.3.8) ter v obrazložitvah 6., 7., 17. in 18. člena predloga zakona.

Rešitve iz predloga zakona omogočajo pravočasen dostop do vseh potrebnih podatkov, pri čemer se primerno varujejo zaupni in osebni podatki ter poslovne skrivnosti, saj o dostopu do teh odloča sodišče.

– Določi naj se izjema od omejitev števila pripravljanih vlog, ki jih stranke lahko vložijo pred pripravljanim narokom

Pripomba ni upoštevana. Predlagani zakon odstopa od pravil ZPP le, če je to nujno potrebno.

Predlagani odstop od pravil pravnega postopka ni utemeljen. Od strank se v postopku lahko zahteva ustrezna skrbnost, in sicer da stranke vloge predložijo pravočasno, da so te jasne, kratke in razumljive in da vsebujejo vse potrebno. Zahteve v zvezi s pripravljanimi vlogami, kot jih določa ZPP, so v postopku, kjer se pričakuje veliko število strank, še toliko bolj upravičene in potrebne, saj se tako zagotavljata ekonomičnost in hitrost postopka.

– Stranke naj imajo možnost, da predlagajo izdajo sklepa o predložitvi dokazov sodišču vse do konca glavne obravnave

Pripomba ni upoštevana. Predlagani zakon sledi prekluzijam iz ZPP glede navajanja novih dejstev in dokazov. Določba, ki bi strankam dajala možnost, da predlagajo izdajo sklepa o predložitvi dokazov sodišču vse do konca glavne obravnave, bi bila v nasprotju s temeljnim načelom pravnega postopka, da je treba vse dokaze predložiti do zaključka prvega naroka za glavno obravnavo. Tovrstna določba bi predstavljala bistven odstop od temeljnih načel ZPP, zato bi popolnoma spremenila naravo in potek postopka. S tem bi se lahko omogočilo zavlačevanje postopka v nedogled, kar bi ogrozilo pravico (drugih) strank do sojenja v razumnem roku. Izjeme od časovne omejitve navajanja novih dejstev in dokazov ZPP so že urejene v 286. in 286.a členu.

– Določi naj se, katere standarde naj odbor izvedencev za strokovna vprašanja upošteva Pripomba ni upoštevana. Odbor izvedencev za strokovna vprašanja bo upošteval predpise, standarde in prakse na področju nadzora nad bankami, ki so veljali v času postopka za izrek izrednega ukrepa. Sicer pa bo sodišče tisto, ki bo odboru dalo natančnejša navodila in usmeritve. Prav tako bo sodišče tisto, ki bo odločilo, kateri standardi bi morali biti upoštevani in ali so bili upoštevani.

– Kljub Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o pravnem postopku (Uradni list RS, št. 10/17; v nadaljnjem besedilu: ZPP-E) naj se izrecno dovoli revizija

Pripomba ni upoštevana. Ureditev izrednih pravnih sredstev, kot jo vpeljuje ZPP-E, je primerna in omogoča revizijo v postopku, ki teče v skladu s tem zakonom, če je to potrebno.

– Zakon naj predvidi ugotavljanje odgovornosti tretjih oseb, ki so sodelovale ali so bile kakor koli povezane z odločitvijo pri izreku izrednega ukrepa (poslovnih bank, revizorjev) Pripomba ni upoštevana. Poglavitni cilj predloga zakona je uzakoniti postopek sodnega varstva imetnikov kvalificiranih obveznosti, ki bo upošteval odločbo U-I-295/13. Ugotavljanje odgovornosti tretjih oseb za morebitno škodo, ki naj bi nastala zaradi izreka izrednega ukrepa Banke Slovenije, ni predmet tega zakona, saj tega vprašanja ni urejal 350.a ZBan-1 niti ta zahteva izhaja iz odločbe U-I-295/13. Kazenska in odškodninska odgovornost teh oseb se ugotavlja v skladu z drugimi zakoni.

– Sodišče naj sklep o predložitvi dokazov sodišču izda tudi po uradni dolžnosti

Pripomba ni upoštevana. Načelo oficialnosti v pravnem postopku je preživeto in ni skladno z drugimi načeli ZPP. Pričakanje, da bo sodišče nadomestilo potrebno skrbnost in aktivnost stranke, je neutemeljeno.

– Izrecno naj se predpiše preverjanje skladnosti ocene kapitala banke ob predpostavki delujočega podjetja z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (v nadaljnjem besedilu: MSRP)

Pripomba ni upoštevana. Ali bi MSRP morali biti upoštevani, je pravno vprašanje. Ali so bili upoštevani, je dejansko. O obeh vprašanjih bo odločilo sodišče.

– Predlog zakona ne loči med institucionalnimi vlagatelji in preostalimi – fizične osebe ne smejo trpeti enakih posledic kot drugi vlagatelji

Pripomba ni upoštevana. Razlikovanja med vlagatelji ni določal niti ZBan-1 niti ga zahteva odločba U-I-295/13. Pravice vlagateljev so vezane na vsebino vrednostnega papirja in ne na status vlagatelja. Če so na primer potrošniki kupili vrednostni papir, ne da bi jim bilo v skladu z veljavno zakonodajo predstavljeno tveganje, lahko morebitno odškodnino zaradi kršitve pojasnilne dolžnosti zahtevajo na podlagi drugih veljavnih zakonov (npr. v postopku, ki se vodi zoper prodajalca (poslovno banko), ki jim je finančni instrument prodal).

– Prvi kupci vrednostnih papirjev bank naj bodo obravnavani drugače kot tisti, ki so vrednostne papirje kupili na borzi

Pripomba ni upoštevana. Morebitna odškodnina, ki se bo izplačala nekdanjim imetnikom, je lahko odvisna le od vprašanja pravilnosti ugotovljenega premoženjskega stanja banke v trenutku izdaje odločbe Banke Slovenije. Vsak drugačen pristop bi pomenil, da se nekdanjemu imetniku vrne več, kot je izgubil zaradi odločbe Banke Slovenije. Ne Republika Slovenija ne Banka Slovenije ne odgovarja za take izgube.

– Predlog zakona mora prepovedati, da bi se upoštevale že izdelane cenitve – sodišče mora samo izdelati nove cenitve

Pripomba ni upoštevana. Kaj bo sodišče upoštevalo, bo odločilo samo. Če bo presodilo, da so obstoječe cenitve primerne, ni potrebe po novih.

– Oškodovanci imajo pravico do zakonitih zamudnih obresti od nastanka škode dalje Pripomba ni upoštevana. Obresti bodo tekle od dneva izdaje odločbe Banke Slovenije o izbrisu. Torej od dneva morebitnega nastanka škode. Odstop od obrestne mere zamudnih obresti ni nič nenavadnega. Odstop npr. predvideva tudi Zakon o načinu izvršitve sodbe evropskega sodišča za človekove

pravice v zadevi številka 60642/08 (Uradni list RS, št. 48/15). Sicer velja, da se nadomestila za kvalificirano obveznost obrestujejo po obrestni meri, ki jo je v času teka obresti, uporabljala Evropska centralna banka za operacije glavnega refinanciranja, od dneva izdaje odločbe Banke Slovenije do izplačila. Navedena obrestna mera je del formule za izračun zamudnih obresti in predstavlja nadomestilo za izgubo vrednosti denarja.

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:

DA

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:

NE

mag. Mateja Vraničar Erman
ministrica

Na podlagi 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 - uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 - ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 - ZDU-1G in 65/14) je Vlada Republike Slovenije na .. seji dne ...sprejela naslednji

SKLEP

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o postopku sodnega varstva imetnikov kvalificiranih obveznosti bank – prva obravnava (EVA 2017-1611-0004) ter ga pošlje v obravnavo in sprejem Državnemu zboru RS po rednem postopku.

mag. Lilijana Kozlovič
generalna sekretarka

Številka:

Ljubljana, ...

Sklep prejmejo:

- Državni zbor Republike Slovenije,
- ministristva,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.

PREDLOG
(EVA 2017-1611-0004)

ZAKON
O POSTOPKU SODNEGA VARSTVA IMETNIKOV KVALIFICIRANIH OBVEZNOSTI BANK

I UVOD

1 OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

1.1 Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o bančništvu (Uradni list RS, št. 96/13)

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o bančništvu (Uradni list RS, št. 96/13; v nadaljnjem besedilu: ZBan-1L) je bil sprejet novembra 2013. ZBan-1L je določil pravila, v skladu s katerimi je Banka Slovenije lahko izrekla ukrep prenehanja kvalificiranih obveznosti banke v težavah. Vse določbe Zakona o bančništvu (Uradni list RS, št. 99/10 – uradno prečiščeno besedilo, 52/11 – popr., 9/11 – ZPlaSS-B, 35/11, 59/11, 85/11, 48/12, 105/12, 56/13, 63/13 – ZS-K, 96/13, 25/15 – ZBan-2, 27/16 – ZSJV in 44/16 – ZRPPB; v nadaljnjem besedilu: ZBan-1), ki urejajo izvedbo in izrek izrednega ukrepa, to je ukrepa prenehanja kvalificiranih obveznosti, so bile predmet ustavne sodne presoje. Ustavno sodišče je odločitev v zvezi z ustavnostjo določb ZBan-1, ki urejajo prenehanje kvalificiranih obveznosti, sprejelo z Odločbo U-I-295/13 (Uradni list RS, št. 71/16; v nadaljnjem besedilu: odločba U-I-295/13).

1.2 Zakaj ZBan-1L

Pri poslovanju bank je potreben nov kapital, kadar sredstva, ki se vodijo na aktivih bilance banke, ne zadostujejo za pokritje vsote obveznosti in kapitalskih zahtev. To se na primer zgodi, ko morajo banke znižati vrednost sredstev, ki se vodijo na aktivih. V takem primeru se zmanjša aktiva banke. Izguba, ki jo pomeni zmanjšanje aktive, se najprej pokrije v breme (računovodskega) kapitala. Posledično se sočasno z zmanjšanjem aktive zmanjša tudi pasiva.

Vsako krčenje bilance banke vpliva na izračun količnika predpisanega (zahtevanega) kapitala. Ta je določen kot ulomek, ki ima v števcu kapital (postavke pasive banke, ki so primerne za kritje izgube), v imenovalcu pa tveganjem prilagojeno aktivo. Izračun količnika je sicer določen v evropskih pravnih aktih in upošteva baselska pravila. Vsako krčenje bilance banke bolj vpliva na števec kot na imenovalec, saj se kapital banke (v števcu) zmanjša za polno vrednost skrčenja bilance, tveganjem prilagojena aktiva (v imenovalcu) pa le sorazmerno z utežjo tveganja. Poudarjamo, da je kapitalski količnik lahko tudi negativen, saj lahko izguba, ki se krije v breme kapitala, ta kapital tudi presega oziroma obveznosti presega sredstva banke.

Banka, ki ne dosega ustreznega kapitalskega količnika (in s tem minimalnega predpisanega oziroma zahtevanega kapitala), ne sme več poslovati. Treba jo je dokapitalizirati ali pa začeti postopek stečaja banke. Ogroženo je izplačevanje obveznosti banke do imetnikov depozitov, saj banka ne izpolnjuje zahtev glede upravljanja tveganj. Zamuda z dokapitalizacijo take banke tako pomeni začetek likvidacijskega postopka, če je banka solventna, oziroma stečajnega postopka, če ni solventna. V banki pa je izvedba likvidacijskega postopka zelo otežena, saj se prodaje sredstev brez ustreznega trženja oziroma prisilne prodaje izvedejo po cenah z visokimi diskonti, kar povzroči nesolventnost banke. Ko se začne stečajni postopek, se aktivira shema jamstva za zajamčene vloge. V primeru pomembne prepletenosti banke z gospodarstvom (sistemska pomembna banka) ima zamuda pri dokapitalizaciji oziroma začetek stečajnega postopka zaradi negativnih posledic v finančnem sistemu tudi hude negativne posledice za finančni sistem kot celoto.

Banko, ki ne izpolnjuje kapitalskih zahtev in je sistemsko pomembna, je zato nujno treba dokapitalizirati. Dokapitalizira jo lahko država ali zasebni investitor. Če jo dokapitalizira država, mora pri tem spoštovati pravila Evropske unije o državnih pomočeh.

Če banko dokapitalizira zasebni investitor, mu teh pravil seveda ni treba spoštovati. Toda nekdo, ki je pripravljen banko dokapitalizirati, bo to storil le, če bo od denarja, ki ga bo vložil, imel korist le on. Tako ni realno pričakovati, da bo kdo vstopil v banko, ki ne dosega minimalnega predpisanega (zahtevanega) kapitala oziroma v kateri obstaja tveganje negativnega kapitala. Tak investitor bo namreč s svojim vložkom najprej plačal pretekle nepokrite izgube, samo razlika med vplačilom in nepokrito izgubo pa bo štela kot kapital.

Za lažje razumevanje navedeno ponazarjamo s primerom. Za potrebe prikaza velja, da imamo banko, ki izkazuje negativni kapital v višini 40 enot. Višina kvalificiranih obveznosti banke znaša na primer 30 enot. To pomeni, da je višina primanjkljaja kapitala tolikšna, da presega vrednost kvalificiranih obveznosti. Zato imetniki kvalificiranih obveznosti v stečaju ne bi bili poplačani. Da bi taka banka postala kapitalsko ustrezna, mora investitor vplačati kapital v višini, ki presega vsoto primanjkljaja kapitala (40 enot), in kapitala, ki ga banka potrebuje, da bo lahko poslovala z ustreznim kapitalskim količnikom. Investitor tako vplača na primer 100 enot. V trenutku vplačila kapitala se bo v breme vplačanega kapitala pokrilo 40 enot izgube, preostanek vplačanega kapitala pa bo določil vrednost vseh delnic, to pomeni ne le investitorjevih, temveč tudi tistih v lasti »starih« delničarjev. Vrednost teh »starih« delnic, ki je bila pred vstopom investitorja enaka nič, se bo tako povečala samo zaradi investitorja. To pomeni, da investitor po vplačilu kapitala ne bo več razpolagal s premoženjem v vrednosti 100 enot, temveč s premoženjem znatno manjše vrednosti. Z zmanjšanjem njegovega premoženja pa se bodo, ne da bi sami kaj prispevali k rešitvi banke, okoristili »stari« upniki kvalificiranih terjatev. Praksa kaže, da je bil v preteklosti edini investitor, ki je bil pripravljen na tak vstop v banko, država.

Vse določbe ZBan-1, ki so bile uzakonjene z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o bančništvu (Uradni list RS, št. 96/13; v nadaljnjem besedilu: ZBan-1L), so bile sprejete, da se zagotovi, da ne bi investitor že z vstopom v banko, torej ne da bi sprejel kakršno koli upravljavsko ali drugo korporacijsko odločitev, izgubil dela svojega vložka.

1.3 Priporočilo Sveta z dne 9. julija 2013 v zvezi z nacionalnim programom reform Slovenije za leto 2013

V poročilu o makroekonomskih neravnovesjih v Republiki Sloveniji¹, ki je bilo izdano aprila 2013, je Evropska komisija zapisala, da bi Republika Slovenija za zagotovitev verodostojnosti in stabilnosti finančnega sistema morala v bankah izvesti neodvisen pregled kakovosti sredstev (v nadaljnjem besedilu: AQR) in obremenitvene teste (v nadaljnjem besedilu: ST). Navedeno je potrdil Svet, ko je 9. junija 2013 izdal Priporočilo Sveta z dne 9. julija 2013 v zvezi z nacionalnim programom reform Slovenije za leto 2013 in mnenje Sveta o programu Slovenije za stabilnost za obdobje 2012–2016².

V priporočilu Sveta je zapisano, naj Republika Slovenija do junija 2013:

- izvede ukrepe za najem zunanjega neodvisnega svetovalca, ki naj do konca leta pregleda kakovost aktive bank v bančnem sistemu,
- zagotovi morebiten dodaten kapital, ob prestrukturiranju pa spoštuje pravila državnih pomoči.

V skladu z Uredbo (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij (UL L št. 306 z dne 23. novembra

¹ Macroeconomic Imbalances Slovenia 2013, Evropska komisija, Occassional Papers 142, april 2014.

² Dosegljivo na: ec.europa.eu/europe2020/pdf/csr2013/slovenia/csr2013_council_slovenia_sl.pdf.

2011, str. 25) velja, da če država članica v določenem roku ne ukrepa v skladu s priporočili, sprejme Svet na podlagi priporočila Komisije sklep, s katerim ugotovi neupoštevanje priporočil. V tem primeru Svet o tem tudi obvesti Evropski svet in objavi ugotovitve nadzornih misij.

Na podlagi priporočila je Banka Slovenije avgusta 2013 v sodelovanju z Ministrstvom za finance začela izvajati neodvisen AQR in ST za vzorčni del bančnega sistema.

1.4 AQR in ST

Iz priporočila Sveta z dne 9. julija 2013 v zvezi z nacionalnim programom reform Slovenije za leto 2013 izhaja, naj AQR izvede neodvisni zunanji izvajalec. Enako zahtevo, ki velja tudi za ST, je podala ECB: »ECB insists on the need for rigorous and credible system-wide AQR and comprehensive bottom-up stress tests.«³

V okviru AQR neodvisni izvajalec presodi ustreznost razvrščanja terjatev banke, vrednotenja zavarovanj in posledično ustreznost oblikovanja oslabitev oziroma rezervacij, kar lahko vodi v zahtevo po dodatnih oslabitvah in rezervacijah, ki znižujejo kapital banke. Na tako ovrednotenem portfelju (kot rezultat izvedbe AQR) se v nadaljevanju izvedejo stresni testi, ki dejansko pokažejo presežek/primanjkljaj kapitala, ki bi ga banka imela v primeru uresničitve posameznega scenarija (osnovnega oziroma neugodnega). Podlaga za oceno potrebne dokapitalizacije je vedno kapitalski primanjkljaj, ki bi ga banka imela po neugodnem scenariju in v zadnjem letu stresnih testov.

Banka Slovenije je za izvedbo stresnih testov po pristopu od spodaj navzgor (v nadaljnjem besedilu: »bottom up«) najela družbo Oliver Wyman, za izvedbo AQR družbi Deloitte svetovanje d.o.o. in Ernst&Young Svetovanje, d.o.o., za izvedbo stresnih testov po pristopu od zgoraj navzdol (v nadaljnjem besedilu: »top down«) pa družbo Roland Berger, medtem ko je vrednotenje nepremičnin izvedlo več neodvisnih cenilcev vrednosti nepremičnin. Z najemom neodvisnih zunanjih specializiranih institucij je Banka Slovenije sledila zahtevam Evropske komisije in Sveta.

Za vsa področja, vključena v vajo, so bili usklajeni in dogovorjeni tudi t. i. pogoji izvedbe (Terms of Reference), ki opredeljujejo obseg in način izvedbe posameznega dela in so sestavni del pogodbe s posameznim izvajalcem.

Izvedbo skrbnega pregleda je koordiniral in nadzoroval usmerjevalni odbor (*angleško: Steering Committee*), ki so ga sestavljali Banka Slovenije, Ministrstvo za finance, Evropska komisija (DG Comp in DG FIN), Evropska centralna banka in Evropski bančni organ. Metodologijo izvedbe stresnih testov sta določila Evropska centralna banka in Evropski bančni organ.

Predmet AQR so bili preverjanje popolnosti in celovitosti podatkov, pregled posameznih kreditov in vrednosti zavarovanj ter ugotavljanje primanjkljaja oslabitev. Izsledki AQR so bili tudi podlaga za stresne teste »bottom up«. Cilj izvedbe stresnih testov je bila ocena kapitalskega primanjkljaja/presežka posameznih bank v razmerah osnovnega in neugodnega scenarija za triletno projekcijsko obdobje 2013–2015. Predvidene scenarije so določili:

- za osnovni scenarij spomladanska napoved makroekonomskih gibanj Evropske komisije, popravljena navzdol na podlagi makroekonomskih podatkov za prvo četrtletje leta 2013;
- za neugodni scenarij Evropska centralna banka in Evropski odbor za sistemska tveganja.

S stresnimi testi »bottom-up« se je izračunal primanjkljaj/presežek kapitala za sodelujoče institucije po vsakem makroekonomskem scenariju ob izpolnjevanju minimalno zahtevanega količnika najkakovostnejšega temeljnega kapitala (Core Tier 1) v višini 9 % po osnovnem in 6 % po

³ Poročilo Banke Slovenije o vzrokih za nastali kapitalski primanjkljaj bank in vlogi Banke Slovenije pri tem kot bančnega regulatorja, sanaciji bank v letih 2013 in 2014, o učinkovitosti sistema korporativnega upravljanja bank v državni lasti in načinu reševanja posledic kapitalske neustreznosti poslovnih bank, str. 62.

neugodnem scenariju.

Izhodišče za izvedbo stresnih testov »bottom-up« so bili razdrobljeni podatki o posameznih postavkah bilance stanja posamezne banke ob koncu leta 2012, pri čemer se je pred osnovnimi dejavnostmi stresnega testiranja izvedel še AQR, ki se je osredotočil zlasti na pregled sredstev glede značilnosti tveganja, kreditne sposobnosti dolžnikov in dejanske ekonomske vrednosti zavarovanja, npr. nepremičnin.

Izvajalec ST je za izdelavo čim zanesljivejših napovedi primanjkljaja kapitala sodelujočih institucij po vsakem od obeh scenarijev uporabil podatke, pridobljene z AQR.

Za potrebe AQR so izvajalci AQR (med drugim) zbirali in pregledovali posamezne kreditne mape in ocenili nepremičnine, s katerimi so bili krediti zavarovani.

Pri pregledu kreditnih map so izvajalci morali zagotoviti, da so bili podatki o danih kreditih ne glede na banko, iz katere so izhajali podatki, obravnavani enako. Tako je v okviru pregleda kreditnih map prihajalo do popravkov pri razvrstitvi kreditov. Rezultati pregleda kreditnih map so pokazali, da so bile za to, da bi podatki izražali ustrezne pogodbene podlage, potrebne znatne prilagoditve podatkov. Prerazvrščeni, po posameznih delih porazdeljeni podatki so bili uporabljeni kot vhodni podatki za stresne teste »bottom-up«.

Podatki, pridobljeni v okviru AQR, so bili nato uporabljeni v okviru ST ob upoštevanju spodaj navedenih ključnih korakov:

– Napoved ekonomske izgube: napoved ekonomske izgube na podlagi osnovnega in neugodnega scenarija so sestavljali:

- napoved verjetnosti neplačila na ravni posojil po pristopu »bottom-up« za donosna posojila na podlagi podatkov o preteklih stopnjah neplačil in makroekonomskih scenarijev, ki jih je pripravil usmerjevalni odbor;
- posamična ocena predvidenega deleža ozdravljenih nedonosnih posojil (tj. v kolikšnem obsegu nedonosna posojila spet postanejo donosna), na podlagi historičnih podatkov, ki so jih predložile sodelujoče institucije;
- neodvisen pregled ocen vrednosti zavarovanj z nepremičninami na podlagi vzorcev posojil, ki so jih ocenili cenilci nepremičnin, in napovedi, temelječih na indeksih cen nepremičnin;
- ocena finančnih zavarovanj z uporabo določenih odbitkov glede na vrsto zavarovanja in napoved na podlagi informacij s finančnih trgov.

– Napoved absorpcijske sposobnosti za pokrivanje izgub: napovedi absorpcijske sposobnosti posameznih sodelujočih institucij so upoštevale:

- višino rezervacij za izgube pri posojilih, oblikovanih ob koncu leta 2012, upoštevajoč še zlasti rezervacije glede na obseg opazovanega kreditnega portfelja, za katerega je izvajalec stresnih testov »bottom-up« napovedal izgube (posebne rezervacije za nedonosna posojila, posebne/skupinske rezervacije za donosna posojila);
- napoved prihodnje sposobnosti ustvarjanja dobička sodelujočih institucij – dobiček pred oblikovanjem oslabitev oziroma rezervacij ter davki za slovenske in tuje družbe;
- raven začetnega kapitala za sodelujoče institucije, katerih obseg kapitala presega minimalne zahteve po izvedenem stresnem testiranju (9 % po osnovnem scenariju in 6 % po neugodnem scenariju z uporabo standardnega merila najkakovostnejšega temeljnega kapitala (Core Tier 1 – CT1));
- odložene terjatve za davek (v nadaljnjem besedilu: DTA) v bilancah sodelujočih institucij, ocenjene v skladu z napovedmi sposobnosti bank za ustvarjanje dobička ter v skladu z veljavno zakonodajo in postopnim uvajanjem CRR/CRDIV; ker se lahko zgodi, da banke ne

bodo ustvarjale zadostnega dobička, da bi lahko izkoristile DTA, ki se naberejo v obdobju napovedi, so končni rezultati prikazani ob upoštevanju učinka novih DTA in brez upoštevanja tega.

– Ocena mogočih učinkov na kapital: končni izračun primanjkljaja ali presežka kapitala po osnovnem in neugodnem scenariju je bil dokončno opravljen z združitvijo napovedi ekonomskih izgub in napovedi absorpcijske sposobnosti.

Metodologija AQR in ST je dostopna na spletni strani Banke Slovenije.⁴

Iz navedenega izhaja, da so metode in izhodišča, ki so bili uporabljeni za potrebe AQR in ST, morali ustrezati evropskim standardom nadzora nad bankami. Pri tem je treba poudariti, da metode in izhodišča, ki ne bi bili usklajeni z Evropsko centralno banko, evropskim odborom za sistemska tveganja in Evropsko komisijo, ne bi izpolnili zahtev iz priporočila Sveta, ne bi ustrezali evropskim standardom nadzora nad bankami, ne bi Evropski komisiji omogočili informiranega odločanja o dovoljeni državni pomoči in jih finančni trgi ne bi upoštevali. Uporaba neusklajenih metod bi dejansko onemogočila dostop slovenskih bank do likvidnosti Evropske centralne banke in dostop Republike Slovenije do finančnih trgov. Oboje je bilo nujno za izvedbo uspešne sanacije bank.

1.5 Odločbe Banke Slovenije o izrednih ukrepih

Vse odločbe Banke Slovenije o izrednih ukrepih vsebujejo tri bistvene dele. Prvi del je ugotovitev, da so v zvezi s posamezno banko izpolnjeni pogoji iz 253.a člena ZBan-1. Drugi del je odločitev o obravnavi kvalificiranih obveznosti. Tretji del pa je odločitev o dokapitalizaciji, ki jo posamezna banka potrebuje za dolgoročno vzdržno in varno poslovanje.

253.a člen ZBan-1 določa, da Banka Slovenije izda banki odločbo o izrednih ukrepih, če:

- je v zvezi z banko podano povečano tveganje;
- niso podane okoliščine, iz katerih bi izhajalo, da bodo razlogi za povečano tveganje iz prejšnje točke v ustreznem roku verjetno odpravljeni;
- ni verjetno, da bi lahko z drugimi ukrepi Banke Slovenije na podlagi tega zakona banka v ustreznem roku dosegla kratkoročno in dolgoročno kapitalsko ustreznost ali ustrezen likvidnostni položaj, in
- so izredni ukrepi v javnem interesu zaradi preprečitve ogroženosti stabilnosti finančnega sistema.

Tretji del odločbe, to je odločitev o potrebni dokapitalizaciji, ni vplival na pravice imetnikov kvalificiranih obveznosti.

1.6 Odločbe Evropske komisije o dovoljeni državni pomoči ter vpliv AQR in ST nanje

Urejanje državne pomoči je v izključni pristojnosti Evropske unije, ki ima v skladu s 3. členom Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL C št. 325 z dne 26. 10. 2012, str. 1; v nadaljnjem besedilu: pogodba) namreč izključno pristojnost glede urejanja vprašanj, ki so povezana s konkurenco. Sledeč naslovu VI. pogodbe, ki ureja skupna pravila o konkurenci, obdavčitvi in približevanju zakonodaje, spada pravica Evropske unije, da ureja državne pomoči, v okvir izključne pristojnosti urejanja konkurence. Navedeno je posledica dejstva, da vsaka državna pomoč izkrivlja konkurenco, saj prejemnika pomoči postavi v ugodnejši položaj, kot je položaj subjektov, ki take pomoči niso prejeli. V 107. členu pogodbe je zato navedeno, da je vsaka pomoč, ki jo dodeli država članica, ali kakršna koli druga vrsta pomoči iz javnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco, nezdružljiva z notranjim trgov. Ne glede na navedeno tretji odstavek 107. člena pogodbe določa, da je državna pomoč dovoljena, če gre za »pomoč za pospeševanje izvedbe pomembnega projekta skupnega

⁴ <https://www.bsi.si/nadzor-bank.asp?Mapald=1600> (8. 11. 2017); glej »Celovito poročilo o skrbnem pregledu bančnega sistema«.

evropskega interesa ali za odpravljanje resne motnje v gospodarstvu države članice».

V skladu z ustaljeno prakso Evropske komisije je državna pomoč dovoljena, če je primerna, nujna in sorazmerna.

Evropska komisija je tako v vseh svojih odločbah preverila primernost, nujnost in sorazmernost državne pomoči. Pri tem velja, da je državna pomoč nujna le, če je omejena na najmanjšo mogočo. Prvi pogoj, da je državna pomoč lahko omejena na najmanjšo mogočo, pa je, da je potreba po njej pravilno ugotovljena. To pomeni, da Evropska komisija državno pomoč spozna kot nujno le, če je bila potreba po njej ugotovljena ob upoštevanju meril in pravil, ki jih je postavila sama.

Evropska komisija je zato v Sporočilu Komisije o uporabi pravil o državni pomoči za podpirne ukrepe v korist bank v okviru finančne krize od 1. avgusta 2013 naprej⁵ (v nadaljnjem besedilu: sporočilo) zapisala, da se državna pomoč lahko odobri za kritje kapitalskega primanjkljaja, pri čemer se pojem kapitalski primanjkljaj »nanaša na kapitalski primanjkljaj, ugotovljen pri preverjanju ustreznosti kapitala, testu izjemnih primerov, pregledu kakovosti sredstev ali pri podobnem ukrepu na ravni Unije, evroobmočja ali nacionalni ravni, ki ga po potrebi potrdi pristojni nadzorni organ«⁶.

Na podlagi odločb o dovoljeni državni pomoči je Evropska komisija v zvezi z obsegom potrebnega kapitala upoštevala rezultate ST glede ugotovljenega kapitalskega primanjkljaja (Razen pri Factor banki in Probanki, kjer je obseg potrebnega kapitala za urejeno likvidacijo izhajal iz načrta, ki ga je izdelala izredna uprava). Navedeno prikazuje spodnja preglednica.

Banka	Odločba	Uporaba rezultatov AQR in ST
NLB	SA.33229	Za pripravo načrta prestrukturiranja, ki ga je ocenila Evropska komisija, izračun kapitalskega primanjkljaja, izračun tržne/prenosne vrednosti tveganih postavk, presojo ustreznosti načrta prestrukturiranja (točke 36, 140, 111, 151).
NKBM	SA35709	Pri izračunu tržne/prenosne vrednosti tveganih postavk, kapitalskega primanjkljaja in presoji ustreznosti načrta prestrukturiranja (točke 56, 116, 121 in 132).
Abanka	SA.37690 SA.38228	Za izračun kapitalskega primanjkljaja (točki 41 in 48), pri presoji izpolnjevanja pogojev za dodelitev državne pomoči, pri oceni načrta prestrukturiranja, oceni obsega dokapitalizacije (točke 90, 123, 128, 132, 138).
Banka Celje	SA.38522	Za izračun kapitalskega primanjkljaja (točke 25, 152 in 156), pri izračunu tržne/prenosne vrednosti tveganih postavk (točka 122), pri oceni načrta prestrukturiranja (točki 162 in 166).
Probanka		Uporaba rezultatov AQR ni neposredno opredeljena. Potrebne slabitve je ocenila izredna uprava, rezultati pa so primerljivi z ugotovitvami v okviru AQR in so bili upoštevani v okviru načrta prenehanja banke, ki je podlaga za izdajo odločbe o dovoljeni državni pomoči in vsebuje tudi oceno izredne uprave glede potrebnega kapitala za zagotavljanje solventnosti v okviru nadzorovane likvidacije.
Factor banka		Uporaba rezultatov AQR ni neposredno opredeljena, so pa rezultati AQR smiselno upoštevani v okviru načrta prenehanja banke, ki je podlaga za izdajo odločbe o dovoljeni državni pomoči in vsebuje tudi oceno izredne uprave glede potrebnega kapitala za zagotavljanje solventnosti v okviru nadzorovane likvidacije.

Iz zgornje preglednice tudi izhaja, da so bili v postopku ocenjevanja skladnosti državne pomoči rezultati AQR in ST upoštevani tudi v okviru načrta prestrukturiranja ali prenehanja banke, ki je bil podlaga za izdajo odločbe o dovoljeni državni pomoči ter za izračun tržne in prenosne vrednosti tveganih postavk.

1.7 Odločba U-I-295/13

Bistvo presoje določb ZBan-1 v odločbi U-I-295/13 je ocena skladnosti izpodbijanih določb ZBan-1 s prepovedjo retroaktivnosti iz 155. člena ustave z načelom zaupanja v pravo iz 2. člena ustave, s pravico do zasebne lastnine iz 33. in 67. člena ustave in s pravico do sodnega varstva iz prvega

⁵ Uradni list C 216 z dne 30. 7. 2013, str. 1–15.

⁶ Točka 28 sporočila.

odstavka 23. člena ustave.

V zvezi z očitkom, da ZBan-1 deluje retroaktivno, je ustavno sodišče zapisalo, da izpodbijana ureditev ni učinkovala za nazaj in torej ni posegala v 155. člen ustave. Na njeni podlagi namreč ni mogla nastati obveznost upravičenca iz kvalificirane obveznosti, da vrača denarne zneske, ki jih je že prejel. Ali z drugimi besedami, izpodbijana ureditev ni bila za nazaj, ampak za naprej.

Prav tako ZBan-1 ni bil v neskladju z načelom zaupanja v pravo, ki je eno od načel pravne države iz 2. člena ustave. Izredni ukrep izbrisa ali konverzije je bil dopusten samo, če je bilo le z državno pomočjo mogoče preprečiti stečaj banke in ogroženost finančnega sistema kot celote. Po ekonomski logiki je izredni ukrep pomenil odločitev, da določene skupine upnikov banke ne bodo reševali z javnimi sredstvi. Za presojo ustavnega sodišča je bilo odločilno dejstvo, da je izpodbijana ureditev vsebovala načelo »noben upnik na slabšem«, kar pomeni, da posamezen upnik zaradi prenehanja ali konverzije kvalificiranih obveznosti banke ni smel imeti večjih izgub, kot bi jih imel, če prenehanja ali konverzije ne bi bilo.

Pričakovanje imetnikov kvalificiranih pravic, da bodo kot imetniki finančnih instrumentov deležni reševanja svojih naložb v obliki državne pomoči, ni pravno varovano pričakovanje. Imetniki kvalificiranih pravic niso imeli nobenega jamstva države ali Banke Slovenije, da bo njihova naložba varovana tudi, če bo njena ekonomska vrednost (vsaj delno) izgubljena, torej tedaj, ko so izpolnjeni pogoji za ocenjevanje izredni ukrep. Iz navedenega razloga izrek ukrepa, katerega temeljni pogoj je, da mora upravičenec po izbrisu ali konverziji vedno dobiti (ohraniti) vsaj toliko, kot bi mu ostalo v stečaju, že v temelju ne more pripeljati do posega v načelo zaupanja v pravo.

Ustavno sodišče je ugotovilo, da ZBan-1 prav tako ni posegel v pravico do zasebne lastnine iz 33. člena v zvezi s 67. členom ustave. Izredni ukrep prenehanja ali konverzije kvalificiranih obveznosti bank je bil namenjen preprečitvi uvedbe stečaja banke in je moral biti izveden tako, da so upniki iz kvalificiranih obveznosti kljub uporabi izrednega ukrepa prejeli vsaj toliko, kot bi prejeli v stečaju. Iz ustave ne izhaja dolžnost države, da upniku prek državnih pomoči povrne denar iz zasebnih investicij, ki so se izkazale za ekonomsko neuspešne.

V zvezi z vprašanjem pravne moči Sporočila o bančništvu je ustavno sodišče zapisalo: »Posrednega pravnega učinka Sporočila o bančništvu na države članice ni moč zanikati, saj Sporočilo pomeni za države pomembno informacijo, kako bo Komisija v konkretnih primerih izvrševala svoje pristojnosti na področju presoje dovoljenosti državnih pomoči.«

Izjemno pomembno je, da je ustavno sodišče 350. člen ZBan-1 spoznalo za skladen z ustavo. Veljavnost in ugotovljena ustavnost tega člena zagotavljata, da so postopki sanacije bank, ki so bili izvedeni leta 2013, z vidika bank in njihovih sedanjih deponentov končani. To pomeni, da morebitni sodni postopki v zvezi z odločbami Banke Slovenije ne bodo vplivali na stabilnost posameznih bank in s tem tudi ne na stabilnost slovenskega finančnega sistema.

V odločbi je ustavno sodišče potrdilo ustavnost določb, na podlagi katerih so prenehale kvalificirane obveznosti. Z navedeno odločbo ustavnega sodišča je bil postopek sanacije bank, ki se je začel leta 2013, z vidika bank, ki jim je bila dodeljena državna pomoč, dokončno končan.

1.8 Neustavnost 350.a člena ZBan-1

V odločbi U-I-295/13 je ustavno sodišče za neustaven spoznalo 350.a člen ZBan-1, ker ni urejal nekaterih vprašanj, ki bi jih po odločbi ustavnega sodišča moral urediti. Ta vprašanja se nanašajo na pravico do dostopa do podatkov, ki bi tožnikom omogočili pripravo tožbenega zahtevka, dokazno breme in združevanje pravnih postopkov.

Po odločbi U-I-295/13 mora Državni zbor odpraviti protiuustavnost 350.a člena ZBan-1 v šestih mesecih po objavi odločbe U-I-295/13 v Uradnem listu Republike Slovenije.

2 CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Poglavitni cilj predloga zakona je:

- uzakoniti postopek sodnega varstva imetnikov kvalificiranih obveznosti, ki bo upošteval odločbo U-I-295/13.

2.2 Načela

Načelo gospodarnosti

Rešitve, ki jih vsebuje predlog zakona, so oblikovane tako, da kar najbolj zmanjšajo stroške dela sodišča. Ustavno sodišče je v odločbi U-I-295/13 zapisalo: »ZPP ne predvideva posebnih postopkov kolektivnega sodnega varstva, ki bi zagotovili hitrost, ekonomičnost in uniformnost odločanja v sporih med imetniki izbrisanih in konvertiranih pravic ter Banko Slovenije.« Cilj predloga zakona je zagotoviti, da so navedene lastnosti postopka, to so hitrost, gospodarnost in enakost, zagotovljene v postopku, ki poteka v skladu s tem zakonom.

Načelo dostopa do vseh informacij, potrebnih za odločitev v zadevi

V zvezi z dostopom do informacij je ustavno sodišče zapisalo: »Pravovarstvene možnosti tožnikov bi bile učinkovite le ob možnosti polnega vpogleda v listine v zvezi z izbrisom ali konverzijo, s katerimi je razpolagala Banka Slovenije, po katerem jim mora ostati še zadosten čas za pripravo tožbenega zahtevka.«⁷ To pomeni, da je temeljno načelo zakona zagotoviti tožnikom dostop do vseh informacij, ki bi lahko bile pomembne v postopku.

Načelo povrnitve vrednosti obveznosti, ki so prenehale, zaradi odločbe Banke Slovenije

S predlogom zakona se upošteva temeljno načelo ZBan-1, da so nekdanji imetniki oziroma imetnice (v nadaljnjem besedilu: nekdanji imetniki) upravičeni do odškodnine, če so bili zaradi odločbe Banke Slovenije na slabšem, kot bi bili, če odločbe ne bi bilo.

Načelo upoštevanja pravil Evropske unije o državnih pomočeh in standardov nadzora bank, kot so jih določili Evropska centralna banka, Evropska komisija in Evropski bančni organ

V obrazložitvi predloga zakona je poudarjeno, zakaj bi bilo smiselno, da kakršna koli odločitev sodišča upošteva pravila Evropske unije o državnih pomočeh in standardov nadzora bank, kot so jih določili Evropska centralna banka, Evropska komisija in Evropski bančni organ. Če navedena načela ne bi bila upoštevana pri izdaji odločb Banke Slovenije, izvedena sanacija bank ne bi bila priznana kot dopustna državna pomoč. V tem primeru namreč ne bi bila znana prava potreba bank po državnem kapitalu. Taka dokapitalizacija tudi ne bi omogočala normalnega poslovanja bank, ker bi vsak posel, ki bi ga taka banka sklenila, vseboval nedoločljivo tveganje. Nedoločljivost tveganja bi izhajala iz dejansko neznanega položaja banke, ker je bil ta ugotovljen na nestandarden način (po domače).

Načelo upoštevanja dejstev iz časa izdaje odločbe Banke Slovenije

Katera dejstva se bodo upoštevala v postopku, določa 350.a člena ZBan-1. Ali so bili nekdanji imetniki zaradi odločbe Banke Slovenije na slabšem, kot bi bili, če odločbe ne bi bilo, se lahko ugotavlja le ob upoštevanju dejstev v času izdaje odločbe Banke Slovenije.

2.3 Poglavitne rešitve

⁷ Odločba U-I-295/13, točka 123.

2.3.1 Predmet sodne presoje

Predlog zakona pri opredelitvi predmeta sodne presoje upošteva 350.a člen ZBan-1, ki določa: »Delni čarji, upniki in druge osebe, katerih pravice so prizadete zaradi učinkov odločbe Banke Slovenije o izrednem ukrepu, lahko zahtevajo od Banke Slovenije povrnitev škode ob upoštevanju 223.a člena ZBan-1, če dokažejo, da je škoda, ki je nastala zaradi učinkov izrednega ukrepa, višja kot bi bila v primeru, če izredni ukrep ne bi bil izrečen.«

Opredelitev predmeta sodne presoje upošteva tudi odločbo U-I-295/13, v kateri je ustavno sodišče zapisalo, da:

- 350.a člen ZBan-1 določa posebej urejeno odškodninsko odgovornost;
- iz besedila 350.a člena ne izhaja, da »bi bila protipravnost ravnanja Banke Slovenije podlaga za njeno odškodninsko odgovornost«⁸;
- zahteva iz 350.a člena, da imetniki izbrisanih obveznosti dokažejo, da je škoda, ki je nastala zaradi učinkov izrednega ukrepa, višja kot bi bila, če izredni ukrep ne bi bil izrečen, krni njihove možnosti pravnega varstva⁹.

Ker je ustavno sodišče torej ugotovilo neustavnost 350.a člena ZBan-1 v delu, kjer ta zahteva, da imetniki izbrisanih obveznosti dokažejo, da je škoda, ki je nastala zaradi učinkov izrednega ukrepa, višja, kot bi bila, če izredni ukrep ne bi bil izrečen, krni njihove možnosti pravnega varstva, 350.a člen ZBan-1, če ostane nespremenjen, ne sme opredeljevati predmeta sodne presoje.

V zvezi z možnostjo spremembe 350.a člena ZBan-1 velja, da je že razveljavljen z 267. členom Zakona o reševanju in prisilnem prenehanju bank (Uradni list RS, št. 44/16 in 71/16 – odl. US; v nadaljnjem besedilu: ZRPPB). 350.a člena ZBan-1 zato ni mogoče spremeniti. Zaradi tega se predlog zakona ne sklicuje na 350.a člen ZBan-1, temveč na novo opredeljuje predlog spora.

Predmet spora je tako opredeljen kot spor o pravici do povrnitve škode, do katere so upravičeni nekdanji imetniki, če je škoda, ki je nastala zaradi učinkov izrednega ukrepa višja, kot bi bila, če izredni ukrep ne bi bil izrečen.

Navedeno upošteva temeljno načelo izvedbe ukrepa prenehanja kvalificiranih obveznosti, ki ga je določal peti odstavek 261.a člena ZBan-1 in ki se glasi: »Banka Slovenije mora v zvezi s prenehanjem ali konverzijo kvalificiranih obveznosti banke zagotoviti, da posamezni upnik zaradi prenehanja ali konverzije kvalificiranih obveznosti banke ne utрпи večjih izgub, kot bi jih utrpel v primeru stečaja banke.« Navedeno pravilo je bilo odločilno tudi pri presoji ustavnega sodišča.

Opredelitev predmeta sodne presoje pove, katera dejstva bo preverjalo sodišče. To bo preverjalo le dejstva, ki so vplivala na vprašanje, ali so nekdanji imetniki zaradi odločbe Banke Slovenije na slabšem, kot bi bili, če odločbe ne bi bilo.

Pri tem je pomembno, da se za ugotavljanje relevantnih dejstev in okoliščin upoštevajo pogoji, ki so veljali v času izrednih ukrepov.

V zvezi s tem bo sodišče lahko obravnavalo tudi vprašanja, ki so vplivala na oceno vrednosti sredstev in obveznosti banke. Ta dejstva so:

- metoda AQR, predvsem v povezavi s cenitvami nepremičnin, s katerimi so bili krediti zavarovani, in prerazvrstitvijo kreditov;
- primernost/neodvisnost osebe, ki je pripravila neodvisno oceno vrednosti sredstev banke v pogojih nedelujočega podjetja (likvidacijsko cenitev);

⁸ Odločba U-I-295/13, točka 120.

⁹ Odločba U-I-295/13, točka 124.

- pravilnost in celovitost vhodnih informacij in podatkov.

Sodišče pa ne bo presojalo dejstev, ki niso povezana s predmetom sodne presoje. Tako ne bo presojalo o:

- pogojev za izvedbo ukrepov za krepitev stabilnosti bank po ZUKSB (dokapitalizacija, poroštvo, prenos tveganih postavk);
- ukrepov za krepitev stabilnosti bank;
- prenosni vrednosti tveganih postavk, ki jo je določila Evropska komisija;
- seznamu tveganih postavk;
- poroštvu države.

Sodišče tudi ne bo presojalo veljavnosti odločb Banke Slovenije. Ustavno sodišče je namreč za skladne z ustavo spoznalo vse člene ZBan-1, ki so urejali pravico do izpodbijanja odločb Banke Slovenije.

Pri odločanju, ali bi imeli nekdanji imetniki zaradi odločbe Banke Slovenije večje izgube, kot so jih, če na dan izdaje odločbe Banke Slovenije ta odločba ne bi bila izdana (in bi bil začel postopek stečaja banke), se lahko upoštevajo samo dejstva, ki so obstajala ob izdaji odločbe. Navedeno pomeni, da se presoja dejanje, ki je bilo izvedeno leta 2013. Posameznega dejanja pa ni mogoče presojati glede na dejstva, ki so nastala pozneje. Navedeno je tudi v skladu z določbami Zakona o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US, 82/13 in 55/15; v nadaljnjem besedilu: ZGD-1). V skladu s 385. in 556. členom ZGD-1 namreč velja, da mora glavni delničar pri izključitvi določiti višino primerne denarne odpravnine tako, da ta upošteva premoženjsko in profitno stanje družbe v času, ko skupščina sklepa o izključitvi.

2.3.2 Odškodninsko sodno varstvo

350.a člen ZBan-1 je določal: »Delničarji, upniki in druge osebe, katerih pravice so prizadete zaradi učinkov odločbe Banke Slovenije o izrednem ukrepu, lahko zahtevajo od Banke Slovenije povrnitev škode ob upoštevanju 223.a člena ZBan-1, če dokažejo, da je škoda, ki je nastala zaradi učinkov izrednega ukrepa, višja kot bi bila v primeru, če izredni ukrep ne bi bil izrečen.« Predlog opredeljuje pravno priznano škodo kot razliko med dejansko obravnavo kvalificiranih obveznosti pri uporabi izrednih ukrepov Banke Slovenije in obravnavo kvalificiranih obveznosti v skladu z ZBan-1 (v nadaljnjem besedilu: pravilna obravnava).

350.a člen ZBan-1 je tako uzakonil odškodninsko sodno varstvo nekdanjih imetnikov, kar je v svoji odločitvi kot ustrezno potrdilo tudi ustavno sodišče. Predlog zakona zato ne odstopa od navedenega koncepta.

2.3.3 Postopek

Ker je 350.a člen ZBan-1 določil, da pomeni odgovor na vprašanje, ali so bili nekdanji imetniki kvalificiranih obveznosti zaradi odločbe Banke Slovenije na slabšem, pravico do odškodnine, in ker se o odškodninski odgovornosti odloča v pravnem postopku, bo postopek v skladu s tem zakonom potekal po pravilih pravnega postopka. Tako se tudi varujejo interesi vseh, ki so odškodninsko tožbo že vložili na podlagi 350.a člena ZBan-1.

Predlog zakona predvideva odstop od pravil pravnega postopka le v primerih, ko je to nujno potrebno, da bi se zagotovilo spoštovanje odločbe U-I-295/13.

2.3.4 Pravica do odškodnine in izračun odškodnine

350.a člen ZBan-1 je določal: »Delničarji, upniki in druge osebe, katerih pravice so prizadete zaradi učinkov odločbe Banke Slovenije o izrednem ukrepu, lahko zahtevajo od Banke Slovenije povrnitev škode ob upoštevanju 223.a člena ZBan-1, če dokažejo, da je škoda, ki je nastala zaradi učinkov izrednega ukrepa, višja kot bi bila v primeru, če izredni ukrep ne bi bil izrečen.«

Iz besedila 350.a člena ZBan-1 in vprašanja, ki je bilo bistveno za odločitev ustavnega sodišča, izhaja, da so nekdanji imetniki upravičeni do odškodnine, če so bili zaradi odločbe Banke Slovenije na slabšem, kot bi bili, če odločbe ne bi bilo. Odgovor na vprašanje, ali so nekdanji imetniki morda res bili na slabšem, je odvisen od tega, ali je banka v času izdaje odločbe Banke Slovenije razpolagala z več sredstvi ali manj obveznostmi, kot izhaja iz odločbe Banke Slovenije.

Navedeno, da je pravica do odškodnine odvisna le od premoženjskega stanja družbe, torej ni novost. V okviru ZGD-1 je namreč urejen postopek iztisnitve manjšinskih delničarjev. V okviru tega postopka se izračuna oziroma preveri tudi primerna denarna odpravnina. Ta postopek je že bil predmet ustavne sodne presoje. Z odločbo o ugotovitvi, da prvi odstavek 384. člena, drugi odstavek 385. člena, prvi stavek tretjega odstavka 387. člena in prvi odstavek 388. člena Zakona o gospodarskih družbah niso v neskladju z ustavo (Uradni list RS, št. 83/09; v nadaljnjem besedilu: odločba U-I-165/08), so bili člani ZGD-1, ki urejajo izključitev, spoznani za skladne z ustavo. ZGD-1 tako določa, da mora primerna odpravnina upoštevati premoženjsko in profitno stanje družbe (v času, ko skupščina sklepa o korporacijskem pravnem poslu). Po tem pravilu je primerna denarna odpravnina v neposredni vzročni zvezi z vrednostjo družbe. Na njeno določitev pa ne vpliva niti to, ali je za napačno denarno odpravnino kdo kriv, niti osebne okoliščine delničarja. Izračun primerne denarne odpravnine je po razjasnitvi dejanskega stanja le matematična (ekonomska) operacija. Iz obrazložitve predloga zakona, ki je vpeljal institut iztisnitve¹, ter iz točke 32 odločbe ustavnega sodišča U-I-165/08 izhaja, da primerna denarna odškodnina zagotavlja delničarju polno odškodnino za izgubljene delnice.

Navedeno, torej da pravica do odškodnine ni odvisna niti od tega, ali je za slabšo obravnavo nekdanjih imetnikov kvalificiranih obveznosti kdo kriv, niti od osebnih okoliščin nekdanjega imetnika, upošteva tudi predlog zakona. Da vprašanje pravice do odškodnine ni odvisno od krivde Banke Slovenije, izhaja tudi iz 120. točke odločbe U-I-295/13. Prav tako iz navedene točke izhaja, da pravica do odškodnine ni odvisna od okoliščin nekdanjega imetnika. Iz obrazložitve odločbe namreč izhaja, da ima pravico do povračila škode vsak nekdanji imetnik, čigar pravice bi bile okrnjene tedaj, »ko bi tožnik v stečajnem postopku nad banko dobil več, kot mu je preostalo po izvršenem izbrisu ali konverziji finančnega instrumenta, oziroma bi celo dobil celotno vrednost iz finančnega instrumenta, ker stečaj (razume se, da po finančnem stanju ob izreku izrednih ukrepov in brez upoštevanja učinkov izrečenih izrednih ukrepov) sploh ne bi bil začel«¹¹.

Glede na navedeno iz predloga izhaja, da se odškodnina, ki se izplača posameznemu tožniku oziroma tožnici (v nadaljnjem besedilu: tožnik), določi kot seštevek nadomestila za kvalificirano obveznost, ki je prenehala, in zneska obresti, ki v skladu s predlogom zakona pripade tožniku. Nadomestilo za kvalificirano obveznost, ki je prenehala, pa se določi kot zmnožek razlike med pravilno in dejansko obravnavo posameznih razredov kvalificiranih obveznosti posamezne banke ter kvocientom med obsegom istovrstne obveznosti banke do tožnika in skupnim obsegom posamičnega reda kvalificiranih obveznosti.

2.3.5 Združevanje postopkov

Predlog zakona omogoča, da bo vloženi več samostojnih tožb. Smiselno je, da so vprašanja, o katerih bo odločalo sodišče in ki so skupna vsem postopkom, ki bodo vodeni v skladu s tem

¹ Poročevalec DZ, št. 85/II/05, str. 242.

¹¹ Odločba U-I-295/13, točka 120.

zakonom, rešena na enak način za vse.

V okviru postopkov, ki bodo potekali v skladu s tem zakonom, dejansko govorimo o treh ravneh povezanosti dejanskega stanja in pravnih vprašanj.

Prva raven povezanosti zajema vse tožnike, ki so bili imetniki istega reda kvalificiranih obveznosti posamezne banke. Odločitev, kot bo sprejeta zanje, bo temeljila na enakem dejanskem stanju in enaki uporabi istih pravnih pravil. Posamezna odločba Banke Slovenije je posegla v pravice več (različnih in posledično različno obravnavanih) skupin takih imetnikov.

Druga raven povezanosti zajema vse imetnike kvalificiranih obveznosti posamezne banke. V pravice vseh teh imetnikov je posegla posamezna (ena) odločba Banke Slovenije. Odločitev, ki bo sprejeta v povezavi z različnim razredom tožnikov posamezne banke, je lahko drugačna kot odločitev za drug razred tožnikov te banke, obe pa bosta utemeljeni z enakimi pravnimi pravili in skoraj enakim dejanskim stanjem.

Tretja raven povezanosti zajema vse imetnike kvalificiranih obveznosti bank, v katerih je bilo kapitalsko stanje ugotovljeno z enako metodo, enakimi izhodišči ali enakim postopkom. Za vse odločbe Banke Slovenije (in tudi odločbe Evropske komisije o državnih pomočeh) iz let 2013 in 2014 je bila tako npr. uporabljena enaka metoda izvedbe AQR in ST.

Predlog zakona navedeno upošteva v določbi, da sodišče združi za skupno obravnavo vse tožbe, ki so vložene v povezavi s posamezno banko (oziroma odločbo Banke Slovenije). Navedeno je utemeljeno tudi z dejstvom, da v zvezi s predmetom spora, kot ga opredeljuje predlog zakona, velja, da:

- je spor o pravici do odškodnine za imetnike enakih kvalificiranih obveznosti v posamezni banki mogoče rešiti samo na enak način za vse;
- pravice nekdanjih imetnikov kvalificiranih obveznosti posamezne banke temeljijo na bistvenem istovrstnem dejanskem stanju in enaki pravni podlagi.

S tem sta v predlogu zakona upoštevani le prva in druga navedena raven povezanosti. V zvezi s tretjo velja, da pravice nekdanjih imetnikov kvalificiranih obveznosti različnih bank temeljijo na deloma, toda hkrati pomembni istovrstni dejanski in enaki pravni podlagi. Predlog zakona v zvezi s tem ne predpisuje obvezne združitve postopka.

2.3.6 Kolektivnost postopka odločanja o pravilni obravnavi kvalificiranih obveznosti

Ustavno sodišče je v odločbi U-I-295/13 zapisalo: »ZPP ne predvideva posebnih postopkov kolektivnega sodnega varstva, ki bi zagotovili hitrost, ekonomičnost in uniformnost odločanja v sporih med imetniki izbrisanih in konvertiranih pravic ter Banko Slovenije.« Cilj predloga zakona je zagotoviti, da so navedene lastnosti postopka, to so hitrost, gospodarnost in enakost, zagotovljene v postopku, ki se vodi v skladu s tem zakonom.

Enako odločanje je pogoj za hitrost postopka in tudi za njegovo gospodarnost. Enakost se zagotavlja z jasno opredeljenim predmetom spora in vnaprej določenimi mogočimi odločitvami. Predmet spora je opredeljen zgoraj. V kontekstu zagotavljanja enakosti je pomembno, da odločitev v postopku ni vezana na različne osebne okoliščine morebitnih tožnikov. Enakost omogoča združevanje postopkov, kot je navedeno zgoraj.

Hitrost in gospodarnost postopka se zagotavljata s kolektivnostjo predlaganega postopka. Ta se zagotavlja z določbami predloga zakona, ki določajo, da:

- skupni pooblaščenec v imenu večjega števila nekdanjih imetnikov vloži eno tožbo;
- se postopki, ki potekajo v skladu s tem zakonom, lahko združijo;

– sodišče izda za vse tožbe, ki so vložene na podlagi predloga zakona in se nanašajo na izredni ukrep, ki je bil izrečen s posamično odločbo Banke Slovenije, eno sodbo.

Namen navedenih določb je:

- zmanjšati število vloženi tožb, hkrati pa ne posegati v pravico posameznika do sodnega varstva;
- zagotoviti, da se o zapletenih vprašanjih (npr. pravilnosti uporabljenih metod), ki so pomembna za odločitve, odloča le enkrat (navedeno zagotavlja tudi enako obravnavo enakih vprašanj v postopkih v zvezi z odločbami različnih bank);
- zmanjšati breme sodišč (ker bo o vseh primerih potekal le en postopek, bodo sodišča veliko manj obremenjena, kot če bi odločala v vsaki posamezni tožbi).

2.3.7 Kdo izplača odškodnino

Predlog zakona določa, da za škodo odgovarja Banka Slovenije.

350.a člen ZBan-1 je določal: »Delničarji, upniki in druge osebe, katerih pravice so prizadete zaradi učinkov odločbe Banke Slovenije o izrednem ukrepu, lahko zahtevajo od Banke Slovenije povrnitev škode ob upoštevanju 223.a člena ZBan-1, če dokažejo, da je škoda, ki je nastala zaradi učinkov izrednega ukrepa, višja kot bi bila v primeru, če izredni ukrep ne bi bil izrečen.«

350.a člen ZBan-1 je torej določal, da upniki banke lahko zahtevajo povrnitev škode ob upoštevanju 223.a člena ZBan-1, ki je določal raven dolžne skrbnosti Banke Slovenije pri opravljanju nadzora.

V zvezi z navedenim je ustavno sodišče zapisalo, da je šlo pri odškodninski odgovornosti, kot jo je določal 350.a člen ZBan-1, za »posebej urejeno odškodninsko odgovornost, saj iz besedila ni razvidno, da bi bila protipravnost ravnanja Banke Slovenije podlaga za njeno odškodninsko odgovornost,« in da se je »besedilo izpodbijane določbe /.../ zgolj sklicevalo na 223.a člen ZBan-1, ki je opredeljeval merila za dolžno skrbnost Banke Slovenije pri opravljanju nadzora, ni pa omejeval odškodninske odgovornosti zgolj na primere, ko bi Banka Slovenije¹² postopala izven okvira dolžne skrbnosti, tj. protipravno«.

Namen 350.a člena je bil zagotoviti skladnost odškodninske odgovornosti Banke Slovenije s prepovedjo monetarnega financiranja. To prepoved določa 123. člen Pogodbe o delovanju Evropske unije, kar pomeni, da centralna banka ne sme financirati delovanja države. Če bi morala Banka Slovenije kriti škodo, ki je ni zakrivila (če je ravnala v skladu s standardi, ki jih za njeno delovanje zahteva zakon, je delovala zakonito), bi to pomenilo, da plača dolg, ki ni in zato tudi ne bi smel biti njen. To pa bi zelo verjetno pomenilo kršitev prepovedi monetarnega financiranja.

Ker se v postopku ne ugotavlja, ali je Banka Slovenije zakrivila škodo ali ne, bi, če bi Banka Slovenije morala plačati odškodnino ne glede na krivdo, lahko prišlo do kršitve prepovedi monetarnega financiranja. Da bi se izognili kršitvi prepovedi monetarnega financiranja, je določeno, da odškodnino izplača Banka Slovenije, Republika Slovenija pa tej začasno zagotovi denarna sredstva v višini morda ugotovljene odškodnine.

Da pa Republika Slovenija ne bi plačala nečesa, česar ni zakrivila, zakon določa, da Banka Slovenije povrne Republikli Sloveniji tisti del začasno zagotovljenih denarnih sredstev, ki predstavljajo plačilo za škodo, ki je nastala, ker Banka Slovenije in osebe, ki so delovale na podlagi njenega pooblastila, pri izreku izrednega ukrepa niso delovale s skrbnostjo dobrega strokovnjaka, ter glede na dejstva in okoliščine, s katerimi je Banka Slovenije razpolagala v času odločanja, Banka Slovenije ni mogla upravičeno šteti, da so izpolnjeni pogoji za uporabo izrednih ukrepov iz 253.a člena ali pogoji iz 261.a in 261.c člena ZBan-1, pri čemer mora v primeru spora o ustreznost in pravilnost svojega delovanja

¹² Odločba U-I-295/13, točka 120.

dokazati Banka Slovenije. S tem se tudi določa obveznost pristojnih državnih organov, da zoper Banko Slovenije sprožijo ustrezne postopke, v katerih se bo tudi dejansko zahtevala povrnitev morda plačane škode.

2.3.8 Dostop do informacij

V zvezi z dostopom do informacij je ustavno sodišče zapisalo: »Pravovarstvene možnosti tožnikov bi bile učinkovite le ob možnosti polnega vpogleda v listine v zvezi z izbrisom ali konverzijo, s katerimi je razpolagala Banka Slovenije, po katerem jim mora ostati še zadosten čas za pripravo tožbenega zahtevka.«¹³

Zakon sicer predvideva dvostopenjski dostop do informacij, in sicer:

- objavo dokumentov in podatkov na javni spletni strani Banke Slovenije;
- dostop do podatkov in dokumentov, ki so osebni ali zaupni ali poslovne skrivnosti, prek sodišča.

Banka Slovenije bo morala po začetku veljavnosti predloga zakona za vsako banko, v kateri je bil izrečen izredni ukrep, na svoji spletni strani objaviti:

- odločbo, s katero je bil izrečen izredni ukrep;
- dokumente, iz katerih je razvidna vsebina pogodbenega razmerja med Banko Slovenije in osebo, ki je izdelala ocene vrednosti sredstev banke, ki je bila pripravljena v skladu s prvim odstavkom 261.b člena ZBan-1.

Pred javnim razkritjem zgoraj navedenih dokumentov bo Banka Slovenije prekrila osebne podatke in druge podatke o posameznih komitentih, ki se v skladu z zakonom štejejo za zaupne ali poslovno skrivnost.

Z navedenim bo tožnikom omogočen vpogled v dokumente, na katerih je neposredno temeljila obravnava kvalificiranih obveznosti.

Predlog zakona določa, da imajo nekdanji imetniki pravico pridobiti kateri koli podatek ali dokument, ki je pomemben za odločitev v zadevi. Tako se uzakonja materialna podlaga za pridobitev podatkov oziroma dokumentov. Uzakonitev materialne podlage pa omogoča tudi uporabo instituta stopničaste tožbe, kot ga na novo ureja Zakon o pravnem postopku (Uradni list RS, št. 73/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08 – ZArbit, 45/08, 111/08 – odl. US, 57/09 – odl. US, 12/10 – odl. US, 50/10 – odl. US, 107/10 – odl. US, 75/12 – odl. US, 40/13 – odl. US, 92/13 – odl. US, 10/14 – odl. US, 48/15 – odl. US, 6/17 – odl. US in 10/17; v nadaljnjem besedilu: ZPP). Nekdanjim imetnikom je omogočeno, da uveljavljajo dva zahtevka tako, da si pridržijo določitev drugega zahtevka (zahtevka za ugotovitev upravičenosti do škode) ter navedbo dejstev in dokazov, na katere opirajo ta zahtevak, če je to odvisno od pridobitve dejstev ali dokazov, ki jih zahtevajo s prvim zahtevkom (zahtevak za dostop do podatkov in dokumentov).

Če sodišče z delno sodbo odloči o dostopu do zahtevanih podatkov, določi tudi zadosten čas za opredelitev drugega zahtevka ter navedbo dejstev in dokazov, na katere tožniki opirajo ta zahtevak. Gre za sodni rok, katerega dolžino določi sodišče glede na okoliščine konkretnega primera. Tak dostop do podatkov tožnikom omogoča, da pridobijo vse potrebne podatke in dokumente za določno opredelitev (drugega) zahtevka (zahtevka za ugotovitev upravičenosti do škode) ter navedbo dejstev in dokazov, na katere opirajo ta zahtevak. S tem se uzakonja zgoraj že navedena zahteva ustavnega sodišča, da morajo imeti tožniki možnost »polnega vpogleda v listine v zvezi z izbrisom ali konverzijo« in da »jim mora ostati še zadosten čas za pripravo tožbenega zahtevka«.

¹³ Odločba U-I-295/13, točka 123.

Poleg tega stranke lahko predlagajo sodišču izdajo sklepa o predložitvi dokazov sodišču do zaključka prvega naroka za glavno obravnavo.

Stranke bodo po predlogu zakona imele možnost sodišču predlagati, naj naloži:

- Banki Slovenije, naj sodišču predloži dokumente, ne da bi pred predložitvijo prekrila zaupne ali osebne podatke ali poslovno skrivnost;
- Banki Slovenije, Republiki Sloveniji, Računskemu sodišču Republike Slovenije, centralni depotni družbi, Agenciji za trg vrednostnih papirjev, Agenciji za zavarovalni nadzor, Družbi za upravljanje terjatev bank d. d. ali kateri koli izmed bank, ki ji je bil izrečen izredni ukrep, naj sodišču predloži dokument, za katerega predlagatelj trdi, da je pri osebi, od katere se zahteva predložitev, ali naj razkrije podatek, za katerega predlagatelj trdi, da je znan osebi, od katere se zahteva razkritje, ne glede na to, ali je ta dokument ali podatek označen kot zaupni ali osebni podatek ali kot poslovna skrivnost.

Sodišče bo o predlogu strank odločilo. Predlog strank ne bo samodejno upoštevan. Predlogu bo ugodeno, če bo sodišče presodilo, da je podatek ali dokument pomemben za odločitev v zadevi. Tako je zagotovljen dostop do vseh podatkov in dokumentov, ki jih sodišče potrebuje za svojo odločitev.

Ker bodo lahko podatki, ki se bodo razkrili na podlagi sklepa sodišča, osebni, tajni ali poslovna skrivnost, bo to v sklepu določilo tudi način dostopa do takih dokumentov in podatkov. Po predlogu ima sodišče zlasti možnost, da:

- odredi delno ali celotno izključitev javnosti;
- naloži naslovníku sklepa o razkritju, da v določenem roku zagotovi dokument ali podatek, pri čemer ne prekrije zaupnih ali osebnih podatkov ali podatkov, ki so poslovna skrivnost;
- dovoli strankam vpogled v dokument ali podatek samo v prostorih sodišča, pri čemer prepove njihovo prepisovanje ali preslikovanje;
- naloži naslovníku sklepa, naj dokument ali podatek objavi na način, ki omogoča, da je dokument ali podatek v elektronski obliki dostopen vsem tožnikom.

S predlaganim se upošteva odločba U-I-295/13 in rešuje problematika asimetrije informacij med strankami. Zagotavlja se tudi, da bodo nekdanji imetniki imeli zadosten čas in poln vpogled v vse listine in podatke, ki so pomembni za pripravo tožbenega zahtevka, ki se glasi na ugotovitev upravičenosti do škode. Hkrati se s tem varujejo poslovne skrivnosti ter zaupni in osebni podatki, preprečujeta pa se tudi naključno iskanje in zbiranje podatkov, saj bodo ne glede na to, ali bo sodišče odločilo o dostopu do informacij z (delno) sodbo (na podlagi 6. člena predloga zakona) ali sklepom (na podlagi 17. člena predloga zakona), morali biti upoštevani pogoji iz 18. člena predloga zakona.

Z navedenim je upoštevano stališče ustavnega sodišča. To je namreč v opombi pod črto opozorilo na 5. člen Direktive 2014/104/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. novembra 2014 o nekaterih pravilih, ki urejajo odškodninske tožbe po nacionalnem pravu za kršitve določb konkurenčnega prava držav članic in Evropske unije (UL L 349, 5. 12. 2014; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2014/104/EU). V skladu s tem je treba poudariti, da odločba U-I-295/13 ne zahteva brezpogojne in neselektivne javne objave dokumentov in podatkov. Besedila 6., 17. in 18. člena predloga zakona upoštevajo navedeni 5. člen Direktive 2014/104/EU. Ustavno sodišče je torej ureditev, v kateri sodišče odloči, ali se posamezni podatek razkrije stranki in pod kakšnimi pogoji, označilo kot sprejemljivo.

2.3.9 Vpliv predloga zakona na postopke, ki tečejo, in tiste, začete po začetku veljavnosti predloga zakona

Vpliv na postopke, začete po začetku veljavnosti predloga zakona

Predlog zakona določa, da lahko nekdanji imetnik ne glede na določbe drugih zakonov zaradi škode ali posega v njegove pravice, ki izvira iz odločbe Banke Slovenije (sprejete v skladu z ZBan-1), vložijo tožbo v skladu s predlogom zakona. Tako se zagotavlja, da se bodo vprašanja, ki so vezana na pravilno obravnavo kvalificiranih obveznosti, reševala le v postopku, ki poteka v skladu s tem zakonom. Tako se uresničuje gospodarnost dela sodišč, saj se o zapletenih vprašanjih, ki so povezana s stroški in velikim številom vpletenih oseb, odloča le enkrat tako, da se upošteva neenakost položaja nekdanjih imetnikov z drugimi strankami postopka. Prav tako se z navedeno določbo zagotavlja, da bodo vprašanja, povezana z obravnavo kvalificiranih obveznosti, vedno rešena enako.

Z enakim namenom predlog zakona določa, da sodišče:

- zavrže tožbo zoper Banko Slovenije, ki je vložena v drugem postopku zaradi škode zaradi nepravilnega ukrepa;
- prekine postopek odločanja do odločitve sodišča v postopku po predlogu zakona, če je v drugem postopku vložena tožba, pri kateri je za odločitev sodišča pomembna tudi odločitev o vprašanju, kakšna bi bila pravilna obravnavo posameznega reda kvalificiranih obveznosti.

Vpliv na postopke, ki že potekajo

Sodni postopki, ki se ob začetku veljavnosti tega zakona vodijo v nasprotju z določbami tega predloga zakona in v zvezi s katerimi je bila tožba vložena pred začetkom veljavnosti predloga, se končajo v skladu z določbami predloga zakona. Tako se upošteva, da so nekateri tožniki že vložili tožbe, pri čemer je pomembno, da se s predlaganim zagotavlja pravica tožnikov do sodnega varstva.

2.3.10 Vpliv na postopke, ki potekajo zaradi kršitve ali opustitve dolžnega ravnanja banke

Predlog zakona ne vpliva na postopke, ki se vodijo proti posamezni banki zaradi njene kršitve ali opustitve dolžnega ravnanja. Tako predlog zakona ne vpliva na postopke, v katerih je zatrjevano, da je npr. banka, ko je potrošniku prodala podrejeni finančni instrument, kršila svojo pojasnilno dolžnost. Prav tako ne vpliva na postopke, v katerih je zatrjevano, da je banka s tem, ko je nekemu odobrila kredit, kršila pravila skrbnega poslovanja. Na navedene postopke ni vplival niti 350.a člen ZBan-1. Vsi navedeni postopki potekajo ne glede na odločitev ustavnega sodišča v zadevi U-I-295/13, saj ne temeljijo na pravni podlagi, ki jo je ustavno sodišče presojalo v odločbi U-I-295/13.

2.4 Način reševanja

Ustavno sodišče je v 130. točki odločbe U-I-295/13 zapisalo: »Iz razlogov, navedenih v 123. do 125. točki obrazložitve te odločbe, pa je v ZBan-1 obstajala protiustavna pravna praznina zaradi odsotnosti posebnih procesnih pravil za odškodninske spore imetnikov izbrisanih ali konvertiranih kvalificiranih pravic proti Banki Slovenije. Zato je bil 350.a člen ZBan-1 v neskladju s pravico do sodnega varstva iz prvega odstavka 23. člena Ustave (1. točka izreka).«

Vsa navedena vprašanja bodo rešena s predlogom zakona, saj ta določa postopek sodnega varstva imetnikov kvalificiranih obveznosti, ki upošteva odločbo U-I-295/13.

2.5 Normativna usklajenost predloga zakona

Predlog zakona je v skladu z veljavnim pravnim redom, splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in mednarodnimi pogodbami, ki zavezujejo Republiko Slovenijo.

2.6 Usklajenost predloga zakona

a) s samoupravnimi lokalnimi skupnostmi

Zakon ne ureja delovanja samoupravnih lokalnih skupnosti. Če taka skupnost nastopa na trgu kapitala, mora ravnati v skladu s pravili, ki veljajo za druge udeležence.

b) s civilno družbo oziroma ciljnim skupinami, na katere se predlog zakona nanaša:

c) s subjekti, ki so na poziv predlagatelja neposredno sodelovali pri pripravi predloga zakona oziroma so dali mnenje (znanstvene in strokovne institucije, nevladne organizacije in posamezni strokovnjaki ter predstavniki zainteresirane javnosti):

3 OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Ocena finančnih sredstev za državni proračun

Nominalna vrednost kvalificiranih obveznosti, ki so prenehale, je 963.197.453,89 evra. Pri tem poudarjamo, da odškodnina najverjetneje ne bo enaka nominalni vrednosti kvalificiranih obveznosti. Po odločbi U-I-295/13 sta namreč obstoj in višina odškodnine odvisna od tega, ali so bili nekdanji imetniki na slabšem in za koliko. Odgovor na navedeno pa je odvisen od premoženjskega stanja banke v času izdaje odločbe Banke Slovenije in ne od nominalne vrednosti kvalificiranih obveznosti, ki so prenehale.

Če bo sodišče ugotovilo, da nekdanjim imetnikom pripada odškodnina, bo to izplačala Banka Slovenije, kateri bo denarna sredstva začasno založila Republika Slovenija iz postavk Ministrstva za finance.

Pri tem poudarjamo, da bo, če bo sodišče ugotovilo, da nekdanjim imetnikom pripada odškodnina, in bo ta tudi izplačana, Republika Slovenija v ločenem postopku uveljavljala zahtevke zoper Banko Slovenije za povrnitev začasno založenih denarnih sredstev za izplačilo odškodnine v deležu, za katerega je ta odgovorna.

Ocena drugih javnih finančnih sredstev

Predlog zakona nima posledic za druga javnofinančna sredstva.

Predvideno povečanje ali zmanjšanje prihodkov državnega proračuna

Predlog zakona ne vpliva na povečanje ali zmanjšanje prihodkov državnega proračuna.

Predvideno povečanje ali zmanjšanje obveznosti za druga javna finančna sredstva Predlog zakona nima posledic za druga javnofinančna sredstva.

Predvideni prihranki za državni proračun in druga javna finančna sredstva

Predlog zakona ne vpliva na prihranke državnega proračuna ali drugih javnofinančnih sredstev.

4 NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Predlog zakona ne predvideva porabe proračunskih sredstev v obdobju, za katero je bil proračun že sprejet.

5 PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1. Splošno

Ker je predlog zakona pripravljen zaradi izpolnitve obveznosti, ki izhaja iz ustavne odločbe, ni mogoče v popolnosti navesti prikaza ureditve v drugih pravnih sistemih. Predlog zakona tudi ni predmet usklajevanja s pravnim redom Evropske unije.

5.2 Prikaz ureditve v pravnem redu EU

Pravni red Evropske unije ne ureja vprašanja izplačila odškodnine osebam, v pravice katerih je bilo poseženo zaradi izvedbe ukrepa prenehanja kvalificiranih obveznosti bank.

5.3 Prikaz ureditve v najmanj treh pravnih sistemih držav članic EU

Zvezna republika Nemčija

Zvezna republika Nemčija je v Gesetz zur Sanierung und Abwicklung von Instituten und Finanzgruppen določila, da:

- nekdanji imetniki zaradi izrednega ukrepa prenehanja kvalificiranih obveznosti ne smejo biti na slabšem kot v primeru stečaja (člen 146);
- v primeru kršitve zgornjega pravila odškodnino povrne sklad za prestrukturiranje (člen 147).

Zvezna republika Avstrija

Paragraf 108 Zakona o sanaciji in prenehanju bank (Bundesgesetz über die Sanierung und Abwicklung von Banken sowie Änderung des Bankwesengesetzes, des Finanzmarktaufsichtsbehördengesetzes, der Insolvenzordnung, des Übernahmegesetzes, des Wertpapieraufsichtsgesetzes 2007, des Alternativen Investmentfonds Manager-Gesetzes, des Ratingagenturenvollzugsgesetzes und des Stabilitätsabgabegesetzes und Aufhebung des Bankeninterventions- und –restrukturierungsgesetzes) določa, da imajo nekdanji imetniki pravico, da jim je nadomeščen znesek finančnih instrumentov, ki so prenehali, ki bi ga iz naslova teh finančnih instrumentov dobili izplačanega v stečaju, če je ta znesek večji od zneska, ki so ga dobili v postopku sanacije/prenehanja banke.

Dalje je v paragrafu 118 določeno, da sodišča kot podlago za svojo presojo uporabijo kompleksne ocene dejstev, ki jih je pripravil organ za reševanje.

Republika Irska

Republika Irska je v zvezi s postopki, vezanimi na banke v težavah, sprejela European Union (bank recovery and resolution) regulations 2015, ki sledi določbam Direktive 2014/59/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o vzpostavitvi okvira za sanacijo ter reševanje kreditnih institucij in investicijskih podjetij ter o spremembi Šeste direktive Sveta 82/891/EGS ter direktiv 2001/24/ES, 2002/47/ES, 2004/25/ES, 2005/56/ES, 2007/36/ES, 2011/35/EU, 2012/30/EU in 2013/36/EU in uredb (EU) št. 1093/2010 ter (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L št. 173 z dne 12. 6. 2014, str. 190).

5.4 Izjava o skladnosti predloga zakona s pravnimi akti EU in korelacijska tabela pri prenosu direktiv

Predlog zakona ne predvideva prenosa pravnih aktov EU.

6 PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

Sprejetje zakona ne bo imelo upravnih posledic.

6.2 Presoja posledic za okolje

Sprejetje zakona ne bo imelo posledic za okolje.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo

Sprejetje zakona ne bo imelo posledic za gospodarstvo. Predlog zakona ne določa nič novega. Predlog le upošteva 350.a člen ZBan-1 in odločbo U-I-295/13.

6.4 Presoja posledic za socialno področje

Sprejetje zakona ne bo imelo posledic za socialno področje.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja

Sprejetje zakona ne bo imelo posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

Drugih pomembnih okoliščin ni.

7 PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA

Javna objava predloga zakona je potekala od 13. marca do 13. aprila 2017.

Predlog zakona je bil objavljen na spletni strani Ministrstva za finance: http://www.mf.gov.si/si/o_ministrstvu/direktorati/direktorat_za_financni_sistem/sektor_za_financni_sistem/predpisi_v_pripravi/ in spletnem portalu e-demokracija: <https://e-uprava.gov.si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov/predlog-predpisa.html?id=7983>.

V roku so komentarje, mnenja, predloge in pripombe dali:

- Ministrstvo za pravosodje,
- odvetnik Peter Prus Pipuš,
- odvetnik Andrej Pipuš,
- VZMD – Vseslovensko združenje malih delničarjev,
- MDS – Društvo Mali delničarji Slovenije,
- Odvetniki Šelih & partnerji, o. p., d. o. o.,
- odvetnik mag. Igor Karlovšek,
- Koalicija civilne družbe Sinteza – KCD,
- Državno pravobranilstvo Republike Slovenije,
- Civilna iniciativa »Izbrisani mali delničarji NKBM«,
- Slovensko zavarovalno združenje – GIZ,
- odvetnik Mitja Vidmar,

- Odvetniška družba Brulc, Gaberščik in Kikelj, o. p., d. o. o.,
- Banka Slovenije,
- Evropska centralna banka,
- Vrhovno sodišče Republike Slovenije in
- Okrožno sodišče v Ljubljani.

Po poteku roka za oddajo mnenj, predlogov in pripomb so potekala še dodatna strokovna usklajevanja. Ministrstvo za finance je v ta namen organiziralo usklajevalne sestanke z:

- Ministrstvom za pravosodje,
- Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije,
- Okrožnim sodiščem v Ljubljani in
- Državnim pravobranilstvom Republike Slovenije.

Ministrstvo za finance je prejelo naslednje pripombe (združene po vsebini):

– Omejuje se dostop do informacij

Prejete pripombe v zvezi z dostopom do informacij so deloma upoštevane. Predlog zakona je dopolnjen s členom, ki uzakonja materialno podlago za pridobitev podatkov oziroma dokumentov. S tem se omogoča uporaba instituta stopničaste tožbe, kot ga ureja Zakon o pravnem postopku (Uradni list RS, št. 73/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08 – ZArbit, 45/08, 111/08 – odl. US, 57/09 – odl. US, 12/10 – odl. US, 50/10 – odl. US, 107/10 – odl. US, 75/12 – odl. US, 40/13 – odl. US, 92/13 – odl. US, 10/14 – odl. US, 48/15 – odl. US, 6/17 – odl. US in 10/17; v nadaljnjem besedilu: ZPP). Dodatno sta dopolnjena tudi člen, ki ureja predlog za izdajo sklepa o predložitvi dokazov sodišču, in člen, ki določa postopek odločanja o tem predlogu. Tovrstna ureditev omogoča tožnikom, da pridobijo vse podatke in dokumente, ki so pomembni za odločitev v zadevi, hkrati pa se tako tudi omogoča zadosten čas za pripravo in opredelitev zahtevka za ugotovitev upravičenosti do škode.

– Omejuje se dostop do sodišča

Pripomba je upoštevana. Po predlogu zakona lahko vsi nekdanji imetniki vložijo tožbo z zahtevkom, kot ga opredeljuje ta predlog zakona.

– Krajevno pristojno sodišče naj se določi glede na sedež banke, v zvezi s katero je bila izdana odločba Banke Slovenije, in ne sledeč pravilom ZPP, to je po sedežu tožene stranke

Pripomba je upoštevana. Predlog zakona določa izključno krajevno pristojnost sodišča, na območju katerega je bil v času izreka izrednega ukrepa sedež osebe, ki ji je bil izrečen izredni ukrep. Po splošnih pravilih ZPP bi bilo za sojenje v sporih po tem predlogu zakona pristojno Okrožno sodišče v Ljubljani. Ker pa je Okrožno sodišče v Ljubljani najbolj obremenjeno sodišče v državi, ki je že zdaj izključno pristojno za odločanje v številnih postopkih, je predlagani odstop od pravil ZPP upravičen in potreben.

– Jasno naj se opredeli vsebina tožbenega zahtevka v tožbi

Pripomba je upoštevana. Ker je mogoče pričakovati več sto vloženih tožb v posamičnem postopku, je določitev vsebine tožbenega zahtevka in vsebine izreka sodbe nujna zaradi zagotovitve hitrosti, uniformnosti in ekonomičnosti postopka.

– Ni razloga, da se pravnomočna odločba nanaša na vse nekdanje imetnike

Pripomba je upoštevana. Učinka sodbe *erga omnes* ni predvideval niti ZBan-1 niti ta zahteva izhaja iz odločbe U-I-295/13. Predlog zakona v tem delu ne odstopa od pravil pravnega postopka, zato bodo z učinkom sodbe zajeti le tožniki.

– Besedilo člena, ki ureja t. i. obrnjeno dokazno breme v zvezi s potrebnostjo izrednega ukrepa, je nejasno in dejansko ne določa tistega, kar je njegov namen

Pripomba upoštevana. Predlog 12. člena predloga zakona je oblikovan tako, da sledi odločbi U-I-

– Rok za vložitev tožb naj znaša eno leto

Pripomba ni upoštevana. Rok za vložitev tožbe znaša šest mesecev. S tem se tožnikom omogoča zadosten čas za proučitev podatkov in dokumentov in pripravo tožbenih zahtevkov. Treba je poudariti, da je z zakonom predvidena možnost stopničaste tožbe. Kot je že bilo opisano pri razlagi k 6. členu predloga zakona, bo sodišče določilo še dodaten primeren rok, v katerem bodo lahko tožniki pridobljene dokumente in podatke proučili in opredelili zahtevek, ki se glasi na povrnitev škode, ter navedli dejstva in dokaze, na katere opirajo ta zahtevek. Prav tako je šestmesečni rok primeren in zadosten za obveščanje in organiziranje nekdanjih imetnikov, ki bi izrazili interes, da bi (organizirano) sodelovali v pravdi.

– Že vložene tožbe se ne zavržejo

Pripomba je upoštevana. Predlog zakona določa, da se tožbeni zahtevki za povrnitev škode s strani Banke Slovenije zaradi izrednega ukrepa, ki se ob uveljavitvi predloga zakona vodijo v nasprotju s predlaganim 3. členom, končajo v skladu z določbami predloga zakona.

– Ni utemeljenega razloga, da bi bilo kritje stroškov in nagrad odbora izvedencev za strokovna vprašanja urejeno drugače kot v ZPP

Pripomba je upoštevana.

– Odbor izvedencev za strokovna vprašanja naj se odpravi

Pripomba ni upoštevana. Odbor izvedencev za strokovna vprašanja je posvetovalno telo sodišča in je smiselno povzet po 609. členu ZGD-1. Z uzakonitvijo odbora izvedencev se nikakor ne posega v ureditev glede izvedencev, ki velja po pravilih pravnega postopka. Sodišču (in strankam postopka) se tako le daje dodatna možnost, da k sodelovanju v sporu pritegnejo strokovnjake, za katere sodišče oceni, da so najprimernejši. Ali bo sodišče postavilo izvedenca v skladu z zakonom, ki ureja pravdni postopek, ali odbor izvedencev v skladu s tem predlogom zakona ali pa bo uporabilo obe možnosti, je samostojna odločitev sodišča. Zaradi obsežnosti in strokovne zahtevnosti problematike je primerno, da ima sodišče na voljo možnosti, ki lahko učinkovito pripomorejo k razjasnitvi strokovnih vprašanj in s tem k pravični odločitvi v sporu.

– Postopek naj poteka pred arbitražnim tribunalom

Pripomba ni upoštevana. Izhodišče priprave predloga zakona je dejstvo, da je ZBan-1 vsem, v katerih pravice naj bi odločba Banke Slovenije posegla, zagotavljal odškodninsko sodno varstvo. Pri čemer velja, da je ustavno sodišče ureditev sodnega varstva iz ZBan-1 pripoznalo kot primerno.

Bistvo arbitražnega postopka je, da v sporu odloči (nedržavno) arbitražno sodišče, pri čemer to deluje na podlagi pooblastila strank. To pomeni, da je arbitražni postopek mogoč le, če se z njim strinjajo vse stranke. Če se stranke z njim ne strinjajo, arbitražni postopek ni mogoč. V danem primeru je potencialnih tožnikov zelo veliko. Celó tako veliko, da je razumno pričakovati, da vsi ne bodo želeli sodelovati v arbitražnem postopku, ki bi tekel pod za vse enakimi pogoji. Teoretično bi sicer arbitražni postopek lahko predpisali z zakonom. Toda tako bi zaobšli bistveni element arbitraže, to je soglasje strank, da se spor reši pred arbitražo. Če bi to storili, bi tudi posegli v ustavno varovano pravico, da v sporu odloča neodvisno sodišče. Tej pravici se posameznik s sklenitvijo arbitražnega sporazuma res lahko odpove, ne sme pa mu je odvzeti zakon.

– Vzpostavi naj se virtualna podatkovna soba, v kateri so osebam, ki izpolnjujejo pogoje za vložitev tožbe, dostopne vse informacije (tudi zaupni in tajni podatki ter poslovne skrivnosti)

Pripomba ni upoštevana. Virtualna podatkovna soba ni primerna rešitev, saj ne omogoča primerne zaščite zaupnih in osebnih podatkov ter poslovnih skrivnosti. Ta rešitev omogoča tudi neselektivno zbiranje podatkov. Dostop do zaupnih in osebnih podatkov ter poslovnih skrivnosti je obrazložen v uvodnih obrazložitvah predloga zakona (točka 2.3.8) ter v obrazložitvah 6., 7., 17. in 18. člena predloga zakona.

Rešitve iz predloga zakona omogočajo pravočasen dostop do vseh potrebnih podatkov, pri čemer se primerno varujejo zaupni in osebni podatki ter poslovne skrivnosti, saj o dostopu do teh odloča sodišče.

– Določi naj se izjema od omejitev števila pripravljalnih vlog, ki jih stranke lahko vložijo pred pripravljalnimi narokom

Pripomba ni upoštevana. Predlagani zakon odstopa od pravil ZPP le, če je to nujno potrebno.

Predlagani odstop od pravil pravnega postopka ni utemeljen. Od strank se v postopku lahko zahteva ustrezna skrbnost, in sicer da stranke vloge predložijo pravočasno, da so te jasne, kratke in razumljive in da vsebujejo vse potrebno. Zahteve v zvezi s pripravljalnimi vlogami, kot jih določa ZPP, so v postopku, kjer se pričakuje veliko število strank, še toliko bolj upravičene in potrebne, saj se tako zagotavljata ekonomičnost in hitrost postopka.

– Stranke naj imajo možnost, da predlagajo izdajo sklepa o predložitvi dokazov sodišču vse do konca glavne obravnave

Pripomba ni upoštevana. Predlagani zakon sledi prekluzijam iz ZPP glede navajanja novih dejstev in dokazov. Določba, ki bi strankam dajala možnost, da predlagajo izdajo sklepa o predložitvi dokazov sodišču vse do konca glavne obravnave, bi bila v nasprotju s temeljnim načelom pravnega postopka, da je treba vse dokaze predložiti do zaključka prvega naroka za glavno obravnavo. Tovrstna določba bi predstavljala bistven odstop od temeljnih načel ZPP, zato bi popolnoma spremenila naravo in potek postopka. S tem bi se lahko omogočilo zavlačenje postopka v nedogled, kar bi ogrozilo pravico (drugih) strank do sojenja v razumnem roku. Izjeme od časovne omejitve navajanja novih dejstev in dokazov ZPP so že urejene v 286. in 286.a členu.

– Določi naj se, katere standarde naj odbor izvedencev za strokovna vprašanja upošteva
Pripomba ni upoštevana. Odbor izvedencev za strokovna vprašanja bo upošteval predpise, standarde in prakse na področju nadzora nad bankami, ki so veljali v času postopka za izrek izrednega ukrepa. Sicer pa bo sodišče tisto, ki bo odboru dalo natančnejša navodila in usmeritve. Prav tako bo sodišče tisto, ki bo odločilo, kateri standardi bi morali biti upoštevani in ali so bili upoštevani.

– Kljub Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o pravnem postopku (Uradni list RS, št. 10/17; v nadaljnjem besedilu: ZPP-E) naj se izrecno dovoli revizija

Pripomba ni upoštevana. Ureditev izrednih pravnih sredstev, kot jo vpeljuje ZPP-E, je primerna in omogoča revizijo v postopku, ki teče v skladu s tem zakonom, če je to potrebno.

– Zakon naj predvidi ugotavljanje odgovornosti tretjih oseb, ki so sodelovale ali so bile kakor koli povezane z odločitvijo pri izreku izrednega ukrepa (poslovnih bank, revizorjev)
Pripomba ni upoštevana. Poglavitni cilj predloga zakona je uzakoniti postopek sodnega varstva imetnikov kvalificiranih obveznosti, ki bo upošteval odločbo U-I-295/13. Ugotavljanje odgovornosti tretjih oseb za morebitno škodo, ki naj bi nastala zaradi izreka izrednega ukrepa Banke Slovenije, ni predmet tega zakona, saj tega vprašanja ni urejal 350.a ZBan-1 niti ta zahteva izhaja iz odločbe U-I-295/13. Kazenska in odškodninska odgovornost teh oseb se ugotavlja v skladu z drugimi zakoni.

– Sodišče naj sklep o predložitvi dokazov sodišču izda tudi po uradni dolžnosti

Pripomba ni upoštevana. Načelo oficialnosti v pravnem postopku je preživeto in ni skladno z drugimi načeli ZPP. Pričakovanje, da bo sodišče nadomestilo potrebno skrbnost in aktivnost stranke, je neutemeljeno.

– Izrecno naj se predpiše preverjanje skladnosti ocene kapitala banke ob predpostavki delujočega podjetja z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (v nadaljnjem besedilu: MSRP)

Pripomba ni upoštevana. Ali bi MSRP morali biti upoštevani, je pravno vprašanje. Ali so bili upoštevani, je dejansko. O obeh vprašanjih bo odločilo sodišče.

– Predlog zakona ne loči med institucionalnimi vlagatelji in preostalimi – fizične osebe ne smejo trpeti enakih posledic kot drugi vlagatelji

Pripomba ni upoštevana. Razlikovanja med vlagatelji ni določal niti ZBan-1 niti ga zahteva odločba U-I-295/13. Pravice vlagateljev so vezane na vsebino vrednostnega papirja in ne na status vlagatelja. Če so na primer potrošniki kupili vrednostni papir, ne da bi jim bilo v skladu z veljavno zakonodajo predstavljeno tveganje, lahko morebitno odškodnino zaradi kršitve pojasnilne dolžnosti zahtevajo na podlagi drugih veljavnih zakonov (npr. v postopku, ki se vodi zoper prodajalca (poslovno banko), ki jim je finančni instrument prodal).

– Prvi kupci vrednostnih papirjev bank naj bodo obravnavani drugače kot tisti, ki so vrednostne papirje kupili na borzi

Pripomba ni upoštevana. Morebitna odškodnina, ki se bo izplačala nekdanjim imetnikom, je lahko odvisna le od vprašanja pravilnosti ugotovljenega premoženjskega stanja banke v trenutku izdaje odločbe Banke Slovenije. Vsak drugačen pristop bi pomenil, da se nekdanjemu imetniku vrne več, kot je izgubil zaradi odločbe Banke Slovenije. Ne Republika Slovenija ne Banka Slovenije ne odgovarja za take izgube.

– Predlog zakona mora prepovedati, da bi se upoštevale že izdelane cenitve – sodišče mora samo izdelati nove cenitve

Pripomba ni upoštevana. Kaj bo sodišče upoštevalo, bo odločilo samo. Če bo presodilo, da so obstoječe cenitve primerne, ni potrebe po novih.

– Oškodovanci imajo pravico do zakonitih zamudnih obresti od nastanka škode dalje

Pripomba ni upoštevana. Obresti bodo tekle od dneva izdaje odločbe Banke Slovenije o izbrisu. Torej od dneva morebitnega nastanka škode. Odstop od obrestne mere zamudnih obresti ni nič nenavadnega. Odstop npr. predvideva tudi Zakon o načinu izvršitve sodbe evropskega sodišča za človekove pravice v zadevi številka 60642/08 (Uradni list RS, št. 48/15). Sicer velja, da se nadomestila za kvalificirano obveznost obrestujejo po obrestni meri, ki jo je v času teka obresti, uporabljala Evropska centralna banka za operacije glavnega refinanciranja, od dneva izdaje odločbe Banke Slovenije do izplačila. Navedena obrestna mera je del formule za izračun zamudnih obresti in predstavlja nadomestilo za izgubo vrednosti denarja.

8 PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA (OSEBNO IME IN NAZIV FIZIČNE OSEBE ALI FIRMA IN NASLOV PRAVNE OSEBE)

Pri pripravi predloga zakona niso sodelovali zunanji strokovnjaki oziroma pravne osebe.

9 ZNESEK PLAČILA, KI GA JE OSEBA IZ PREJŠNJE ALINEJE V TA NAMEN PREJELA

10 NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- mag. Mateja Vraničar Erman, ministrica
- Gorazd Renčelj, državni sekretar
- mag. Saša Jazbec, državna sekretarka
- Tilen Božič, državni sekretar
- mag. Miranda Groff Ferjančič, državna sekretarka

- Urška Cvelbar, generalna direktorica Direktorata za finančni sistem
- Janja Jereb, vodja Sektorja za finančni sistem
- Leon Brčina, svetovalec

II PREDLOG ZAKONA

Zakon o postopku sodnega varstva imetnikov kvalificiranih obveznosti bank

1. člen (predmet zakona)

Ta zakon ureja:

- dostop do dokumentov in podatkov, ki jih je Banka Slovenije upoštevala ali bi jih morala upoštevati pri izrednem ukrepu prenehanja kvalificiranih obveznosti banke, ki je bil izrečen na podlagi 261.a člena Zakona o bančništvu (Uradni list RS, št. 99/10 – uradno prečiščeno besedilo, 52/11 – popr., 9/11 – ZPlaSS-B, 35/11, 59/11, 85/11, 48/12, 105/12, 56/13, 63/13 – ZS-K, 96/13, 25/15 – ZBan-2, 27/16 – ZSJV in 44/16 – ZRPPB; v nadaljnjem besedilu: ZBan-1) (v nadaljnjem besedilu: izredni ukrep);
- objavo odločb Banke Slovenije, s katerimi so bili izrečeni izredni ukrepi (v nadaljnjem besedilu: odločba Banke Slovenije);
- postopek, v katerem sodišče odloči, ali so nekdanji delničarji oziroma delničarke ali upniki oziroma upnice banke, katerih delnice banke ali terjatve do banke so deloma ali v celoti prenehale na podlagi odločbe Banke Slovenije, izdane na podlagi določb ZBan-1 (v nadaljnjem besedilu: nekdanji imetniki), upravičeni do povrnitve škode;
- izračun in izplačilo odškodnine, ki se izplača nekdanjim imetnikom, če so upravičeni do povrnitve škode;
- vpliv tega zakona na postopke, ki so se začeli pred uveljavitvijo tega zakona in v katerih nekdanji imetniki uveljavljajo zahteve, da Banka Slovenije povrne škodo, ki naj bi nastala zaradi učinkov odločbe Banke Slovenije.

2. člen (upravičenost do povrnitve škode)

(1) Nekdanji imetniki so upravičeni do povrnitve škode, če je škoda, ki je nastala zaradi učinkov izrednega ukrepa, višja, kot bi bila, če izredni ukrep ne bi bil izrečen.

(2) Nekdanji imetniki so v zvezi z izrednimi ukrepi prenehanja kvalificiranih obveznosti upravičeni do povrnitve škode, ki je enaka razliki med obravnavo kvalificiranih obveznosti v skladu z ZBan-1 (v nadaljnjem besedilu: pravilna obravnava) in obravnavo kvalificiranih obveznosti pri uporabi izrednih ukrepov (v nadaljnjem besedilu: dejanska obravnava).

3. člen (obvezna uporaba tega zakona)

(1) Nekdanji imetnik lahko ne glede na določbe drugih zakonov uveljavlja zahtevek za povrnitev škode od Banke Slovenije zaradi izrednega ukrepa le v skladu z 8. členom tega zakona, o zahtevku pa se lahko odloči le v postopku, ki ga določa ta zakon.

(2) Če je po uveljavitvi tega zakona zoper Banko Slovenije v drugem postopku vložena tožba, ki vsebuje tožbeni zahtevek, ki se lahko v skladu s prejšnjim odstavkom uveljavlja le v skladu s tem zakonom, sodišče tako tožbo v delu, ki se nanaša na tožbeni zahtevek, ki se lahko uveljavlja le v skladu s tem zakonom, zavrže.

(3) Ta člen se ne uporablja, če je s pravnomočno sodno odločbo ugotovljeno, da je bilo v zvezi z odločbo Banke Slovenije storjeno kaznivo dejanje in nekdanji imetnik navaja, da mu je bila škoda povzro

čena s tem kaznivim dejanjem.

4. člen

(uporaba zakona, ki ureja pravdni postopek)

Če ta zakon ne določa drugače, se za postopek, v katerem sodišče odloča o tožbi iz 8. člena tega zakona, uporablja zakon, ki ureja pravdni postopek, in sicer po pravilih pravnega postopka za gospodarske spore.

5. člen

(stvarno in krajevno pristojno sodišče)

(1) Ne glede na vrednost spornega predmeta so za sojenje v postopkih po tem zakonu pristojna okrožna sodišča.

(2) Za sojenje v postopkih po tem zakonu je izključno krajevno pristojno sodišče, na območju katerega je bil v času izreka izrednega ukrepa sedež osebe, ki ji je bil izrečen izredni ukrep, zaradi katerega naj bi bili nekdanji imetniki upravičeni do povračila škode.

6. člen

(pravica dostopa do podatkov in dokumentov)

Ne glede na določbe drugih zakonov imajo tožniki oziroma tožnice (v nadaljnjem besedilu: tožniki) pod pogoji iz 18. člena tega zakona pravico pridobiti kateri koli podatek ali dokument od Banke Slovenije, Republike Slovenije, računskega sodišča, centralne depotne družbe, Agencije za trg vrednostnih papirjev, Agencije za zavarovalni nadzor, Družbe za upravljanje terjatev bank d. d. ali kateri koli izmed bank, ki ji je bil izrečen izredni ukrep.

7. člen

(objava dejstev, na katerih temeljijo izredni ukrepi)

(1) Banka Slovenije za vsako banko, v kateri je bil izrečen izredni ukrep, na svoji spletni strani objavi:
– odločbo, s katero je bil izrečen izredni ukrep;
– dokumente, iz katerih je razvidna vsebina pogodbenega razmerja med Banko Slovenije in osebo, ki je izdelala ocene vrednosti sredstev banke v skladu s prvim odstavkom 261.b člena ZBan-1.

(2) Pred razkritjem v skladu s prejšnjim odstavkom Banka Slovenije prekrije podatke, ki se v skladu z zakonom štejejo za zaupne ali osebne podatke ali poslovno skrivnost.

(3) Dokumenti iz prvega odstavka se objavijo v izvirniku. Če je izvirnik v tujem jeziku, Banka Slovenije zagotovi in objavi tudi slovenski prevod dokumenta.

8. člen

(tožba)

(1) Tožba z zahtevkom, ki se glasi na ugotovitev škode zaradi škode ali posega v pravice nekdanjega imetnika, ki naj bi bila povzročena z izrednim ukrepom, se vložijo proti Banki Slovenije.

(2) Tožba iz prvega odstavka tega člena lahko vsebuje le tožbeni zahtevek, s katerim tožnik zahteva, da sodišče ugotovi:

- ali so tožniki upravičeni do povračila škode; in
- če obstaja upravičenje do povračila škode, kakšna bi bila pravilna obravnava posameznega reda kvalificiranih obveznosti.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek lahko tožba iz prvega odstavka tega člena vsebuje tudi tožbeni zahtevek, s katerim tožnik zahteva dostop do podatkov in dokumentov v skladu s 6. členom tega zakona.

(4) Ne glede na določbe četrtega odstavka 9. člena tega zakona mora tožba iz tega člena vsebovati vse identifikacijske podatke o stranki, kot jih določa zakon, ki ureja pravdni postopek.

(5) Če več nekdanjih imetnikov skupaj toži, mora biti tožbi iz tega člena priložen popoln seznam strank z navedbo vseh identifikacijskih podatkov o stranki, kot jih določa zakon, ki ureja pravdni postopek (v nadaljnjem besedilu: seznam strank), v elektronski obliki.

9. člen (združitev postopkov)

(1) Sodišče po poteku roka iz 39. člena tega zakona s sklepom združi za skupno obravnavanje vse pravde, ki so začete na podlagi 8. člena tega zakona, in vse tožbe, ki jih je prejelo v skladu z drugim odstavkom 40. člena tega zakona in ki se nanašajo na posamezno odločbo Banke Slovenije.

(2) Sodišče izda za vse tožbe iz prejšnjega odstavka, ki se nanašajo na posamezno odločbo Banke Slovenije, eno sodbo.

(3) V združenem postopku imajo stranke položaj enotnih sospornikov.

(4) Ne glede na določbe zakona, ki ureja pravdni postopek, lahko vloge strank ter pisanja in odločbe sodišča vsebujejo navedbo skupnega pooblaščenca strank in prvo stranko s seznama strank iz petega odstavka 8. člena tega zakona.

10. člen (posredovanje tožb)

Sodišče vroči tožbe toženi stranki po pravnomočnosti sklepa iz prvega odstavka 9. člena tega zakona.

11. člen (odgovor na tožbo)

(1) Banka Slovenije pošlje sodišču svoj odgovor na tožbe v šestih mesecih po vročitvi tožb.

(2) Banka Slovenije pripravi en odgovor na vse tožbe, ki se nanašajo na posamezno odločbo Banke Slovenije.

12. člen (potrebnost izrednega ukrepa in primernost uporabljenih metod)

(1) V primeru spora o obstoju razlogov iz 253.a člena in izpolnitvi pogojev iz petega odstavka 261.a člena ZBan-1 mora Banka Slovenije dokazati njihov obstoj oziroma izpolnitev.

(2) V primeru spora o primernosti uporabljenih metod mora Banka Slovenije dokazati njihovo primernost.

13. člen (intervenient)

V postopku, ki teče v skladu s tem zakonom, ima Republika Slovenija položaj intervenienta.

14. člen
(neuporaba pravil o zamudni sodbi)

V postopku, ki teče v skladu s tem zakonom, se ne uporabljajo pravila o zamudni sodbi.

15. člen
(skupni pooblaščenec)

(1) Če najmanj 30 nekdanjih imetnikov skupaj vloži tožbo iz 8. člena tega zakona in imajo skupnega pooblaščenca, se sodna taksa, ne glede na določbe zakona, ki ureja plačilo sodnih taks, ne odmeri v znesku, ki presega 1000 eurov.

(2) Skupni pooblaščenec iz prejšnjega odstavka je lahko le odvetnik.

16. člen
(vpliv postopka, ki teče v skladu s tem zakonom, na druge postopke)

Če je v drugem postopku vložena tožba, pri kateri je za odločitev sodišča pomembna odločitev o vprašanju, kakšna bi bila pravilna obravnava posameznega reda kvalificiranih obveznosti, sodišče ta drugi postopek prekine do odločitve, izdane v postopku, ki teče v skladu s tem zakonom.

17. člen
(predlog za izdajo sklepa o predložitvi dokazov sodišču)

(1) Tožnik lahko vse od vložitve tožbe do zaključka prvega naroka za glavno obravnavo sodišču predlaga, naj naloži Banki Slovenije, naj sodišču predloži dokumente iz 7. člena tega zakona, ne da bi pred predložitvijo prekrila zaupne ali osebne podatke ali poslovno skrivnost.

(2) Tožnik lahko vse od vložitve tožbe do zaključka prvega naroka za glavno obravnavo sodišču predlaga, naj naloži Banki Slovenije, Republiki Sloveniji, računskemu sodišču, centralni depotni družbi, Agenciji za trg vrednostnih papirjev, Agenciji za zavarovalni nadzor, Družbi za upravljanje terjatev bank d. d. ali kateri koli izmed bank, ki ji je bil izrečen izredni ukrep, naj sodišču predloži dokument, za katerega predlagatelj trdi, da je pri osebi, od katere se zahteva predložitev, ali razkrije podatek, za katerega predlagatelj trdi, da je znan osebi, od katere se zahteva razkritje, ne glede na to, ali je ta dokument ali podatek označen kot zaupni ali osebni podatek ali kot poslovna skrivnost.

(3) Republika Slovenija lahko vse od pravnomočnosti sklepa iz prvega odstavka 9. člena tega zakona do zaključka prvega naroka za glavno obravnavo sodišču predlaga, naj naloži Banki Slovenije, naj sodišču predloži dokumente iz 7. člena tega zakona, ne da bi pred predložitvijo prekrila zaupne ali osebne podatke ali poslovno skrivnost.

(4) Republika Slovenija lahko vse od pravnomočnosti sklepa iz prvega odstavka 9. člena tega zakona do zaključka prvega naroka za glavno obravnavo sodišču predlaga, naj naloži Banki Slovenije, računskemu sodišču, centralni depotni družbi, Agenciji za trg vrednostnih papirjev, Agenciji za zavarovalni nadzor, Družbi za upravljanje terjatev bank d. d. ali kateri koli izmed bank, ki ji je bil izrečen izredni ukrep, naj sodišču predloži dokument, za katerega predlagatelj trdi, da je pri osebi, od katere se zahteva predložitev, ali razkrije podatek, za katerega predlagatelj trdi, da je znan osebi, od katere se zahteva razkritje, ne glede na to, ali je ta dokument ali podatek označen kot zaupni ali osebni podatek ali kot poslovna skrivnost.

(5) Banka Slovenije lahko vse od pravnomočnosti sklepa iz prvega odstavka 9. člena tega zakona do

zaključka prvega naroka za glavno obravnavo sodišču predlaga, naj naloži Republiki Sloveniji, Računskemu sodišču Republike Slovenije, centralni depotni družbi, Agenciji za trg vrednostnih papirjev, Agenciji za zavarovalni nadzor, Družbi za upravljanje terjatev bank d. d. ali kateri koli izmed bank, ki ji je bil izrečen izredni ukrep, naj sodišču predloži dokument, za katerega predlagatelj trdi, da je pri osebi, od katere se zahteva predložitev, ali razkrije podatek, za katerega predlagatelj trdi, da je znan osebi, od katere se zahteva razkritje, ne glede na to, ali je ta dokument ali podatek označen kot zaupni ali osebni podatek ali kot poslovna skrivnost.

18. člen

(postopek odločanja o predlogu za izdajo sklepa o predložitvi dokazov sodišču)

(1) Sodišče izda sklep, s katerim ugotovi predlogu iz prejšnjega člena, če:

- je predlagatelj predlog utemeljil z navedbami in dokazi, za katere je razumno pričakovati, da so naslovníku sklepa dostopni, in iz katerih izhaja, zakaj je dokument ali podatek pomemben za odločitev sodišča;
- sodišče oceni, da je dokument ali podatek pomemben za odločitev sodišča; in
- je pomen dokumenta ali podatka za odločitev v postopku sorazmeren z morebitnim posegom v pravice drugih oseb, zlasti ob upoštevanju namena in ciljev varovanja takih dokumentov in podatkov v skladu z veljavnimi predpisi.

(2) Sodišče zavrne predlog iz prejšnjega člena, če pogoji iz prejšnjega odstavka niso izpolnjeni.

(3) Sodišče obrazloži sklep, s katerim odloči o predlogu iz prejšnjega člena. Zoper sklep je dovoljena posebna pritožba.

(4) Sodišče v sklepu določi način in pogoje predložitve ali razkritja tako, da se zagotovi učinkovito varstvo dokumentov ali podatkov, ki so zaupni ali osebni ali poslovna skrivnost. Sodišče v sklepu določi, na kakšen način se zagotovi varstvo dokumentov in podatkov, ki so zaupni ali osebni ali poslovna skrivnost, in odredi ukrepe, ki so potrebni za njihovo zaščito, pri čemer zlasti:

- odredi delno ali celotno izključitev javnosti;
- naloži naslovníku sklepa o razkritju, da v določenem roku zagotovi dokument ali podatek, pri čemer ne prekrije zaupnih ali osebnih podatkov ali podatkov, ki so poslovna skrivnost;
- naloži naslovníku sklepa o razkritju, naj dokument ali podatek sodišču posreduje v elektronski obliki in ga objavi na način, ki omogoča, da je dokument ali podatek v elektronski obliki dostopen vsem strankam.

(5) Pravnomočni sklep, s katerim je sodišče odločilo o predlogu iz prejšnjega člena, izvrši okrajno sodišče, ki je pristojno za izvršilni postopek zoper dolžnika.

(6) Osebo, ki ima v skladu s sklepom sodišča dostop do dokumenta ali podatka, ki je označen kot poslovna skrivnost, se pouči, da je izdaja in neupravičena pridobitev poslovne skrivnosti kaznivo dejanje.

(7) Dokumenti in podatki, ki so označeni kot zaupni, osebni ali poslovna skrivnost, se lahko uporabijo izključno za namen uveljavljanja tožbenega zahtevka iz 8. člena tega zakona. Oseba, ki ima v skladu s tem zakonom dostop do dokumentov ali podatkov, mora dokumente ali podatke, ki so označeni kot zaupni, osebni ali poslovna skrivnost, varovati kot take.

(8) O predlogu za izdajo sklepa z vsebino iz prejšnjega člena, ki je bil vložen ob vložitvi tožbe, odloča sodišče po pravnomočnosti sklepa iz prvega odstavka 9. člena tega zakona.

19. člen

(razkritje podatkov)

Dokument ali podatek, ki naj se razkrije na podlagi sklepa o predložitvi dokazov sodišču, se razkrije vsem strankam postopka pod enakimi pogoji.

20. člen

(vprašanja, ki naj se razjasnijo v postopku ugotavljanja upravičenosti do povračila škode)

(1) V postopku ugotavljanja upravičenosti do povračila škode sodišče zlasti ugotavlja, ali so bile kvalificirane obveznosti obravnavane v skladu z ZBan-1, pri čemer presoja, ali:

- je bila ocena, na podlagi katere je bilo ugotovljeno, da so izpolnjeni pogoji iz prvega odstavka 253.a člena ZBan-1, napačna;
- so bile kvalificirane obveznosti obravnavane v nasprotju z 261.a do 261.c členom ZBan-1; ali
- je ocena, ki je bila pripravljena v skladu s prvim odstavkom 261.b člena ZBan-1, napačna.

(2) Pri presoji, ali je ocena, da so izpolnjeni pogoji iz prvega odstavka 253.a člena ZBan-1, napačna, sodišče presoja zlasti, ali:

- so metoda in izhodišča, na katerih temelji metoda, v obsegu, ki je vplival na oceno, v nasprotju z ZBan-1, pravili Evropske unije o državnih pomočeh in standardi nadzora bank, kot so jih določili Evropska centralna banka, Evropska komisija in Evropski bančni organ;
- so bile metode in izhodišča, na katerih temelji metoda, uporabljeni napačno in je napačna uporaba vplivala na oceno;
- način pridobitve podatkov, ki so bili uporabljeni pri pripravi ocene, vzbuja utemeljen dvom o tem, ali so bili uporabljeni izvorni podatki, in je to vplivalo na oceno; ali
- obstaja utemeljen dvom o strokovnosti in neodvisnosti osebe, ki je izdelala oceno vrednosti sredstev banke, ki je bila uporabljena za oceno, in zato te ocene ni primerno upoštevati kot ustrezne podlage za odločitev.

(3) Pri presoji, ali je ocena iz prvega odstavka 261.b člena ZBan-1 napačna, sodišče presoja zlasti, ali:

- so metoda in izhodišča, na katerih temelji metoda, v obsegu, ki je vplival na oceno, določeni v nasprotju z ZBan-1, pravili Evropske unije o državnih pomočeh in standardi nadzora bank;
- so bile metode in izhodišča, na katerih temelji metoda, uporabljeni napačno in je napačna uporaba vplivala na oceno;
- način pridobitve podatkov, ki so bili uporabljeni pri pripravi ocene, vzbuja utemeljen dvom o tem, ali so bili uporabljeni izvorni podatki, in je to vplivalo na oceno; ali
- obstaja utemeljen dvom o strokovnosti in neodvisnosti osebe, ki je izdelala oceno, pri čemer zaradi tega dvoma te ocene ni primerno upoštevati kot ustrezne podlage za odločitev.

(4) Če sodišče meni, da kvalificirane obveznosti niso bile obravnavane v skladu z ZBan-1, sodišče ugotavlja zlasti:

- kakšna bi bila pravilna obravnava posameznih razredov kvalificiranih obveznosti posamezne banke; in
- kolikšna je razlika med pravilno obravnavo in dejansko obravnavo posameznih razredov kvalificiranih obveznosti posamezne banke.

21. člen

(odbor izvedencev za strokovna vprašanja)

(1) Če je za ugotovitev ali razjasnitev dejstev potrebno strokovno znanje, ki ga sodišče nima, lahko sodišče namesto ali poleg izvedenca, ki se imenuje v skladu z zakonom, ki ureja pravdni postopek, imenuje odbor izvedencev za strokovna vprašanja (v nadaljnjem besedilu: odbor). Ne glede na besedilo zakona, ki ureja sodišča, ni potrebno, da bi bili člani odbora imenovani za sodne izvedence.

(2) Odbor je sestavljen iz petih članov, ki jih z liste kandidatov, ki jo v sodelovanju z ministrstvom, pristojnim za finance, pripravi minister, pristojen za pravosodje, imenuje sodišče. Lista kandidatov se sestavi na podlagi javnega mednarodnega razpisa izmed strokovnjakov s področja prava, računovodstva, financ, revizije in vrednotenja sredstev, ki imajo, če je le mogoče, izkušnje iz postopkov pregleda kakovosti sredstev za namene bonitetnega nadzora bank in postopkov prenehanja gospodarskih družb.

(3) Za člana odbora ne sme biti imenovana oseba, ki:

- je bila v času izreka izrednega ukrepa član organa vodenja banke ali organa nadzora banke, ki ji je bil izrečen izredni ukrep;
- je bila v času izreka izrednih ukrepov član organov nadziranja bank;
- je opravljala pregled kakovosti sredstev bank, obremenitvene teste bank, za katere je bila izdana odločba Banke Slovenije, ali je izdelala oceno vrednosti sredstev banke, ki je bila pripravljena v skladu s prvim odstavkom 261.b člena ZBan-1, ali
- je ali je v času izvajanja izrednih ukrepov bila stalno ali začasno zaposlena v pravni osebi, ki je opravljala preglede kakovosti sredstev bank, obremenitvene teste bank, za katere je bila izdana odločba Banke Slovenije, ali je izdelala oceno vrednosti sredstev banke, ki je bila pripravljena v skladu s prvim odstavkom 261.b člena ZBan-1.

(4) Preden sodišče odloči, koga bo imenovalo v odbor, da strankam možnost, da se v določenem roku o tem izjavijo.

(5) Za izločitev člana odbora se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja pravdni postopek o izločitvi izvedenca. Člani odbora morajo kot zaupne varovati vse podatke, ki so jih dobili pri opravljanju funkcije člana odbora, in jih smejo uporabiti le pri opravljanju te funkcije. Pri opravljanju svoje funkcije so člani odbora neodvisni.

(6) Člani odbora so upravičeni do povračila izkazanih potnih stroškov, stroškov za prehrano in prenočišče, nadomestila plače, materialnih stroškov v zvezi z izvedenskim delom in nagrade za svoje delo. Glede povračila stroškov članom odbora se smiselno uporablja pravilnik, ki ureja povrnitev stroškov sodnih izvedencev. Višino nagrade članu odbora odmeri sodišče do višine petkratnika nagrade, kot je določena za sodne izvedence v skladu s pravilnikom, ki ureja višino in način vrednotenja za odmero nagrade za delo sodnih izvedencev.

22. člen (mnenje odbora)

(1) Odbor pripravi mnenje ob upoštevanju predpisov, standardov in praks na področju nadzora nad bankami, ki so veljali v času postopka za izrek izrednih ukrepov.

(2) Odbor sprejme mnenje z večino glasov vseh članov. Člani, ki se ne strinjajo z večinskim mnenjem, lahko dajo ločeno mnenje, ki se predloži sodišču skupaj z mnenjem odbora.

23. člen (izračun odškodnine)

(1) Odškodnina, ki se izplača posameznemu tožniku, se določi kot seštevek ugotovljene višine oškodovanja za kvalificirano obveznost, ki je prenehala, in zneska obresti, ki v skladu s tretjim odstavkom tega člena pripade nekdanjemu imetniku.

(2) Višina oškodovanja za kvalificirano obveznost, ki je prenehala, se določi kot zmnožek razlike med pravilno in dejansko obravnavo posameznih razredov kvalificiranih obveznosti posamezne banke ter kvocienta med obsegom istovrstne obveznosti banke do posameznega tožnika in skupnim obsegom

posamičnega reda kvalificiranih obveznosti.

(3) Višina oškodovanja za kvalificirano obveznost se obrestuje od dneva izdaje odločbe Banke Slovenije do izplačila v skladu s 36. členom tega zakona. Višina oškodovanja za kvalificirano obveznost se obrestuje po obrestni meri, ki jo je v času teka obresti uporabljala Evropska centralna banka za operacije glavnega refinanciranja. Če Banka Slovenije upravičencu ne izplača odškodnine v roku iz 36. člena tega zakona, se višina oškodovanja od prvega naslednjega dneva po poteku tega roka obrestuje po obrestni meri zamudnih obresti.

24. člen (odločba sodišča)

(1) Če sodišče ugotovi, da so tožniki upravičeni do povračila škode, v izreku odločbe, s katero odloči o zahtevku iz drugega odstavka 8. člena tega zakona:

- ugotovi, da so tožniki upravičeni do povračila škode in
- kakšna bi bila pravilna obravnava posameznega reda kvalificiranih obveznosti.

(2) Ne glede na določbe četrtega odstavka 9. člena tega zakona mora odločba sodišča, s katero odloči o zahtevku iz drugega odstavka 8. člena tega zakona, vsebovati navedbo vseh identifikacijskih podatkov o strankah, kot jih določa zakon, ki ureja pravdni postopek.

25. člen (odgovornost za povrnitev škode)

Če sodišče s pravnomočno sodno odločbo iz 24. člena tega zakona ugotovi, da so tožniki upravičeni do povračila škode, je za povrnitev te škode odgovorna Banka Slovenije.

26. člen (izplačilo odškodnine tožnikom)

(1) Odškodnine tožnikom izplača Banka Slovenije.

(2) Na podlagi dogovora iz tretjega odstavka tega člena Republika Slovenija začasno založi Banki Slovenije denarna sredstva v višini, ki je potrebna za izplačilo odškodnine tožnikom na podlagi odločbe iz 24. člena tega zakona (v nadaljnjem besedilu: začasno založena denarna sredstva).

(3) Republika Slovenija in Banka Slovenija uredita medsebojna razmerja in postopke za začasno izplačilo denarnih sredstev v skladu s tem zakonom v dogovoru, ki ga skleneta v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona. V dogovoru se določijo postopki in merila za izračun in določitev višine denarnih sredstev, ki so potrebna za začasno založitev za izplačilo odškodnine tožnikom.

27. člen (povrnitev začasno založenih denarnih sredstev)

(1) Po poteku roka iz 37. člena tega zakona Republika Slovenija od Banke Slovenije v ločenem postopku zahteva povrnitev tistega dela začasno zagotovljenih denarnih sredstev iz drugega odstavka 26. člena tega zakona skupaj z zakonskimi zamudnimi obrestmi, ki predstavlja plačilo za škodo, ki je nastala, ker Banka Slovenije in osebe, ki so delovale na podlagi njenega pooblastila, pri izreku izrednega ukrepa niso delovale s skrbnostjo dobrega strokovnjaka v skladu z 223.a členom ZBan-1, in glede na dejstva in okoliščine, s katerimi je Banka Slovenije razpolagala v času odločanja, ni mogla upravičeno šteti, da so izpolnjeni pogoji za uporabo izrednih ukrepov iz 253.a člena ali pogoji iz 261.a in 261.c člena ZBan-1. V primeru spora v zvezi z zahtevano skrbnostjo pri posamičnih ravnanjih mora Banka Slovenije dokazati, da so Banka Slovenije in osebe, ki so delovale na podlagi

njenega pooblastila, pri izreku izrednega ukrepa delovale s skrbnostjo dobrega strokovnjaka.

(2) Ne glede na določbe sedmega odstavka 18. člena tega zakona se lahko v ločenem postopku dokazovanja odgovornosti iz prvega odstavka tega člena uporabijo dokumenti in podatki, ki so bili v skladu s 6. ali 18. členom tega zakona pridobljeni na predlog katere koli stranke postopka, v katerem je pravnomočno odločeno z odločbo iz prvega odstavka 24. člena tega zakona. Oseba, ki ima v skladu s prejšnjim stavkom dostop do dokumentov ali podatkov, mora dokumente ali podatke, ki so označeni kot zaupni, osebni ali poslovna skrivnost, varovati kot take.

(3) Če je v postopku, v katerem je pravnomočno odločeno z odločbo iz prvega odstavka 24. člena tega zakona, odbor pripravil mnenje iz 22. člena tega zakona, lahko to mnenje na predlog ene od strank služi kot dokaz v ločenem postopku dokazovanja odgovornosti iz prvega odstavka tega člena.

28. člen

(postopek izračuna in izplačila odškodnine)

(1) Odškodnina se izračuna in izplača v postopku, ki ga za izračun in izplačilo odškodnine določa ta zakon.

(2) V postopku izračuna in izplačila odškodnine se uporablja zakon, ki ureja splošni upravni postopek, razen če je v tem zakonu določeno drugače.

(3) V postopku izračuna in izplačila odškodnine se za vlogo, ugovor in odločbo taksa ne plača.

29. člen

(vložitev zahteve za izračun in izplačilo odškodnine)

(1) Tožniki zahtevajo izračun in izplačilo odškodnine s pisno zahtevo, ki jo vložijo pri Banki Slovenije. Tožniki pridobijo pravico vložiti zahtevo za izračun in izplačilo odškodnine (v nadaljnjem besedilu: zahteva) po pravnomočnosti odločbe iz prvega odstavka 24. člena tega zakona.

(2) Zahteva mora vsebovati:

- identifikacijske podatke o tožniku, kot jih za stranke zahteva drugi odstavek 24. člena tega zakona;
- osebno ime in naslov stalnega prebivališča morebitnega zakonitega zastopnika oziroma pooblaščenca tožnika;
- podatke o kvalificirani obveznosti, ki je prenehala zaradi odločbe Banke Slovenije;
- naslov za vročanje, če ni enak naslovu stalnega prebivališča ali sedeža tožnika; in
- podpis tožnika ali njegovega zakonitega zastopnika.

(3) Zahtevi se priložijo:

- če je vlagatelj fizična oseba, kopija osebnega dokumenta tožnika;
- pooblastilo ali drug posamičen akt, ki daje podlago za zastopanje, če tožnik vlaga zahtevo po zakonitem zastopniku ali pooblaščenca;
- pravni akt, ki je podlaga za morebitno pravno nasledstvo; in
- dokazilo o imetniku in številki plačilnega računa, na katerega naj bo nakazana odškodnina.

30. člen

(vlaganje zahteve)

(1) Zahteva se v pisni obliki vloži neposredno pri Banki Slovenije ali pošlje po pošti. Zahteve ni dopustno vložiti v elektronski obliki.

(2) Če tožnik zahtevo vloži osebno, Banka Slovenije preveri njegovo istovetnost in potrdi njegov

podpis na zahtevi ter potrdi istovetnost kopij priloženih listin.

(3) Če se zahteva vloži po pošti ali po drugi osebi neposredno pri Banki Slovenije, mora biti podpis tožnika overjen.

31. člen (odločanje o zahtevi)

(1) Banka Slovenije odloča o zahtevi na podlagi listinskih dokazov, ki jih predloži tožnik. Ne glede na prejšnji stavek pa za fizične osebe, ki so bile imetnice serijsko izdanih nematerializiranih vrednostnih papirjev, podatke o obstoju in obsegu kvalificirane obveznosti pri centralni depotni družbi ali banki, ki ji je bil izrečen izredni ukrep, pridobi Banka Slovenije.

(2) Če ti podatki in listinski dokazi ne zadoščajo za odločitev, lahko Banka Slovenije pozove tožnika, da v določenem roku predloži dodatna listinska dokazila. Banka Slovenije lahko ugotavlja dejansko stanje tudi z drugimi dokaznimi sredstvi, razen s pričami ali z ogledom.

(3) Če tožnik v roku iz prejšnjega odstavka ne predloži dodatnih listinskih dokazil, Banka Slovenije odloči na podlagi podatkov in dokazil iz prvega odstavka tega člena.

32. člen (razkritje dejanskega upravičenca)

(1) Zahteve tožnikov, ki opravljajo skrbniške storitve za račun svojih strank v zvezi s katerim koli redom kvalificiranih obveznosti (v nadaljnjem besedilu: tožnik fiduciar), morajo vsebovati podatke iz drugega in tretjega odstavka 29. člena tega zakona, ki se nanašajo na vsako posamično stranko, za račun katere opravljajo skrbniške storitve (v nadaljnjem besedilu: dejanski upravičenec).

(2) Če iz zahteve tožnika fiduciarja ni razviden dejanski upravičenec, Banka Slovenije pozove tožnika fiduciarja, da v določenem roku predloži dodatna dokazila in podatke, iz katerih bo razviden dejanski upravičenec.

(3) Če tožnik fiduciar v roku iz prejšnjega odstavka ne predloži dodatnih dokazil, Banka Slovenije tako zahtevo zavrne.

33. člen (odločba o zahtevi za izračun odškodnine)

(1) Banka Slovenije o zahtevi odloči z odločbo (v nadaljnjem besedilu: odločba o zahtevi za izračun odškodnine).

(2) Odločba o zahtevi za izračun odškodnine, s katero Banka Slovenije ugotovi, da je zahteva utemeljena, vsebuje:

- podatke o tožniku in morebitnem zakonitem zastopniku ali pooblaščenцу tožnika;
- višino odškodnine, ki naj se izplača, pri čemer sta iz odločbe razvidna višina oškodovanja za posamezne kvalificirane obveznosti, ki so prenehale, in znesek obresti, ki pripade tožniku;
- rok in podatke o plačilnem računu za izplačilo zneska iz odločbe; in
- zapis pravnega pouka z vsebino iz tretjega in četrtega odstavka tega člena.

(3) Odločba o zahtevi za izračun odškodnine se vroči tožniku, če ima ta zakonitega zastopnika ali pooblaščenca, pa njegovemu zakonitemu zastopniku ali pooblaščenцу.

(3) Če tožnik meni, da so podatki v odločbi o zahtevi za izračun odškodnine nepravilni ali nepopolni

ali se z njo ne strinja, lahko v 30 dneh od vročitve odločbe o zahtevi za izračun odškodnine vloži pritožbo zoper to odločbo.

34. člen
(odločanje o pritožbi)

(1) O pritožbi zoper odločbo o zahtevi za izračun odškodnine odloči ministrstvo, pristojno za finance (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo).

(2) Ministrstvo preizkusi, ali je pritožba pravočasna in ali jo je vložila upravičena oseba. Če pritožba ni pravočasna ali je ni vložila upravičena oseba, se zavrže.

(2) Če ministrstvo pritožbe ne zavrže, preveri navedbe tožnika iz pritožbe. Če ugotovi, da je bil izvedeni postopek nepopoln, postopek dopolni.

(3) Na podlagi pritožbe ministrstvo o utemeljenosti zahteve za izračun in izplačilo odškodnine odloči z odločbo. V izreku odločbe se navedejo podatki iz prve do četrte alineje drugega odstavka 33. člena tega zakona. V obrazložitvi odločbe se navedejo razlogi, ki glede na ugotovljeno dejansko stanje narekujejo tako odločitve in se opredeli do navedb in dokazov, ki jih je tožnik predložil s pritožbo.

35. člen
(roki za odločanje in pravna sredstva)

(1) Banka Slovenije odloči o zahtevi tožnika v treh mesecih od prejema popolne zahteve.

(2) Ministrstvo odloči o pritožbi zoper odločbo o zahtevi za izračun odškodnine v dveh mesecih od prejema pritožbe.

(3) Zoper odločbe ministrstva, izdane v skladu s tem zakonom, pritožba ni dovoljena, dopusten pa je upravni spor.

36. člen
(izplačilo odškodnine)

(1) Znesek, ugotovljen z odločbo o zahtevi za izračun odškodnine, upravičencu izplača Banka Slovenije najpozneje 15 dni po pravnomočnosti odločbe o zahtevi za izračun odškodnine.

(2) Banka Slovenije izvrši izplačilo na podlagi podatkov, ki jih prejme z zahtevo. Vlagatelj mora Banko Slovenije pisno obvestiti o morebitnih spremembah podatkov do izdaje odločbe o zahtevi za izračun odškodnine ali v primeru vložitve pritožbe zoper odločbo o zahtevi za izračun odškodnine do izdaje odločbe ministrstva.

37. člen
(zastaranje pravice do zahteve za odškodnino)

Pravica do izplačila odškodnine zastara v dveh letih od pravnomočnosti odločbe iz prvega odstavka 24. člena tega zakona.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

38. člen
(objava podatkov o izrednih ukrepih Banke Slovenije)

Banka Slovenije objavi dokumente iz prvega odstavka 7. člena tega zakona v 15 dneh po uveljavitvi tega zakona.

39. člen
(rok za vložitev tožbe iz 8. člena tega zakona)

Tožba iz 8. člena tega zakona se lahko vloži po preteku roka iz prvega odstavka 41. člena tega zakona in najpozneje v devetih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

40. člen
(sodni postopki, ki so se začeli pred uveljavitvijo tega zakona)

(1) Tožbeni zahtevki, ki se ob uveljavitvi tega zakona vodijo zoper Banko Slovenije v nasprotju s 3. členom tega zakona, se končajo v skladu z določbami tega zakona.

(2) Sodišče, ki vodi postopek, v katerem je vložen tožbeni zahtevek iz prejšnjega odstavka, se v dveh mesecih po uveljavitvi tega zakona po uradni dolžnosti s sklepom izreče za nepristojno za odločanje o tem tožbenem zahtevku. Po pravnomočnosti sklepa, s katerim se je sodišče izreklo za nepristojno, odstopi sodišče zadevo pristojnemu sodišču. Če tožba vsebuje več zahtevkov in se je sodišče v skladu s tem zakonom izreklo za nepristojno le za nekatere, pošlje sodišče pristojnemu sodišču kopijo tožbe, samo pa nadaljuje odločanje o zahtevkih, za katere je pristojno.

(3) Tožba, ki vsebuje tožbene zahtevke, ki jih v skladu s tem členom začne obravnavati sodišče, ki je pristojno odločati o tožbah iz 8. člena tega zakona, se šteje za tožbo, vloženo v skladu s tem zakonom.

(4) Po pravnomočnosti sklepa iz drugega odstavka tega člena in do poteka roka iz 39. člena tega zakona lahko tožniki poleg zahtevka iz prvega odstavka tega člena uveljavljajo tudi zahtevek iz tretjega odstavka 8. člena tega zakona.

41. člen
(elektronska oblika)

(1) V treh mesecih od uveljavitve tega zakona Center za informatiko Vrhovnega sodišča Republike Slovenije sporoči Ministrstvu za finance in Banki Slovenije elektronsko obliko zapisa iz petega odstavka 8. člena tega zakona ter obliko zapisa dokumentov in podatkov v elektronski obliki iz četrtega odstavka 18. člena tega zakona, ki jo Vrhovno sodišče, Ministrstvo za finance in Banka Slovenije objavijo na svojih spletnih straneh.

(2) Centralna depotna družba, ki vodi centralni register, v katerem so bile vpisane kvalificirane obveznosti, ki so z odločbo Banke Slovenije v celoti prenehale, v treh mesecih od uveljavitve tega zakona sodišču v elektronski obliki posreduje identifikacijske podatke o imetnikih teh kvalificiranih obveznosti, ki jih vodi v centralnem registru. Obliko zapisa identifikacijskih podatkov o imetnikih kvalificiranih obveznosti v elektronski obliki sporoči Center za informatiko Vrhovnega sodišča Republike Slovenije.

42. člen
(prenehanje veljavnosti določb drugih zakonov)

Z dnem začetka veljavnosti tega zakona preneha veljati 265. člen Zakona o reševanju in prisilnem prenehanju bank (Uradni list RS, št. 44/16 in 71/16 – odl. US).

43. člen
(uveljavitev zakona)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III OBRAZLOŽITVE ČLENOV

K 1. členu:

Predlog člena povzame vsebino predloga zakona.

Predlog zakona ureja dostop do dokumentov in podatkov, ki jih je Banka Slovenije upoštevala ali bi jih morala upoštevati pri izrednem ukrepu prenehanja kvalificiranih obveznosti banke, ki je bil izrečen na podlagi 261.a člena Zakona o bančništvu (Uradni list RS, št. 99/10 – uradno prečiščeno besedilo, 52/11 – popr., 9/11 – ZPlaSS-B, 35/11, 59/11, 85/11, 48/12, 105/12, 56/13, 63/13 – ZS-K, 96/13, 25/15 – ZBan-2, 27/16 – ZSJV in 44/16 – ZRPPB; v nadaljnjem besedilu: ZBan-1) (v nadaljnjem besedilu: izredni ukrep). Predlog zakona ureja tudi javno objavo odločb Banke Slovenije na spletni strani, s katerimi so bili izrečeni izredni ukrepi (v nadaljnjem besedilu: odločba Banke Slovenije).

Dalje predlog zakona ureja postopek, v katerem sodišče odloči, ali so v skladu z določbami ZBan-1 nekdanji delničarji oziroma delničarke ali upniki oziroma upnice banke, katerih delnice banke ali terjatve do banke so deloma ali v celoti prenehale na podlagi odločbe Banke Slovenije, izdane na podlagi določb ZBan-1 (v nadaljnjem besedilu: nekdanji imetniki), upravičeni do povračila škode.

Zakon določa način izračuna in izplačila morebitne odškodnine, ki se izplača posameznemu tožniku, in pojasnjuje vpliv tega zakona na tožbe, ki so bile vložene proti Banki Slovenije pred začetkom veljavnosti tega zakona in v katerih uveljavljajo zahtevke, da Banka Slovenije povrne škodo, ki naj bi nastala zaradi učinkov odločbe Banke Slovenije, s katero je bil izrečen izredni ukrep.

K 2. členu:

Predlog člena določa, kdaj obstaja upravičenje do odškodnine. Predlog pri tem izhaja iz besedila 350.a člena ZBan-1 in Odločbe U-I-295/13 (Uradni list RS, št. 71/16; v nadaljnjem besedilu: odločba U-I-295/13).

350.a člen ZBan-1 določa: »Delničarji, upniki in druge osebe, katerih pravice so prizadete zaradi učinkov odločbe Banke Slovenije o izrednem ukrepu, lahko zahtevajo od Banke Slovenije povrnitev škode [ob upoštevanju 223. a člena ZBan-1], če [dokažejo, da] je škoda, ki je nastala zaradi učinkov izrednega ukrepa, višja kot bi bila v primeru, če izredni ukrep ne bi bil izrečen.«

Iz besedila 350.a člena in vprašanja, ki je bilo bistveno za odločitev ustavnega sodišča, izhaja, da so nekdanji imetniki upravičeni do odškodnine, če so bili zaradi odločbe Banke Slovenije na slabšem, kot bi bili, če odločbe ne bi bilo. Odgovor na vprašanje, ali so nekdanji imetniki morda res bili na slabšem, je odvisen od tega, ali je banka v času izdaje odločbe Banke Slovenije razpolagala z več sredstvi ali manj obveznostmi, kot izhaja iz te odločbe.

Sledeč navedenemu, opredeljuje predlog pravno priznano škodo kot razliko med dejansko obravnavo kvalificiranih obveznosti pri uporabi izrednih ukrepov Banke Slovenije in obravnavo v skladu z ZBan-1. Ali je bila dejanska obravnava kvalificiranih obveznosti v skladu z ZBan-1, tj. pravilna, bo presojalo sodišče.

K 3. členu:

Za zagotovitev enake obravnave vseh nekdanjih imetnikov navedeni člen določa obvezno uporabo tega zakona v vseh primerih, v katerih nekdanji imetnik vloži tožbo zoper Banko Slovenije, s katero uveljavlja zahtevek za povrnitev škode, ki naj bi nastala zaradi izreka odločbe Banke Slovenije o izrednih ukrepih, s katero so delnice banke ali terjatve do banke deloma ali v celoti prenehale. S tem

zakonom se uzakonja sodno varstvo v obliki odškodninske tožbe (kot je to sicer določal tudi 350.a člen ZBan-1) na ustavno skladen način v skladu z odločbo U-I-295/13.

Člen tudi določa, da se ta zakon ne uporablja, če je bilo s pravnomočno kazensko odločbo ugotovljeno, da je bilo v zvezi z odločbo Banke Slovenije storjeno kaznivo dejanje, s katerim je bila povzročena škoda, ki izhaja iz tega kaznivega dejanja. S to določbo se omogoča uveljavljanje vseh ostalih zahtevkov, ki so morda povezani z odločbo Banke Slovenije. Tako bo mogoče uveljavljati polno odškodnino po splošnih pravilih obligacijskega prava v primerih, v katerih je bilo v zvezi z odločbo Banke Slovenije storjeno kaznivo dejanje, s katerim je bila povzročena škoda, ki izhaja iz tega kaznivega dejanja.

K 4. členu:

V skladu s predlaganim členom se za postopek, v katerem sodišče odloča o tožbi, ki bo vložena v skladu s tem zakonom, uporablja zakon, ki ureja pravdni postopek, in sicer po pravilih postopka za gospodarske spore, če ni v predlogu tega zakona določeno drugače. V postopku v gospodarskih sporih namreč veljajo določbe Zakona o pravdnem postopku (Uradni list RS, št. 73/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08 – ZArbit, 45/08, 111/08 – odl. US, 57/09 – odl. US, 12/10 – odl. US, 50/10 – odl. US, 107/10 – odl. US, 75/12 – odl. US, 40/13 – odl. US, 92/13 – odl. US, 10/14 – odl. US, 48/15 – odl. US, 6/17 – odl. US in 10/17; v nadaljnjem besedilu: ZPP), če ni v določbah posebnega poglavja, ki ureja postopek v gospodarskih sporih, določeno drugače. Določbe v bistvenem ne omejujejo procesnih pravic strank. Polega tega pa je v okviru gospodarskega spora po uveljavitvi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pravdnem postopku (Uradni list RS, št. 10/17; v nadaljnjem besedilu: ZPP-E) mogoč predlog sodnika za senatno sojenje (486.a člen ZPP), kar bi bilo v tovrstnih sporih glede na obseg in vsebino zadev smotno zaradi učinkovitejše izvedbe sodnega postopka.

S tem predlogom zakona se urejajo le nujno potrebna odstopanja od pravil ZPP.

K 5. členu:

Člen določa stvarno in izključno krajevno pristojnost. Tako bodo v sporih po tem zakonu sodila okrožna sodišča, ki so pristojna za območje, na katerem je bil v času izreka izrednega ukrepa sedež poslovne banke.

ZPP določa, da je za sojenje v sporih zoper pravne osebe splošno krajevno pristojno sodišče, na območju katerega je njihov sedež. Ker je Banka Slovenije edina tožena stranka, bi bilo v skladu s pravili ZPP v vseh postopkih, ki bodo potekali v skladu s tem zakonom, krajevno (in stvarno) pristojno Okrožno sodišče v Ljubljani.

Treba je poudariti, da Zakon o sodiščih (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08, 96/09, 86/10 – ZJNepS, 33/11, 75/12 – ZSPDLS-A, 63/13, 17/15 in 23/17 – ZSSve; v nadaljnjem besedilu: ZS) in nekateri drugi zakoni določajo tudi izključne pristojnosti Okrožnega sodišča v Ljubljani, kar pomeni, da je to sodišče dodatno obremenjeno z reševanjem nekaterih vrst (zahtevnejših) zadev. Okrožno sodišče v Ljubljani ima izključno pristojnost odločanja¹⁴:

- v sporih o pravicah intelektualne lastnine, kamor spadajo spori iz avtorske pravice, spori v zvezi z varstvom konkurence, spori glede patentov, dodatnega varstvenega certifikata, modela, znamke in geografske označbe;
- v zadevah sodnega varstva v postopkih javnega naročanja;
- v postopku za odvzem premoženja nezakonitega izvora in za mednarodno sodelovanje v zvezi z odvzemom premoženja nezakonitega izvora v Republiki Sloveniji;
- o zahtevi za obnovo kazenskega postopka zoper sodbo vojaškega sodišča, ki je bilo pristojno za

¹⁴ Letno poročilo o učinkovitosti in uspešnosti sodišč 2016, izdajatelj Vrhovno sodišče Republike Slovenije, str. 14 (dostopno na: <http://imss.dz-rs.si/imis/9e86309bdba19ea3e3f3.pdf> (18. 9. 2017)).

območje katere koli izmed republik bivše Jugoslavije, ki je postala pravnomočna pred 25. junijem 1991;

– v postopkih zaradi insolventnosti z mednarodnim elementom v primerih, kadar dolžnik, ki je domača pravna oseba ali podjetnik oziroma tuja oseba, v Republiki Sloveniji nima svojega sedeža oziroma podružnice;

– za vse odškodninske zahtevke v zvezi z jedrsko nesrečo;

– po Zakonu o sodelovanju v kazenskih zadevah z državami članicami Evropske unije;

– v zvezi z arbitražo.

S predlaganim členom se zagotavlja bolj uravnotežena obremenjenost sodišč pri reševanju strokovno izjemno zahtevnih sporov, ki bodo že zaradi potencialnega števila tožnikov, predstavljali tudi velik administrativni in organizacijski izziv za sodišča.

K 6. členu:

Predlog zakona določa, da imajo tožniki oziroma tožnice (v nadaljnjem besedilu: tožniki) v skladu s tem zakonom pravico pridobiti kateri koli podatek ali dokument, ki je pomemben za odločitev v zadevi, pod pogoji, določenimi v 18. členu tega zakona. Tako se uzakonja materialna podlaga za pridobitev podatkov ali dokumentov. Uzakonitev materialne podlage pa omogoča tudi uporabo instituta stopničaste tožbe, kot ga na novo ureja ZPP.

Stopničasta tožba nekdanjim imetnikom omogoča, da uveljavljajo dva zahtevka tako, da si pridržijo določitev drugega zahtevka (zahtevka za ugotovitev upravičenosti do škode) ter navedbo dejstev in dokazov, na katere opirajo ta zahtevki, če je to odvisno od pridobitve dejstev ali dokazov, ki jih zahtevajo s prvim zahtevkom (zahtevki za dostop do podatkov in dokumentov).

Če sodišče z delno sodbo odloči o dostopu do zahtevanih podatkov, določi tudi zadosten čas za opredelitev drugega zahtevka ter navedbo dejstev in dokazov, na katere tožniki opirajo ta zahtevki. Gre za sodni rok, katerega dolžino določi sodišče glede na okoliščine konkretnega primera. S tem se uzakonja zahteva ustavnega sodišča, da morajo imeti tožniki možnost »polnega vpogleda v listine v zvezi z izbrisom ali konverzijo« in da »jim mora ostati še zadosten čas za pripravo tožbenega zahtevka«¹⁵.

S predlaganim členom se rešuje problematika asimetrije informacij med strankami in zagotavlja, da bodo imeli tožniki zadosten čas in poln vpogled v vse listine in podatke, ki so pomembni za pripravo tožbenega zahtevka, ki se glasi na povrnitev škode. Hkrati se s tem varujejo poslovne skrivnosti ter zaupni in osebni podatki, preprečujeta pa se tudi naključno iskanje in zbiranje podatkov.

Če zavezanec sam presodi, da so res izpolnjeni pogoji iz 18. člena tega zakona (in temu ne nasprotuje), lahko listine izroči stranki tudi prostovoljno brez poseganja sodišča.

K 7. členu:

Člen določa dostop do podatkov, na katerih temeljijo izredni ukrepi Banke Slovenije. Ta mora po predlogu na svoji spletni strani za vsako banko, v kateri je bil izrečen izredni ukrep, objaviti odločbo, s katero je bil izrečen tak ukrep. Prav tako mora objaviti dokumente, iz katerih je razvidna vsebina pogodbenega razmerja med Banko Slovenije in osebo, ki je izdelala ocene vrednosti sredstev banke.

Pred objavo podatkov mora Banka Slovenije osebne in druge podatke o posameznih komitentih, ki se v skladu z zakonom štejejo za zaupne ali poslovno skrivnost, prekriti. Stranke postopka bodo lahko v skladu s 17. členom tega predloga zakona do zaključka prvega naroka za glavno obravnavo

¹⁵ 123. točka odločbe U-I- 295/13.

predlagale sodišču, naj Banki Slovenije naloži, naj navedene dokumente predloži brez prekrivanja podatkov.

Z navedenim bo javnosti omogočen vpogled v dokumente, na katerih je temeljila obravnava kvalificiranih obveznosti.

Javna objava ocene vrednosti sredstev banke, ki je bila pripravljena v skladu s prvim odstavkom 261.b člena ZBan-1 in poročila o izvedenem pregledu kakovosti sredstev, na podlagi katerega je bilo ugotovljeno, da so izpolnjeni pogoji iz prvega odstavka 253.a člena ZBan-1, bi lahko bila v nasprotju z zahtevami in načeli, ki izhajajo iz 53. in 54. člena Direktive 2013/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o dostopu do dejavnosti kreditnih institucij in bonitetnem nadzoru kreditnih institucij in investicijskih podjetij, spremembi Direktive 2002/87/ES in razveljavitvi direktiv 2006/48/ES in 2006/49/ES (UL L št. 176 z dne 27. junija 2013, str. 338; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2013/36/EU). Ti dokumenti lahko vsebujejo zaupne informacije¹⁶, ki se nanašajo na stranke posamezne banke (ali druge nasprotnne stranke) in jih je Banka Slovenije pridobila od poslovnih bank in zunanjih izvajalcev pri izvajanju nadzorniških pooblastil. Tovrstne informacije se lahko v skladu z Direktivo 2013/36/EU razkrijejo le v obliki povzetka ali zbirnih informacij, tako da posameznih kreditnih institucij ni mogoče prepoznati, brez poseganja v primere, za katere velja kazensko pravo.

K 8. členu:

Iz besedila 350.a člena in iz vprašanja, ki je bilo bistveno za odločitev ustavnega sodišča, izhaja, da so nekdanji imetniki upravičeni do povračila škode, če so bili zaradi odločbe Banke Slovenije na slabšem, kot bi bili, če odločbe ne bi bilo. Pravica do povračila škode ni odvisna niti od tega, ali je za slabšo obravnavo nekdanjih imetnikov kvalificiranih obveznosti kdo kriv, niti od osebnih okoliščin nekdanjega imetnika. Da vprašanje pravice do povračila škode ni odvisno od krivde Banke Slovenije, izhaja iz 120. točke odločbe U-I-295/13. Prav tako iz navedene točke izhaja, da pravica do povračila škode ni odvisna od okoliščin nekdanjega imetnika.

Izhajajoč iz prej zapsanega, predlog člena opredeljuje vsebino tožbenega zahtevka. Tako se lahko v skladu s tem zakonom zoper Banko Slovenije vložijo le tožbe s tožbenim zahtevkom, s katerim tožnik zahteva, da sodišče ugotovi upravičenost do povračila škode, in če ta obstaja, kakšna bi bila pravilna obravnava posameznega reda kvalificiranih obveznosti. Z določno opredelitvijo tožbenega zahtevka se zagotovi hitrost, ekonomičnost in uniformnost odločanja v sporih, v katerih je mogoče pričakovati večje število tožnikov.

Da pa bi se zaradi dostopa do podatkov iz 6. člena predloga zakona lahko vlagale tudi stopničaste tožbe, člen določa, da se lahko kljub prej zapsanemu vlagajo tudi tožbe z zahtevkom, s katerim tožnik zahteva dostop do podatkov in dokumentov.

Zaradi razbremenitve sodišča ter zagotovitve hitrosti in ekonomičnosti postopka mora biti tožbi, s katero več nekdanjih imetnikov toži Banko Slovenije v skladu s tem zakonom, priložen tudi seznam strank z navedbo vseh njihovih identifikacijskih podatkov (kot jih zahteva 180.a člen ZPP) v elektronski obliki.

K 9. členu:

V okviru postopkov, ki bodo potekali v skladu s tem zakonom, so tri ravni povezanosti dejanskega stanja in pravnih vprašanj.

¹⁶ Tako Evropska centralna banka v točkah 2.3 in 2.4 Mnenja Evropske centralne banke z dne 12. maja 2017 o postopku sodnega varstva imetnikov kvalificiranih obveznosti bank (CON/2017/16) ter točkah 2.6 in 2.7 Mnenja Evropske centralne banke z dne 9. oktobra 2017 o postopku sodnega varstva imetnikov kvalificiranih obveznosti bank (CON/2017/41).

Prva raven povezanosti zajema vse nekdanje imetnike, ki so bili imetniki istega reda kvalificiranih obveznosti posamezne banke. Odločitev, ki bo sprejeta zanje, bo temeljila na enakem dejanskem stanju in enaki uporabi istih pravnih pravil. Posamezna odločba Banke Slovenije je posegla v pravice več (različnih in posledično različno obravnavanih) skupin takih imetnikov.

Druga raven povezanosti zajema vse imetnike kvalificiranih obveznosti posamezne banke, v pravice katerih je posegla posamezna (ena) odločba Banke Slovenije. Odločitev, ki bo sprejeta v povezavi z različnim razredom nekdanjih imetnikov posamezne banke, je lahko drugačna kot odločitev za drug razred nekdanjih imetnikov te banke, vendar bosta obe utemeljeni z enakimi pravnimi pravili in skoraj enakim dejanskim stanjem.

Tretja raven povezanosti zajema vse imetnike kvalificiranih obveznosti bank, v katerih je bilo kapitalsko stanje ugotovljeno z enako metodo, enakimi izhodišči ali v okviru enakega postopka. V vseh odločbah Banke Slovenije (in tudi odločbah Evropske komisije o državnih pomočeh) iz let 2013 in 2014 je tako npr. uporabljena enaka metoda izvedbe AQR in ST.

Predlog zakona upošteva le prvo in drugo raven povezanosti, po katerih sodišče združi za skupno obravnavo vse tožbe, ki so vložene v povezavi s posamezno banko (ali odločbo Banke Slovenije). V zvezi s predmetom spora, kot ga opredeljuje predlog zakona, namreč velja, da:

- je spor o upravičenosti do povračila škode za imetnike enakih kvalificiranih obveznosti v posamezni banki mogoče rešiti samo enako za vse;
- so pravice nekdanjih imetnikov kvalificiranih obveznosti posamezne banke utemeljene z bistvenim istovrstnim dejanskim stanjem (in enako pravno podlago).

V zvezi s tretjo ravno povezanosti velja, da pravice nekdanjih imetnikov kvalificiranih obveznosti različnih bank temeljijo na deloma, toda hkrati pomembni istovrstni dejanski in enaki pravni podlagi. Predlog zakona v zvezi s tem ne predpisuje obvezne združitve postopka.

K 10. členu:

Predlog člena določa, da sodišče vroči tožbe Banki Slovenije po pravnomočnosti sklepa o združitvi postopkov.

K 11. členu:

Predlog člena določa rok, v katerem mora Banka Slovenije pripraviti odgovor na tožbe. Šestmesečni rok za odgovor na tožbo, določen s tem členom, odstopa od tridesetdnevnega roka za odgovor na tožbo, ki ga določa ZPP. Zaradi pričakovane kompleksnosti in strokovne zahtevnosti spora, pričakovanega velikega števila tožb in njihovega obsega je tovrstno odstopanje upravičeno in potrebno.

Da bi se zagotovila uniformnost postopka in enaka obravnava vseh nekdanjih imetnikov in ob dejstvu, da predlog zakona opredeljuje vsebino tožbenega zahtevka, Banka Slovenije pripravi en odgovor za vse tožbe, ki se nanašajo na posamezno odločbo Banke Slovenije.

K 12. členu:

Predlog člena določa, da mora v primeru spora o obstoju razlogov iz 253.a člena ZBan-1 in izpolnitvi pogojev iz petega odstavka 261.a člena ZBan-1 Banka Slovenije dokazati njihov obstoj ali izpolnitev.

S členom se upošteva odločba U-I-295/13. V 124. točki odločbe U-I-295/13 je Ustavno sodišče Republike Slovenije namreč zapisalo: »Zaupanje vlagateljev (sedanjih in bodočih) v razumno varnost naložb v kvalificirane obveznosti bank bi lahko ustvarila le ureditev, po kateri bi morala Banka

Slovenije jasno izkazati, zakaj je bil ukrep, ki je prizadel njihove naložbe, v okoliščinah primera potreben.«

K 13. členu:

Ker ima Republika Slovenija pravni interes v pravdi, ki teče v skladu s tem zakonom, predlagani člen določa, da ima Republika Slovenija položaj intervenienta. S tem se ščiti pravni položaj Republike Slovenije, ki je v pravnem razmerju z Banko Slovenije in bi lahko bila v morebitnem novem ločenem postopku (za povračilo morda začasno založenih denarnih sredstev) postavljena v neugoden položaj.

K 14. členu:

Člen določa, da se v postopku, ki teče v skladu s predlogom zakona, ne uporabljajo pravila o zamudni sodbi. Pravila splošnega pravnega postopka o zamudni sodbi v postopku po tem zakonu niso primerna zaradi strokovne zahtevnosti in obsežnosti predmeta spora.

K 15. členu

Cilj določbe je omogočiti, da se ena tožba vloži v korist večjega števila nekdanjih imetnikov, ki sicer zaradi neznanja ali nesorazmernosti med vrednostjo posameznega zahtevka in stroški postopka ne bi samostojno uveljavljali odškodninskega zahtevka. Pričakovati je mogoče, da bodo nekdanji imetniki (predvsem mali vlagatelji) z organiziranjem in združevanjem veliko lažje pridobili ustrezno pravno in siceršnje strokovno podporo za pripravo tožbe in zastopanje v postopku. Namen te določbe je zagotoviti zmanjšanje števila vloženih tožb. S tem se želi preprečiti veliko število vsebinsko slabo pripravljenih tožb in drugih vlog, ki bi jih vlagali prava in ekonomije neuki nekdanji imetniki, kar bi glede na pričakovano število nekdanjih imetnikov, ki bi vložili tožbe, lahko pomenilo tudi nesorazmerno obremenitev sodečega sodišča in povzročalo številne procesne zaplete.

Predlagani člen tudi določa, da se sodne takse, ki se odmerjajo v skladu z Zakonom o sodnih taksah, odmerijo le do višine 1000 eurov. S tem se želi spodbuditi združevanje nekdanjih imetnikov, saj so stroški taks omejeni navzgor. Tako bo strošek posameznega nekdanjega imetnika ob večjem številu združenih nekdanjih imetnikov sorazmerno nižji.

K 16. členu:

Predlog člena določa, da če je v drugem postopku vložena tožba, pri kateri je za odločitev sodišča pomembna odločitev o vprašanju, kakšna bi bila pravilna obravnava posameznega reda kvalificiranih obveznosti, sodišče ta drugi postopek prekine do odločitve, izdane v postopku, ki teče v skladu s tem zakonom.

Določba onemogoča rešitev vprašanja, kakšna bi bila pravilna obravnava posameznega reda kvalificiranih obveznosti, kot predhodnega vprašanja v drugih postopkih. Reševanje tega vprašanja ni mogoče brez dostopa do podatkov in dokumentov, izvedencev in izvedbe številnih dokazov. Zato tudi ni primerno, da se to vprašanje rešuje kot predhodno vprašanje v drugih postopkih.

K 17. členu:

Predlog člena dopolnjuje 7. člen predloga zakona, saj strankam omogoča, da sodišču predlagajo izdajo sklepa o predložitvi dokazov. S sklepom o predložitvi dokazov lahko sodišče naloži:

- Banki Slovenije, naj mu ta predloži dokumente iz 7. člena predloga zakona, ne da bi pred predložitvijo prekrila zaupne ali osebne podatke ali poslovno skrivnost;
- Banki Slovenije, Republiki Sloveniji, računskemu sodišču, centralni depotni družbi, Agenciji

za trg vrednostnih papirjev, Agenciji za zavarovalni nadzor ali kateri koli izmed bank, ki ji je bil izrečen izredni ukrep, naj sodišču predloži dokument, za katerega predlagatelj trdi, da je pri osebi, od katere se zahteva predložitev, ali razkrije podatek, za katerega predlagatelj trdi, da je znan osebi, od katere se zahteva razkritje, ne glede na to, ali je ta dokument ali podatek označen kot zaupni ali osebni podatek ali poslovna skrivnost.

Stranke postopka in Republika Slovenija lahko predlagajo sodišču izdajo sklepa o predložitvi dokazov sodišču do zaključka prvega naroka za glavno obravnavno. Tovrsten dostop do podatkov tožnikom omogoča, da pridobijo vse potrebne podatke in dokumente za določno opredelitev zahtevka (zahtevka za ugotovitev upravičenosti do škode) ter navedbo dejstev in dokazov, na katere opirajo ta zahtevki.

Z navedenim se upošteva odločitev ustavnega sodišča, ki je v odločbi U-I-295/13 v opombi pod črto številka 81 opozorilo na 5. člen Direktive 2014/104/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. novembra 2014 o nekaterih pravilih, ki urejajo odškodninske tožbe po nacionalnem pravu za kršitve določb konkurenčnega prava držav članic in Evropske unije (UL L 349, 5. 12. 2014; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2014/104/EU). Besedilo predloga zakona upošteva navedeni 5. člen Direktive 2014/104/EU. V skladu s tem je treba poudariti, da odločba U-I-295/13 ne zahteva brezpogojne in neselektivne javne objave dokumentov in podatkov.

Iz navedenega izhaja, da je Ustavno sodišče Republike Slovenije ureditev, v kateri sodišče odloči, ali se posamezen podatek razkrije stranki in pod katerimi pogoji, označilo kot sprejemljivo. S predlaganim členom se tako tožnikom omogoča dostop do vseh podatkov in dokumentov, ki so pomembni za odločitev v sporu, hkrati pa se tudi varujejo podatki, ki so zaupni ali osebni podatki ali poslovna skrivnost. Pri tem se je še posebej izhajalo iz potrebe (in obveze) upoštevanja pravice tretjih subjektov (npr. strank bank), katerih zaupni ali osebni podatki ali poslovne skrivnosti so lahko del dokumentov, ki so pomembni za odločitev v sporu.

K 18. členu:

S tem členom so določena merila, ki morajo biti izpolnjena, da sodišče izda sklep o predložitvi dokazov. Pogoji, določeni v tem členu, se upoštevajo tudi pri odločanju o zahtevku za dostop do podatkov na podlagi 6. člena tega zakona.

Predlagatelj mora predlog utemeljiti z navedbami in dokazi, za katere je razumno pričakovati, da so naslovniku sklepa dostopni, in iz katerih izhaja, zakaj je dokument ali podatek pomemben za odločitev sodišča. Sodišče izda sklep, če oceni, da je dokument ali podatek pomemben za odločitev sodišča in je pomen dokumenta ali podatka za odločitev v postopku sorazmeren z morebitnim posegom v pravice drugih oseb, zlasti ob upoštevanju namena in ciljev varovanja takih dokumentov in podatkov v skladu z veljavnimi predpisi.

Na podlagi sklepa o predložitvi dokazov pridobljeni dokumenti in podatki, ki so označeni kot zaupni, osebni ali poslovna skrivnost, se lahko uporabijo izključno za uveljavljanje tožbenega zahtevka po tem zakonu.

Dalje člen opredeljuje, da sodišče v sklepu določi način in pogoje predložitve ali razkritja dokazov, pri čemer se poudarja učinkovito varstvo dokumentov ali podatkov, ki so označeni kot zaupni, osebni ali poslovna skrivnost. Da bi se čim bolj zmanjšala administrativna obremenitev sodišča ter obseg pisnih listin in dokumentov, je določeno, da sodišče naloži posredovanje zahtevanih dokumentov in podatkov v elektronski obliki in da se ti objavijo na način, ki omogoča dostop vsem strankam. Tovrstni podatki in dokumenti se lahko uporabijo izključno za uveljavljanje tožbenega zahtevka po

predlogu tega zakona, pri čemer morajo osebe, ki so jim ti podatki ali dokumenti dostopni, te tudi varovati kot take.

Za stranko je bistvenega pomena, da lahko dejansko dobi vpogled v dokumente in podatke, za katere je sodišče odločilo, da jih osebe iz 17. člena predloga zakona predložijo sodišču. Zato je predvideno, da pravnomočen sklep, s katerim je sodeče sodišče odločilo o predlogu za izdajo sklepa o predložitvi dokazov sodišču, izvrši okrajno sodišče, ki je pristojno za izvršilni postopek zoper dolžnika. Tako stranki predložitve dokumentov in podatkov ne bo treba prisilno izvrševati v posebnem postopku izvršbe v skladu z zakonom, ki ureja izvršbo. S tem se želi strankam omogočiti, da brez kakršnih koli dodatnih ovir dobijo vpogled v dokumente, listine in podatke, ki jih je sodeče sodišče naložilo v predložitve. Tako se zagotavljata tudi hitrost in ekonomičnost postopka v celoti.

K 19. členu:

Člen določa, da se dokument ali podatek, ki naj se razkrije na podlagi sklepa o predložitvi dokazov sodišču, razkrije vsem strankam postopka pod enakimi pogoji. S tem se zagotavljajo procesno ravnotežje, enakost orožij in razbremenitev sodečega sodišča, saj bodo tako vse stranke enako in pregledno seznanjene z vsemi dokumenti in podatki, ki so pomembni za odločitev v zadevi.

K 20. členu:

Predlog člena določa, da v postopku ugotavljanja upravičenosti do povračila škode sodišče najprej ugotavlja, ali so bile kvalificirane obveznosti obravnavane v skladu z ZBan-1, tj. ali so bile obravnavane pravilno. Pri tem je poudarjeno, da sodišče presoja zlasti, ali je bila ocena, na podlagi katere je bilo ugotovljeno, da so izpolnjeni pogoji iz prvega odstavka 253.a člena ZBan-1, napačna, ali so bile kvalificirane obveznosti obravnavane v nasprotju z 261.a do 261.c členom ZBan-1 in ali je ocena, ki je bila pripravljena v skladu s prvim odstavkom 261.b člena ZBan-1, napačna. Poudarjamo, da po besedilu člena, ki uporabi besedo »zlasti«, lahko sodišče, obravnava tudi nekaj popolnoma drugega. Namen predloga člena ni določiti, katere dokaze lahko sodišče izvaja ali kdaj jih lahko izvaja. Nasprotno. Predlog člena nikakor ne omejuje pravice sodišča, da vodi postopek, kakor želi, in ne posega v določbe ZPP. Namen predloga člena je le zagotoviti gospodarno delovanje sodišča. Po predlogu člena bi sodišče delovalo gospodarno, ker bi izvedlo stroškovno zahtevnejši dokaz (npr. določitev nove vrednosti sredstev in obveznosti banke) šele, če bi se izkazalo, da je to res potrebno (ker so bile pri pripravi stare ocene take napake, da je zato napačna). Presoja potrebnosti izvedbe dokaza je seveda prepuščena sodišču.

Predlog člena namreč upošteva dejstvo, da sta bila ocena in izračun vrednosti sredstev in obveznosti banke že narejena, pri čemer sta oba celovita in večplastna, v njunem okviru pa so bile upoštewane tudi ugotovitve skrbnega pregleda bank (v nadaljnjem besedilu: AQR). Pri tem ni nepomembno, da so tako AQR kot cenitve vrednosti sredstev in obveznosti bank, na podlagi katerih je bilo odločeno o prenehanju kvalificiranih obveznosti, izdelale neodvisne tretje osebe, izhodišča AQR pa so upoštevala (ali bi jih vsaj morala) pravila Evropske unije o državnih pomočeh in standarde nadzora bank. Kot taka sta navedena izračuna uporabna tudi za potrebe postopka, ki ga določa ta zakon, razen če bi se izkazalo, da sta tako napačna, da njune napake vplivajo na pravilnost obravnave kvalificiranih obveznosti. Poenostavljeno povedano velja, da sta bila izračuna napačna, če sta temeljila na napačni metodi (izhodiščih), če je bila metoda napačno uporabljena, če so bili napačni vhodni podatki ali če je izračun izdelala oseba, ki tega ne bi smela.

Predlog člena določa, da sodišče zlasti preveri (ni pa mu tega treba, če se za to ne odloči), ali so bila izhodišča, uporabljena pri oceni vrednosti, v skladu s pravili Evropske unije o državnih pomočeh in standardi nadzora bank. V zvezi z navedenimi standardi namreč velja, da sanacije bank, ki ne bi temeljila na navedenih standardih, ne bi upoštevali ne trgi ne Evropska unija in njeni organi (Evropska centralna banka, Evropska komisija). Taka sanacija ne bi bila priznana kot dopustna dr

žavna pomoč, saj ne bi bila znana prava potreba po državnem kapitalu, niti ne bi omogočala normalnega poslovanja bank, ker bi vsak posel, ki bi ga taka banka sklenila, vseboval nedoločljivo tveganje. Nedoločljivost tveganja bi izhajala iz dejansko neznanega položaja banke, ker je bilo ugotovljeno na nestandarden način (»po domače«).

Velja, da lahko sodišče pri ugotavljanju dejanskega stanja upošteva le dejstva, ki so obstajala ob izdaji odločbe Banke Slovenije. Pri tem se ne upoštevajo učinki predhodnih začasnih ukrepov, danih kot državna pomoč ali kot ukrep Banke Slovenije za izredno likvidnostno pomoč, ki so bili dodeljeni banki, da se ji omogoči poslovanje do izreka načrtovanih izrednih ukrepov in dodelitve državne pomoči. Ti ukrepi so bili namreč intervencija oblasti, katere edini namen je bil zagotoviti obstoj banke do njene sanacije. Teh ukrepov ne bi bilo, če bi bila sprejeta odločitev, da se v zvezi z banko v težavah sproži stečajni postopek.

K 21. členu:

Predlagani člen omogoča sodišču, da lahko v primeru potrebe po strokovnem znanju, ki ga sodišče nima, namesto ali poleg izvedenca, ki se imenuje v skladu z zakonom, ki ureja pravdni postopek, imenuje odbor izvedencev za strokovna vprašanja. Odbor izvedencev za strokovna vprašanja je posvetovalno telo sodišča. Institut odbora izvedencev je smiselno povzet po 609. členu ZGD-1.

Člane odbora, fizične osebe, imenuje sodišče z liste kandidatov, ki jo pripravi minister, pristojen za pravosodje, v sodelovanju z ministrstvom za finance na podlagi mednarodnega javnega razpisa. Na listo kandidatov bodo uvrščeni vsi, ki bodo izpolnjevali razpisne pogoje, brez omejevanja števila kandidatov. Na koncu bo sodišče opravilo presojo, kateri kandidati so primerni za člane odbora. Imenovanje članov odbora je izključno pristojnost sodišča.

Rešitev, pri kateri bi sodišče samo pripravilo in izvedlo mednarodni javni razpis, ni ustrezna, saj kot je bilo poudarjeno na usklajevanjih s sodstvom, sodišče ne razpolaga z zadostnimi kadrovskimi kapacitetami niti z znanji za izvedbo tovrstnih mednarodnih razpisov. Prav tako ta rešitev ni primerna, saj bi morale vsako sodeče sodišče pripraviti »svoj« mednarodni razpis, kar pa je, še posebej za manjša sodišča, izjemno zahtevno. Tako se po predlagani rešitvi opravi en mednarodni javni razpis in sestavi ena lista kandidatov, s katere bodo vsa sodeča sodišča lahko izbirala člane odbora. Javni razpis bo temeljil na objektivnih kriterijih, ki jih bo moral izpolnjevati vsak posameznik, ki se bo želel uvrstiti na listo kandidatov. Na listo ne bodo uvrščeni le kandidati, ki očitno ne izpolnjujejo razpisnih pogojev. Presajo znanja, izkušenj in primernosti pa bo na koncu opravilo sodišče, ki bo imenovalo člane odbora z liste kandidatov, in ne ministrstvo, pristojno za finance, ali minister, pristojen za pravosodje.

Pri tem je treba tudi poudariti, da predlagani način oblikovanja liste kandidatov ne pomeni posega izvršilne veje oblasti v sodno. Predlagana ureditev v bistvenem ne odstopa od že uveljavljene ureditve, ki velja za sodne izvedence. V primeru sodnih izvedencev Ministrstvo za pravosodje vodi imenik sodnih izvedencev za vse postopke, ki potekajo pred slovenskimi sodišči, vodi pa tudi postopek za imenovanje izvedencev, jih izobražuje in razrešuje.

Ker so vprašanja, o katerih bo odbor izvedencev pripravil mnenje, strokovno zahtevna, bo sodišče pri imenovanju članov odbora pozorno tudi na to, da so imenovani člani odbora strokovnjaki s področja prava, računovodstva, financ, revizije in vrednotenja sredstev. Sodišče bo pri presoji pozorno tudi na to, da imajo imenovani člani, če je le mogoče, izkušnje iz postopkov pregleda kakovosti sredstev za namene bonitetnega nadzora bank in postopkov prenehanja gospodarskih družb.

Stranke se lahko o vsakem kandidatu, ki naj bi ga sodišče imenovalo v odbor, izjasnijo, kar omogoča razčiščevanje morebitnih vprašanj o konfliktu interesov ali drugih okoliščin, ki vzbujajo dvom o

nepristranskosti posameznega kandidata. Prav tako imajo stranke pravico zahtevati izločitev člana odbora. Pri tem se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja pravdni postopek o izločitvi izvedenca. Strankam se daje možnost, da v postopku predlagajo izločitev člana odbora, če obstaja konflikt interesov ali so podane druge okoliščine, ki vzbujajo dvom o njegovi nepristranskosti. Poleg tega je v členu poudarjeno, da za člana odbora ne more biti imenovana oseba, ki:

- je bila v času izreka izrednega ukrepa član organa vodenja banke ali organa nadzora banke, ki ji je bil izrečen izredni ukrep (npr. član uprave ali nadzornega sveta banke, ki ji je bil izrečen izredni ukrep);

- je bila v času izreka izrednih ukrepov član organov nadziranja bank (npr. člani Sveta Banke Slovenije);

- je opravljala pregled kakovosti sredstev bank, obremenitvene teste bank, za katere je bila izdana odločba Banke Slovenije, ali je izdelala oceno vrednosti sredstev banke, ki je bila pripravljena v skladu s prvim odstavkom 261.b člena ZBan-1, ali

- je ali je v času izvajanja izrednih ukrepov bila stalno ali začasno zaposlena v pravni osebi, ki je opravljala preglede kakovosti sredstev bank, obremenitvene teste bank, za katere je bila izdana odločba Banke Slovenije, ali je izdelala oceno vrednosti sredstev banke, ki je bila pripravljena v skladu s prvim odstavkom 261.b člena ZBan-1.

Namen te določbe je odpraviti vsakršen dvom o tem, da bi lahko bila v odbor izvedencev imenovana oseba, ki bi vzbujala dvom o nepristranskosti.

Prav tako se z uzakonitvijo odbora izvedencev nikakor ne posega v ureditev glede izvedencev, ki velja po splošnih pravilih pravnega postopka. Sodišču (in strankam postopka) se tako le daje dodatna možnost, da k sodelovanju v sporu pritegnejo strokovnjake, za katere sodišče oceni, da so najprimernejši. Ali bo sodišče postavilo izvedenca v skladu s splošnimi pravili zakona, ki ureja pravdni postopek, ali odbor izvedencev v skladu s tem predlogom zakona ali pa bo uporabilo obe možnosti, je samostojna odločitev sodišča. Zaradi obsežnosti in strokovne zahtevnosti problematike je primerno, da ima sodišče na voljo možnosti, ki lahko učinkovito pripomorejo k razjasnitvi strokovnih vprašanj in s tem k pravični odločitvi v sporu.

Vsak posamezni član odbora je upravičen do povračila potnih stroškov, stroškov za prehrano in prenočišče, nadomestila plače in materialnih stroškov v zvezi z izvedenskim delom, ki jih mora sodišču izkazati. Upravičen je tudi do nagrade, ki jo določi sodišče glede na zahtevnost in količino opravljenega dela posameznega člana odbora. Ker bodo člani odbora pripravili mnenje o strokovno izjemno zahtevnih vprašanjih in je mogoče pričakovati tudi vključenost mednarodnih strokovnjakov, predlagani člen določa, da se članom odbora odmeri nagrada do višine petkratnika nagrade, kot je določena za sodne izvedence v skladu s pravilnikom, ki ureja višino in način vrednotenja za odmero nagrade za delo sodnih izvedencev.

Člani odbora bodo vsak zase proučili dokumentacijo in dali skupno mnenje. Podaja skupnega mnenja ne zmanjša obsega dela, ki je potrebno za izdelavo posameznega mnenja, ampak, nasprotno, zahteva določeno stopnjo sodelovanja in usklajevanja. Zato je primerno, da se vsakemu članu odbora za dano mnenje odmeri nagrada kot posameznemu članu, in ne, da se pri odmeri nagrade šteje, kot da je bilo dano eno skupno mnenje, za katero se nagrada razdeli med člane odbora.

K 22. členu:

Člen določa, da mora odbor izvedencev za strokovna vprašanja pri pripravi mnenja o dejstvih in okoliščinah upoštevati predpise, standarde in prakse na področju nadzora nad bankami, ki so veljali v času postopka za izrek izrednih ukrepov.

Odbor sprejme mnenje z večino glasov vseh članov, pri čemer imajo člani, ki se ne strinjajo z večinskim mnenjem, možnost dati ločeno mnenje. Ločeno mnenje se predloži sodišču skupaj z mnenjem odbora. S tem se želi zagotoviti, da bo sodišče pri odločanju o sporu imelo zadostno širino

mnenj.

K 23. členu:

Iz besedila 350.a člena in iz vprašanja, ki je bilo bistveno za odločitev ustavnega sodišča, izhaja, da so nekdanji imetniki upravičeni do povračila škode, če so bili zaradi odločbe Banke Slovenije na slabšem, kot bi bili, če odločbe ne bi bilo. Odgovor na vprašanje, ali so nekdanji imetniki morda res bili na slabšem, je odvisen od tega, ali je banka v času izdaje odločbe Banke Slovenije razpolagala z več sredstvi ali manj obveznostmi, kot izhaja iz te odločbe.

Predlog zakona določa, da sodišče v postopku po tem zakonu izda ugotovitveno sodbo, s katero ugotovi, ali so tožniki upravičeni do povračila škode ali ne. Če sodišče ugotovi, da so tožniki upravičeni do povračila škode, sodišče ugotovi tudi, kakšna bi bila pravilna obravnava posameznega reda kvalificiranih obveznosti. Na podlagi tovrstne sodbe se nato lahko izračuna odškodnina v skladu s predlaganim členom.

Izračun odškodnine, ki pripade posameznemu tožniku, je standardiziran in je matematična operacija, zato ni potrebno, da odškodnino izračuna sodišče. To na podlagi pravnomočne sodbe sodišča izračuna Banka Slovenije za vsakega tožnika posebej. Pri tem je treba poudariti, da Banka Slovenije ne določa odškodnine, temveč jo le izračunava, zato je višina te za vsakega posameznega tožnika objektivno (matematično) preverljiva.

Odškodnina, ki se izplača vsakemu posameznemu tožniku (v nadaljnjem besedilu: upravičenec), se določi kot seštevek višine oškodovanja za kvalificirano obveznost, ki je prenehala, in pripadajočega zneska obresti. Višina oškodovanja za kvalificirano obveznost se obrestuje po obrestni meri, ki jo je v času teka obresti uporabljala Evropska centralna banka za operacije glavnega refinanciranja, od dneva izdaje odločbe Banke Slovenije do izplačila.

Višina oškodovanja za kvalificirano obveznost, ki je prenehala, se določi kot zmnožek razlike med pravilno in dejansko obravnavo posameznih razredov kvalificiranih obveznosti posamezne banke ter kvocienta med obsegom istovrstne obveznosti banke do tožnika in skupnim obsegom posamičnega reda kvalificiranih obveznosti.

Obresti bodo tekle od dneva izdaje odločbe BS o izbrisu. Torej od dneva morebitnega nastanka škode. Odstop od obrestne mere zamudnih obresti ni nekaj neobičajnega. Odstop npr. predvideva tudi Zakon o načinu izvršitve sodbe evropskega sodišča za človekove pravice v zadevi številka 60642/08 (Uradni list RS, št. 48/15). Sicer velja, da se nadomestila za kvalificirano obveznost obrestujejo po obrestni meri, ki jo je v času, ko so tekle obresti, uporabljala Evropska centralna banka za operacije glavnega refinanciranja, od dneva izdaje odločbe Banke Slovenije do izplačila. Navedena obrestna mera je del formule za izračun predpisane obrestne mere zamudnih obresti v skladu z Zakonom o predpisani obrestni meri zamudnih obresti (Uradni list RS, št. 11/07 – uradno prečiščeno besedilo) in predstavlja nadomestilo za izgubo vrednosti denarja.

Treba je poudariti, da obrestovanje višine oškodovanja po obrestni meri zamudnih obresti ni primerno. Zakonske zamudne obresti ne pomenijo le nadomestila za izgubo vrednosti denarja (kapitala), ampak učinkujejo tudi kaznovalno (npr. odvračajo povzročitelja škode od ponovitve dejanja, zagotavljajo plačilno disciplino in silijo stranko k čimprejšnji vrnitvi dolgovanega). Zato so zakonske zamudne obresti precej višje kot druge obresti. Prav tako kaznovalni učinek obresti ne bi bil upravičen, saj se upravičenost tožnikov do povrnitve škode ne bo presojala po splošnih pravilih obligacijskega prava. Tako upravičenost do odškodnine ni odvisna od tega, ali je morebitna škoda nastala zaradi protipravnega ravnanja Banke Slovenije (ali zaradi krivde Banke Slovenije), zato kaznovalni učinek zamudnih obresti tukaj ni upravičen. Predlagani člen določa, da so tožniki upravičeni do obresti, ki nimajo tudi kaznovalnega značaja. Če pa Banka Slovenije ne izpolni svoje

obveznosti v paricijskem roku, določenem v 36. členu tega zakona, se višina oškodovanja obrestuje po predpisani obrestni meri zamudnih obresti, ki ima zaradi dejanske zamude Banke Slovenije tudi kaznovalni učinek.

Z navedenim členom se zagotavljajo uniformnost, hitrosti in ekonomičnost postopka, saj sodišče ne bo posebej presoјalo višine odškodnine za vsakega posameznega tožnika.

K 24. členu:

Predlog člena določa vsebino izreka sodbe, če sodišče ugotovi, da so nekdanji imetniki upravičeni do povračila škode. Predlagani člen je neposredno povezan z 8. členom predloga zakona, zato je z njim tudi usklajen.

Kadar sodišče ugotovi upravičenost tožnikov do povračila škode, po predlaganem členu v izreku odločbe, s katero odloči v postopku, ugotovi:

- da so tožniki upravičeni do povračila škode in
- kakšna bi bila pravilna obravnava posameznega reda kvalificiranih obveznosti.

K 25. členu:

S predlaganim členom se Banko Slovenije zavezuje, da v primeru ugotovitve, da so tožniki upravičeni do povračila škode, zagotovi vse potrebno, da bo tožnikom ta škoda tudi povrnjena. Banka Slovenije bo tako morala zagotoviti nemoten in pravočasen potek postopka izračuna odškodnine (npr. sprejetje zahtev in pravočasna izdaja odločb o zahtevi za izračun odškodnine). Prav tako bo odgovorna za pravilen (matematični) izračun odškodnine za vsakega posameznega tožnika in tudi za dejansko izplačilo te odškodnine tožnikom.

Pri tem je treba poudariti, da ne gre zamenjevati ali enačiti odgovornosti za povrnitev škode z odškodninsko odgovornostjo za morda nastalo škodo.

K 26. členu:

Predlagani člen določa, da tožena stranka, tj. Banka Slovenije, tožnikom izplača morebitno odškodnino.

Ustavno sodišče Republike Slovenije je v odločbi U-I-295/13 zapisalo, da je šlo pri odškodninski odgovornosti, kot jo je določal 350.a člen ZBan-1, za »posebej urejeno odškodninsko odgovornost, saj iz besedila ni razvidno, da bi bila protipravnost ravnanja Banke Slovenije podlaga za njeno odškodninsko odgovornost,« in da se je »besedilo izpodbijane določbe /.../ zgolj sklicevalo na 223.a člen ZBan-1, ki je opredeljeval merila za dolžno skrbnost Banke Slovenije pri opravljanju nadzora, ni pa omejeval odškodninske odgovornosti zgolj na primere, ko bi Banka Slovenije postopala izven okvira dolžne skrbnosti, tj. protipravno«.

Namen 350.a člena ZBan-1 je bil zagotoviti skladnost odškodninske odgovornosti Banke Slovenije s prepovedjo monetarnega financiranja. To prepoved določa 123. člen Pogodbe o delovanju Evropske unije, kar pomeni, da centralna banka ne sme financirati delovanja države. Če bi morala Banka Slovenije kriti škodo, ki je ni zakrivila (če je ravnala v skladu s standardi, ki jih za njeno delovanje zahteva zakon, je delovala zakonito), bi to pomenilo, da plača dolg, ki ni in zato tudi ne bi smel biti njen. To pa bi zelo verjetno pomenilo kršitev prepovedi monetarnega financiranja.

Ker se v postopku na podlagi tožbe iz 8. člena tega zakona ne ugotavlja, ali je Banka Slovenije pri izreku izrednih ukrepov ravnala protipravno ali ne, bi, če bi Banka Slovenije morala plačati od

škodnino ne glede na krivdo, lahko prišlo do kršitve prepovedi monetarnega financiranja. Da bi se izognili kršitvi prepovedi monetarnega financiranja, je določeno, da Republika Slovenija Banki Slovenije začasno založi denarna sredstva v višini, ki je potrebna za izplačilo odškodnine tožnikom. Način izračuna in s tem določitev potrebne višine denarnih sredstev se bo opredelil v dogovoru, ki je tudi podlaga za začasno zalaganje denarnih sredstev s strani Republike Slovenije.

K 27. členu:

Da pa Republika Slovenija ne bi plačala nečesa, kar je zakrivil nekdo drug, zakon določa, da Banka Slovenije povrne Republiki Sloveniji tisti del odškodnine, ki predstavlja plačilo za škodo, ki je nastala, ker Banka Slovenije in osebe, ki so delovale na podlagi njenega pooblastila, pri izreku izrednega ukrepa niso delovale s skrbnostjo dobrega strokovnjaka v skladu z 223.a členom ZBan-1, ter ker Banka Slovenije glede na dejstva in okoliščine, s katerimi je razpolagala v času odločanja, ni mogla upravičeno šteti, da so izpolnjeni pogoji za uporabo izrednih ukrepov iz 253.a člena ali pogoji iz 261a in 261.c člena ZBan-1. V primeru spora mora Banka Slovenije dokazati, da je pri tem ravnala s potrebno skrbnostjo.

Na tej podlagi se bo ugotavljala odgovornost Banke Slovenije za morebitno nastalo škodo, kar bo tudi osnova, da Banka Slovenije nato v sorazmerju s svojo odgovornostjo povrne Republiki Sloveniji za časno založena denarna sredstva.

Tako Republika Slovenija začasno zagotovi denarna sredstva za izplačilo odškodnine tožnikom, zahtevke za povrnitev začasno založenih denarnih sredstev zoper Banko Slovenije pa uveljavlja v ločenem postopku. S to določbo se tudi določa obveznost pristojnih državnih organov, da zoper Banko Slovenije sprožijo ustrezne postopke, v katerih se bo tudi dejansko zahtevala povrnitev morda plačane odškodnine.

Ker je za potek morebitnega ločenega postopka in s tem ugotavljanja odgovornosti Banke Slovenije potrebna tudi obsežna dokumentacija, predlog člena določa, da se lahko podatki in dokumenti, pridobljeni na podlagi tega zakona v postopku uveljavljanja tožbe iz 8. člena predloga zakona, uporabijo tudi v tem ločenem postopku, saj sta stranki ločenega postopka, Banka Slovenije in Republika Slovenija, bili v postopku, v katerem se je odločalo o tožbi iz 8. člena tega zakona, s podatki in dokumenti že seznanjeni. Dokumenti in podatki, ki so označeni kot zaupni, osebni ali poslovna skrivnost, se lahko uporabijo izključno v tem ločenem postopku, hkrati pa morajo tudi osebe, ki imajo dostop do teh podatkov in dokumentov, te dokumente in podatke varovati kot zaupne ali osebne ali kot poslovne skrivnosti.

K 28. do 36. členu:

Predlagani členu določajo postopek izračuna in izplačila odškodnine. V postopku izračuna in izplačila odškodnine se uporablja zakon, ki ureja splošni upravni postopek, razen če je v tem zakonu določeno drugače.

S tem zakonom predlagani koncept ugotovitvene sodbe, na podlagi katere se izračuna in nato izplača morebitna odškodnina, bistveno razbremenjuje sodišče in s tem skrajšuje postopke ter znižuje skupne stroške teh postopkov. Ker gre pri izračunu odškodnine za računsko operacijo, ki temelji na tem zakonu in odločbi sodišča, ni potrebe, da bi sodišče za vsakega posameznega tožnika določalo višino konkretne odškodnine. Predlagana ureditev je nekoliko podobna ureditvi, ki jo uvaja Zakon o kolektivnih tožbah. Prav tako nekoliko podobno ureditev poznamo v postopkih prisilne poravnave. Tudi v sklepu o potrditvi prisilne poravnave (glej 210. člen Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (Uradni list RS, št. 13/14 – uradno prečiščeno besedilo, 10/15 – popr., 27/16, 31/16 – odl. US, 38/16 – odl. US in 63/16 – ZD-C; v nadaljnjem besedilu:

ZFPPIPP)) izrek ni oblikovan za vsakega upnika (oz. vsako terjatev) posebej. Sklep o potrditvi prisilne poravnave ni izvršilni naslov, saj sodišče le odloči, da se taka poravnava potrdi, in ugotovi vsebino potrjene poravnave tako, da navede delež plačila terjatev upnikov, roke za njihovo plačilo in obrestno mero, po kateri se obrestujejo terjatve upnikov od začetka postopka prisilne poravnave do poteka roka za njihovo plačilo. Sodišče s sklepom tudi odloči, da se dolžniku naloži plačilo terjatev, ugotovljenih v postopku prisilne poravnave, v deležu, v rokih in z obrestmi, določenimi v potrjeni prisilni poravnavi.

Če bo sodišče z odločbo iz 24. člena tega zakona ugotovilo, da so tožniki upravičeni do povračila škode, bo ugotovilo tudi, kakšna bi bila pravilna obravnava posameznega reda kvalificiranih obveznosti. Nalog, ki Banki Slovenije naloži plačilo odškodnine, ugotovljene v postopku po tem zakonu, je določen že v prvem odstavku 36. člena predloga zakona.

Tožniki zahtevajo izračun in izplačilo odškodnine s pisno zahtevo, ki jo vložijo pri Banki Slovenije. Pravico vložiti zahtevo za izračun in izplačilo odškodnine (v nadaljnjem besedilu: zahteva) pridobijo po pravnomočnosti sodbe, s katero je sodišče ugotovilo, da so tožniki upravičeni do povračila škode. Zaradi zagotovitve hitrosti in ekonomičnosti postopka predlog zakona tudi natančneje določa, kaj mora vsebovati zahteva in katere so njene priloge.

Dejanski upravičenci, v korist in za račun katerih tožnik fiduciar vodi katero koli posamezno kvalificirano obveznost, se morajo jasno identificirati. Anonimnost dejanskega upravičenca v primerih, v katerih ta prejme denar neposredno od Banke Slovenije (ali Republike Slovenije), še toliko bolj ni primerna, saj se tako potencialno dopušča možnost ravnanj, ki so v nasprotju z zakonodajo s področja preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma in z zakonodajo, ki ureja davčno področje. Z določitvijo zahtev, ki omogočajo večjo preglednost, se nikakor ne preprečuje poplačilo škode tožnikom fiduciarjem ali dejanskim upravičencem.

Zahteva se vloži v pisni obliki neposredno pri Banki Slovenije ali pošlje po pošti. Zaradi preglednosti se, če tožnik vloži zahtevo osebno, preveri njegova istovetnost ter potrdita njegov podpis na zahtevi in istovetnost kopij priloženih listin. Iz istega razloga je treba, če tožnik zahtevo vloži po pošti ali drugi osebi neposredno pri Banki Slovenije, podpis overiti.

Banka Slovenije odloča o zahtevi na podlagi listinskih dokazov, ki jih predloži tožnik. Kljub temu pa za fizične osebe, ki so bile imetnice serijsko izdanih nematerializiranih vrednostnih papirjev, Banka Slovenije sama pridobi podatke o obstoju in obsegu kvalificirane obveznosti pri centralni depotni družbi ali banki, ki ji je bil izrečen izredni ukrep. Če ti podatki in listinski dokazi ne zadoščajo za odločitev, lahko Banka Slovenije pozove tožnika, naj v določenem roku predloži dodatna listinska dokazila.

Če Banka Slovenije ugotovi, da je zahteva utemeljena, izda odločbo o zahtevi za izračun odškodnine, iz katere mora biti jasno razvidna višina odškodnine, ki naj se izplača. Pri tem je pomembno, da so iz odločbe razvidni nadomestila za posamezne kvalificirane obveznosti, ki so prenehale, in znesek obresti, ki pripade tožniku.

Odločba o zahtevi za izračun odškodnine se vroči tožniku ali njegovemu zastopniku ali pooblaščenca. Zoper to odločbo ima tožnik pravico pritožbe na ministrstvo, pristojno za finance.

Z odločbo ugotovljeni znesek Banka Slovenije izplača upravičencu najpozneje 15 dni po pravnomočnosti odločbe o zahtevi za izračun odškodnine.

K 37. členu:

Člen določa, da pravica do izplačila odškodnine zastara v dveh letih od pravnomočnosti sodne odlo

čbe, s katero je sodišče ugotovilo, da so tožniki upravičeni do škode. Navedeno sicer odstopa od splošnih zastaralnih rokov, kot jih določa Obligacijski zakonik (Uradni list RS, št. 97/07 – uradno prečiščeno besedilo in 64/16 – odl. US). Odstop od splošnih zastaralnih rokov je potreben, saj bo le po poteku tega roka znana dejanska višina morda izplačane odškodnine. Ker se bo o povrnitvi te odškodnine odločalo v ločenem postopku na podlagi prvega odstavka 27. člena tega zakona, začetek tega postopka, dokler višina plačane odškodnine ni znana, ni smotrno. Desetletni odlog začetka drugega postopka je težko sprejemljiv in ni upravičen. Zahteva, da je tožnik (upnik) dejaven in da mora poskrbeti za pravočasno varstvo svojih pravic, je sorazmerna in upravičena. Hkrati pa je treba v nekem trenutku tudi zagotoviti dokončnost ureditve pravnega razmerja.

K 38. členu:

Predlog člena obvezuje Banko Slovenije, da mora v 15 dneh po začetku veljavnosti predloga zakona na svoji spletni strani objaviti podatke in dokumente iz prvega odstavka 7. člena tega zakona.

K 39. členu:

Člen določa rok, v katerem se lahko vloži tožba iz 8. člena predloga zakona. Šestmesečni rok je primeren, saj omogoča dovolj časa za pridobitev in proučitev dokumentov in podatkov ter pripravo in vložitev tožbe. Treba je poudariti, da je z zakonom predvidena možnost stopničaste tožbe. Kot je že bilo opisano pri razlagi k 6. členu predloga zakona, pri stopničasti tožbi sodišče določi še dodaten primeren rok, v katerem lahko tožniki pridobljene dokumente in podatke proučijo in opredelijo zahtevek, ki se glasi na povrnitev škode, ter navedejo dejstva in dokaze, na katere opirajo ta zahtevek. Prav tako je šestmesečni rok primeren in zadosten za obveščanje in organiziranje nekdanjih imetnikov, ki bi izrazili interes, da bi (organizirano) sodelovali v pravdi.

Ker sta zaradi pričakovanega velikega števila strank, tožb in vlog strank potrebni prilagoditev in nadgradnja vpisnika, je možnost vložitve tožbe v skladu s tem zakonom vezana na rok iz 41. člena tega zakona.

K 40. členu:

Ustavno sodišče Republike Slovenije je v 132. točki odločbe U-I-295/13 zapisalo: »Za že vložene in v prihodnosti (a pred uveljavitvijo nove ustavnoskladne ureditve) vložene odškodninske tožbe je namreč treba z ex lege prekinitvijo pravnih postopkov zagotoviti, da se bodo že od začetka, za vse imetnike kvalificiranih pravic obravnavale pod novimi, ustavnoskladnimi pogoji, ki jih mora zakonodajalec šele doreči.«

Predlog člena določa, da se sodni postopki, ki se ob začetku veljavnosti tega zakona vodijo v nasprotju s 3. členom tega zakona, končajo v skladu z določbami predloga zakona. Za tožbene zahtevke, vložene pred uveljavitvijo tega zakona, se trenutno sodeče sodišče po uradni dolžnosti izreče za nepristojno in jih odstopi pristojnemu sodišču, pri čemer dodatna aktivnost tožnikov (nekdanjih imetnikov) ni potrebna. Tako je zagotovljeno varstvo vseh, ki so tožbo vložili na podlagi 350.a člena ZBan-1, hkrati pa jim je omogočeno uveljavljanje vseh procesnih pravic v skladu s tem predlogom zakona.

S tem je tudi določeno, da se za vse tožbe, vložene pred uveljavitvijo tega zakona ali po njegovi uveljavitvi, uporabljajo ista pravila postopka (v skladu s 4. členom predloga zakona). Le uporaba istih pravil v postopku, ne glede na čas vložitve tožbe, omogoča dejansko združevanje postopkov in nadaljnji potek postopka v skladu s tem zakonom ter posledično tudi hitrost, ekonomičnost in uniformnost odločanja.

Dalje člen določa, da lahko tisti, ki so tožbe vložili pred uveljavitvijo tega zakona na podlagi 350.a člena, uveljavljajo tudi zahtevek za dostop do informacij in podatkov iz tretjega odstavka 8. člena predloga zakona.

K 41. členu:

Da bi se zagotovili čim večja ekonomičnost in hitrost postopka, člen določa, da Center za informatiko Vrhovnega sodišča Republike Slovenije sporoči Ministrstvu za finance in Banki Slovenije elektronsko obliko zapisa seznama strank v elektronski obliki iz petega odstavka 8. člena tega zakona ter obliko zapisa dokumentov in podatkov v elektronski obliki iz četrtega odstavka 18. člena tega zakona. To obliko elektronskega zapisa na svojih spletnih straneh objavijo Vrhovno sodišče, Ministrstvo za finance in Banka Slovenije.

Dalje člen določa, da mora centralna depotna družba (v Sloveniji KDD – Centralna klirinško depotna družba d. d.), ki vodi centralni register, v katerem so bile vpisane kvalificirane obveznosti, ki so z odločbo Banke Slovenije v celoti prenehale, v elektronski obliki posredovati identifikacijske podatke o imetnikih teh kvalificiranih obveznosti, ki jih vodi v centralnem registru.

Z navedenim členom se bo bistveno zmanjšala količina potrebnega dela in stroškov ter obremenitev sodišča, saj se bodo lahko pridobljeni podatki v elektronski obliki obdelovali z različnimi informacijsko podprtimi orodji. Cilj določbe je, da se potreba po ročnem vnosu podatkov v vpisnik kar najbolj zmanjša.

K 42. členu:

Ustavno sodišče Republike Slovenije je v odločbi U-I-295/13 ugotovilo, da je 350.a člen ZBan-1 delno neustaven. Neustaven je v delu, ki določa, da morajo oškodovanci za upravičenost do odškodnine škodo dokazati. Glede na odločbo U-I-295/13 bi bilo člen treba spremeniti, vendar je ta že razveljavljen z ZRPPB, ki pa hkrati določa, da se 350.a člen ZBan-1 uporablja še naprej. Ker je 350.a člen ZBan-1 razveljavljen, ga ni mogoče spremeniti. Njegova protiustavnost se lahko odpravi le, če se preneha uporabljati.

K 43. členu:

Člen določa, da začne zakon veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

S predlogom zakona se razveljavlja 265. člen Zakona o reševanju in prisilnem prenehanju bank (Uradni list RS, št. 44/16 in 71/16 – odl. US; v nadaljnjem besedilu: ZRPPB).

Besedilo 265. člena ZRPPB

»265. člen
(postopki v teku)

Postopki sodnega varstva zoper odločbe Banke Slovenije, ki so bile izdane pred uveljavitvijo tega zakona, se končajo po določbah Zakona o bančništvu (Uradni list RS, št. 99/10 – uradno prečiščeno besedilo, 52/11 – popr., 9/11 – ZPlaSS-B, 35/11, 59/11, 85/11, 48/12, 105/12, 56/13, 63/13 – ZS-K, 96/13, 25/15 – ZBan-2 in 27/16 – ZSJV).«

